

KLAPALEKIANA

VOL. 29, SUPPLEMENTUM

ISSN 1210-6100

1993

NÁRODNÍ MUZEUM PRAHA

KLAPALEKIANA

Pokračování titulu *Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV* (ISSN 0862-478X). Vydává Česká společnost entomologická.

A continuation of *Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV* (ISSN 0862-478X). Published by the Czech Entomological Society.

Redakční rada/Editorial Board: Zdeněk Černý, Jan Horák, Karel Hůrka, David Král, Ivo Novák (předseda/Chairman), Jan Růžička, Jaromír Strejček, Jan Vitner (výkonný redaktor/Executive Editor).

Rozšiřuje vydavatel. Objednávky a rukopisy zasílejte na adresu: Česká společnost entomologická, Viničná 7, 128 00 Praha 2.

Distributed by the publisher. Orders and the manuscripts of the articles should be sent to the Czech Entomological Society, Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2, Czech Republic.

Vytiskla/Printed by: 1. Česká grafická společnost, Praha

ISSN 1210-6100

Klapalekiana Vol. 29, Suppl.	1993 Dec. 31

© Česká společnost entomologická, Praha, 1993

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 511/1994 ze dne 15.3.1994.

Klapalekiana, 29(Suppl.): 493-564, 1993
ISSN 1210-6100

Seznam biografií československých entomologů (entomologové nežijící) - 14. pokračování

Zdeněk KOLEŠKA

Litvínovská 521/28, CZ-190 00 Praha 9

SEIDL Wenzel Benno

nar. 14.IX.1773 v Sušici - zemř. 7.II.1842 v Praze.

Národnost česká. C.k.státní úředník. Přírodovědec, botanik, entomolog. Člen Bavorské botanické společnosti v Řezně a Hornolužické vědecké společnosti ve Zhořelci.

Po ukončení studií se z počátku zabýval v rodném městě zemědělstvím, později odešel do Prahy, kde zastával místo účetního oficiála c.k. provinciální státní účtárny.

Od mládí měl živý zájem o přírodu a proto se v Praze začal aktivně zajímat o českou květenu pod vedením prof. botaniky F.W.Schmidta.Osvojil si nejen teoretickou znalost rostlinopisu, ale podnikal s prof.Schmidtem četné botanické exkurze do pražského okolí, do středního Polabí (Štěpán, Obříství, Mělník) a na Šumavu. Podle předloh vzácných divoce v Čechách rostoucích rostlin namaloval Seidl jejich ilustrované kresby, které shromáždil do souboru pod názvem "Icones plantarum selectarum in Bohemia sponte nascentium" (díl I.,II.) a v roce 1809 daroval toto dílo pražské universzitní knihovně. V letech 1807 - 1808 přispěl svými botanickými nálezy z pražského okolí a ze Sušice do botanických soupisů české květeny J.E.Pohla i F.W.Schmidta. Od roku 1834 byl ve styku a spolupracoval s četnými vlasteneckými botaniky té doby (Berchtold, Opiz, Weitenweber, Wagner, Fieber a j.) na společném zpracování a vydání obšírné hospodářsko technické květeny Čech.

Vedle botaniky se W.B. Seidl věnoval také studiu entomologie. V roce 1837 zpracoval a vydal dvě v té době z entomologického hlediska důležité a zajímavé práce. Prvá pojednává o českém rovnokřídlém hmyzu s názvem "Die Orthopteren Böhmens" (In: Weitenweber Beitr. Nat. Heilwis., Prag, 1, 1837, p. 205 - 223) a druhá o českých čmelácích "Die in Böhmen vorkommenden Hummelarten" (In: Weitenweber Beitr. Nat. Heilwis., Prag, 2, 1837, p. 65 - 73).

Biografie:

Weitenweber W. R.: Biographische Skizzen böhmischer Naturforscher.10. Wenzel Benno Seidl. Lotos, 3, 1853, p. 188 - 191.
Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob. (Seidl W. B., P. 162 - 163). Zprávy Čs. spol. pro dějiny věd a techniky při ČSAV, Praha, 1970, č. 14 - 15.

SEKERA Emil, Prof., PhDr.

nar. 2.I. 1864 v Hlinsku - zemř. 10.IX. 1944 v Praze.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, zoolog, parasitolog, hydrobiolog. Člen klubu přírodovědeckého v Praze, zakládající člen Moravské přírodovědecké společnosti v Brně. Členem Č. spol. entomologické od roku 1904. V r. 1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmana, Vídeň.

Po ukončení střední školy vstoupil v roce 1883 na filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde v té době byla také výuka přírodovědy. Po studiích, která dokončil v r. 1887, působil jako středoškolský profesor na řadě středních škol (v Plzni, Čáslavi, Pelhřimově, Hlinsku, Jičíně a Táboře) až do roku 1916, kdy se habilitoval na pražské technice ze všeobecné zoologie. Po prvé světové válce při budování našeho vysokého školství byl v r.1919 jmenován profesorem zoologie a parazitologie na

Vysoké škole veterinární v Brně, kde působil až do doby svého odchodu do výslužby. Na univerzitě v Brně přednášel hydrobiologii.

Ještě v době svých univerzitních studií začal E. Sekera pracovat na technice jako asistent Dr. Vejdovského, který jej zasvětil do studia nižších červů ze skupiny Turbellarií a svěřil mu úkol, aby tuto skupinu živočichů, tehdy jen málo známou, také u nás podrobně prostudoval. Tomuto úlolu prof. E. Sekera později zasvětil celou svou životní vědeckou práci. Svými objevy o málo známých nebo nových druzích a pozorováním z ekologie těchto zajímavých živočichů se stal po celém světě známým odborníkem.

Entomologickým studiem se prof. E. Sekera ve své badatelské činnosti přímo nezabýval, byl však od založení Č. spol. ent. jejím dlouholetým členem s uvedením oboru limnobiologie. V české přírodovědě zaujímá jeho jméno přední místo v zoologickém výzkumu naší vlasti.

Biografie :
Kulturní adresář ČSR, II. roč. (Sekera Em., p. 474 - 475), Praha, 1936.
Absolon K.: Prof. Dr. Emil Sekera. Příroda, 37, 1945, p. 125 - 126.
Hrabě S.: Prof. Dr. Emil Sekera. Věda přírodní, 23, 1944 - 1945, p. 94 - 95.
Komárek J.: Prof. Dr. Emil Sekera. Věstník Čs. zoologické společnosti, 10,1945 - 1946, p. 41 - 44.
Dyk V.: Prof. PhDr. Emil Sekera. Akvarium - Terarium, 16, 1973, p. 184.

Bibliografie :
Freund L.: Die Literatur über die Tierwelt Böhmens (Sekera E., p. 144 - 145). Naturw. Ztschr. Lotos, 64, 1916, Prag.
Vrtiš V.: Seznam publikací Prof. PhDr. E. Sekery do r. 1933. Biologické listy, 1933.
Věda přírodní (Dodatek k seznamu prací Prof. Dr. E. Sekery do r. 1942, p. 94 - 95), r. 23, 1944 - 1945.
Věstník Čs. Zoolog. spol. (Seznam publikací Prof. Dr. E. Sekery, p.42 - 44), r. 10, 1945 - 1946.

SEKERA Jan

nar. 3.V. 1870 - 9.II. 1919 ve Folignu u Říma (Itálie). Národnost česká . Chemik , cukrovarník. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od r. 1904. Bratr zoologa prof. PhDr. Emila Sekery.

Studoval gymnázium v Německém Brodě a později absolvoval chemický odbor na Českém vysokém učení technickém v Praze. Po studiích přijal místo chemika v cukrovaru v Dolních Beřkovicích u Mělníka. Kol roku 1900 odcestoval do Itálie, kde nastoupil místo ředitele cukrovaru v Bazzanu a od r. 1909 zastával funkci ředitele rafinerie cukru v Legnagu u Verony. Prvá světová válka jej zastihla v Rakousku, kde byl povolán do armády a jako důstojník působil v Pisinu v Istrii, pak v Praze, Hradci Králové,Milevsku, České Lípě, Terezíně, a v Broumově. Inspekční cesty konal na Moravu a do chorvatského Rábu (Jugoslávie). V posledním válečném období se dostal do Bolzana v Tyrolsku, kde byl při italské ofenzivě zajat a dopraven do Itálie, kde později zemřel na rychlou tuberkulozu plic ve vojenské nemocnici Folignu nedaleko Říma.

V entomologii se J. Sekera převážně věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera), sbíral však i včely, vosy, mouchy a ploštice, které zasílal pražským entomologům L. Dudovi, K. Preisovi a Fr. Klapálkovi. V okolí Plzně sbíral pro Fr. Klapálka pošvatky (Plecoptera). V létech 1896 - 1897 prováděl sběry hmyzu v Dolních Beřkovicích, v okolí Mělníka, Roudnice a v oblasti Kokořína. V pražském okolí sbíral na Závisti u Zbraslavi a v Jarovském údolí. V roce 1912 sbíral na Šumavě a v okolí Železné Rudy. Za svého pobytu v Itálii shromáždil bohatý koleopterologický material z okolí míst svého služebního působení (Bazzano, Legnag, Abruzuy) a z Italského přímoří. Část svých sběrů zasílal Ed. Reitterovi do Paskova na Moravě, který při determinaci pojmenoval několik nových taxonů brouků Sekerovým jménem (např. Sitona sekerai Reitt., 1903, Phylodrepa sekerai Reitt., 1905, Colon sekerae Reitt., 1909 a j.). Mimo to později in memoriam pojmenovali k jeho poctě někteří badatelé další druhy hmyzu - např. nové taxony krasců Taphrocerus sekerai Obenb. (1924), Pachyschelus sekerae Obenb. (1925), Sphenoptera sekerai Obenb. 1926). Nový druh drobné hymenoptery pojmenoval A.A. Ogloblin v r. 1924 názvem Anteon sekerae Oglob. J. Sekera zpracoval též několik samostatných prací - např. " Příspěvek k fauně českých včel " (Čas. Č. spol. ent. I/1904). V Itálii vlašským jazykem napsal zprávy o svých entomologických nálezech

" Note coleotterologische I." (Riv. Coleott. Ital. V.) a " Note coleottologische II."(Riv. Coleott. Ital. XII.).

Biografie :

Anonym (E.R.): Notizen. Sekera Johan + . Wienner Entomolog. Zeitung, 37, 1918 (1919), p. 214.
Sekera Em.: Památce ředitele Jana Sekery. Časopis Č. spol. ent. 16, 1919, p.6.

SEKERA Jaroslav, Ing.

nar. 7.VI.1911 v Praze - zemř. 15.XI. 1983 v Kroměříži.

Národnost česká. Stavební inženýr, vodohospodář. Entomolog amatér - koleopterolog. Členem Čs. spol. ent. od r. 1932.

Z Prahy se s rodiči přestěhoval na Slovensko do Ružomberoku, kde prožil své dětství a absolvoval gymnázium. Po ukončení středoškolského studia odešel do Prahy studovat stavební fakultu ČVUT - obor vodní stavby. Po ukončení studia a získání inženýrského diplomu odešel pracovat do Užhorodu v bývalé Podkarpatské Rusi. V r. 1939 pracoval u firmy Ing. Dr. Rathjens Mondsee b. Salzburg a od roku 1940 jako pracovník městského úřadu v Kroměříži. Po osvobození pracoval postupně od roku 1945 jako vodohospodář ve vedoucí funkci v n.p. Technoplast Chropyně a jako ředitel podniku Zásobování vodou a kanalizace - ZVAK v Uherském Hradišti a Okresní vodohospodářské správy v Kroměříži.

O entomologii se zajímal od raného mládí a zaměřil se na brouky (Coleoptera) z nichž se začal speciálně věnovat sběru a studiu tesaříků (Cerambicidae). Aktivně sbíral na Slovensku v okolí Ružomberoku, u Kralovan, v okolí Dobšinné a na dalších četných slovenských lokalitách. V roce 1934 podnikl společně s Dr. L. Heyrovským a Dr.L. Korbelem sběratelskou exkurzi do Vysokých Tater, kde v okolí Tatranské Lomnice zjistili v počtu šesti kusů vzácného tesaříka Cornumutila quadrivittata Gebl. V měsíci červnu r. 1946 entomologickou exkurzi do Vysokých Tater samostatně opakoval a v okolí Matliarů ulovil další dva kusy uvedeného vzácného druhu tesaříka. Při svém působení na bývalé Podkarpatské Rusi sbíral na tamních bohatých zachovalých lesních lokalitách a později i na četných lokalitách moravských.

Ing. J. Sekera se v průběhu let stal jedním z našich předních znalců čeledi Cerambycidae. Byl v aktivním styku s řadou dalších koleopterologů (např. Čepelákem, Ješátkem, Kudlou, Roubalem, ale především s JUDr. L. Heyrovským, kterému svými faunistickými podklady přispěl k sumarizaci údajů při zpracovávání knihy Fauna ČSR - Cerambycidae). Ing. J. Sekera též sám uveřejňoval faunistické příspěvky o nově zjištěných taxonech čs. tesaříků v Časopise Čs. spol. ent. V období třicátých a čtyřicátých let uvedl v té době četně prováděné popisy řady nových aberací, především u vzácných druhů tesaříků. Je autorem popisů 41 nových aberací od 11-ti druhů tesaříků. Naopak k poctě Ing. J. Sekery pojmenovali jiní autoři nové aberace našich Cerambycidů jeho jménem (např. Judolia sexmaculata ab. sekerai Heyr.,Strangalia quadrifasciata ab. sekerai Kud., Aromia moschata ab. sekerai Pod., Rosalia alpina ab. sekerai Čep. a j.). V roce 1975 uveřejnnil J. Sekera zprávu o názvu " Theophilea cylindricollis Pic (Col., Cerambycidae) nový druh tesaříka na území ČSSR". (In: Zpr. Čs. spol. ent. ČSAV, 11, 1975, P. 69 - 70).

SEKERA Václav Jan, PhMr.,Dr. h. c.

nar. 13.V.1815 v Mnichově Hradišti - zemř. 21.IV. 1875 v Mnichově Hradišti. Národnost česká. Lékárník. Přírodovědec, botanik, entomolog. Od roku 1862 člen Naturforschenden Vereins in Brünn.

Žil a působil v Mnichově Hradišti, kde pracoval jako lékárník. S velkým zájmem se ve volném čase věnoval přírodovědnému bádání a byl řádným nebo dopisujícím členem několika přírodovědeckých společností, do jejichž ročenek a časopisů též přispíval. Polská Jagelonská universita v Krakově jej jmenovala svým čestným doktorem. Zajímal se o botaniku a podrobně prozkoumal květenu v okolí Mnichova Hradiště a na Sobotecku. Byl ve styku s předními českými i zahraničními botaniky

a prováděl rozsáhlou výměnu herbářového materiálu. Vedle botaniky se rovněž zajímal o entomologii a při svých častých exkurzích se též aktivně věnoval sběru hmyzu. Zajímal se o faunistický průzkum brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera) a sběry prováděl v okolí Mnichova Hradiště, v okolí Prahy a Roudnice n. Lab. i jinde v Čechách. Shromáždil velkou sbírku brouků a motýlů, kterou po jeho smrti pozůstalí inzerátem v 10. čísle V. ročníku časopisu Vesmír z r. 1876, p. 120 nabídli k prodeji.

Biografie:

Ottův slovník naučný, sv. 22, 1904 (Sekera V. J., p. 807), Praha.
Novotný Č.: Z minulosti pojizerské floristiky (Sekera V. J., p. 9 - 10). Vyd. Mladoboleslavké muzeum, 1960.
Pejml K.: Farmaceutický obzor (Sekera V.J., p. 81), r. 34, 1965.
Anonym: Výročí 1975 - Dr. h. c. Václav Jan Sekera Preslia, r. 47, 1975, p. 159.

SEKORA Ondřej

nar. 25.IX. 1899 v Králově Poli u Brna - zemř. 4.VII. 1967 v Praze.
Národnost česká . Spisovatel, kreslíř a ilustrátor. Zasloužilý umělec (1964). Entomolog amatér - koleopterolog, lepidopterolog, tvůrce antropomorfizovavých postav hmyzího světa.

Vychodil obecnou školu v Králově Poli a pak začal navštěvovat gymnázium v Brně a ve Vyškově. V roce 1918 složil válečnou maturitu a jako jednoroční dobrovolník byl do konce prvé světové války u vojenské posádky ve Vídni.Po válce začal studovat na právnické fakultě,ale po dvou letech studia zanechal. Od r.1918pracoval v redakci Lidových novin v Brně. V roce 1928 přešel do pražské redakce Lidových novin, kde řídil rubriku pro dětské čtenáře.Jako kreslíř a ilustrátor neměl O. Sekora odborné školení a jeho práce se opírala o talent a zkušenost (pouze v letech 1929 - 1930 se školil u prof. Hofbauera na pražské Uměléčko-průmyslové škole). V redakci LN působil do r. 1941, kdy dostal výpověď z rasových důvodů (jeho druhá manželka byla Židovka). Několik roků byl bez pravidelného zaměstnání a od r. 1944 až do konce druhé světové války byl internován v pracovních táborech v Polsku u Opole a v Německu. Po roce 1945 působil jako redaktor deníku Práce a satiristického časopisu Dikobraz (1945-1949). V r.1949 přešel do Státního nakladatelství dětské knihy - SNDK jako vedoucí redaktor pro předškolní věk a od r. 1952 žil jako volný spisovatel a ilustrátor.

Ondřej Sekora se živě zajímal o přírodu, amatérsky sbíral brouky a motýly, kterých měl velkou sbírku. Měl doma voliéru s ptáky a věnoval se i akvaristice. Odtud také pramenily některé podněty k jeho dětským knížkám a ze zájmu o drobnohledný život přírody vznikli jeho antropomorfizovaní hrdinové hmyzího světa. Postavy Ferda Mravenec, brouk Pytlík a další se objevují nejprve v seriálech "Dětského koutku" Lidových novin a pak knižně. Sekorovi mravenci, čmeláci, motýli, brouci pláčí, mračí, diví a zlobí se, ale ze všeho nejvíc se smějí. Svět mravenců, brouků a motýlů je polidštěn a alegorizován. Několik generací dětí okouzlil Ferdou Mravencem, broukem Pytlíkem a řadou dalších hrdinů svých dětských knížek. Sekorovy knihy o hmyzích hrdinech mají názvy:Ferda Mravenec (1936), Ferda Mravenec v cizích službách (1937), Ferda v mraveništi(1938), Slavnost u broučků (1938), Slabikář Ferdy Mravence (1939), Trampoty brouka Pytlíka (1939), Malířské kousky brouka Pytlíka (1940), Ferda cvičí mraveniště (1947), Kousky mládence Ferdy Mravence (1950), Ferda Mravenec ničí škůdce přírody (1951), Mravenci se nedají (1954) a Čmelák Aninka (1959). Počátkem padesátých let, kdy vážně začala našemu zemědělství škodit mandelinka bramborová, Sekora pro děti napsal a nakreslil vtipnou agitační brožurku "O zlém brouku Bramborouku. O mandelince americké, která chce loupit z našich talířů" (SNDK Praha, 1950). Úspěšná a dobře volená figurka Ferdy Mravence a jeho přátel si našla cestu také do jiných uměleckých forem - na gramofonové desky, do animovaného filmu (H. Týrlová, 1941) a na divadelní jeviště (balet Ferda Mravenec Jiřího Pauera, 1976 a opera Brouk Pytlík Evžena Zámečníka, 1988).

Biografie:

Blahynka M. a kol.: Čeští spisovatelé 20. století (Sekora O., p.561-553). Český spisovatel, 1985, Praha.
Chaloupka O., Voráček J.: Kontury české literatury pro děti a mládež (Sekora O., p.273-274). Albatros, 1984, Praha.
Hostáň J.: Jak jsem je znal (Sekora O., p.21-23). Klub mladých čtenářů Albatros Praha, 1978.

Hofman E.: Jak se Ferda narodil (biografie O. Sekory). In: Program k baletu J. Pauera Ferda Mravenec. Vyd. Národní divadlo, Praha, 1976, p.9.
Stehlíková B.: Zasloužilý umělec Ondřej Sekora. Časopis Nové knihy, č. 51-52 ze 17.12. 1986, p.6.

SELINGER Emil

nar. 16.VII. 1849 ve Šternberku - zemř.

Národnost česká. Zaměstnanec dráhy. Entomolog amatér. V letech 1926 - 1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Olomouci - Hodolanech a pracoval jako zaměstnanec státní dráhy. Vykonával služební funkci průvodčího vlaku. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na Moravě, hlavně na Olomoucku.

SENC Augustin

nar. - zemř.

Národnost česká. Duchovní a farář. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od roku 1908. V letech 1921 - 1930 za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v obci Hostimi u Moravských Budějovic, kde působil jako kněz a zastával úřad faráře tamní farnosti.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera). Své sběry prováděl na Moravě, převážně v okolí svého působiště Hostimi u Moravských Budějovic. Často též sbíral na Třebíčsku a Znojemsku. Ze své sbírky poskytl faunistické údaje o českých Histeridech entomologovi K. Lablerovi pro jeho práci z roku 1933.

SERBUS Josef

nar. 4.II.1902 v Pátku u Poděbrad - zemř. 18.I.1953 v Městci Králové.

Národnost česká. Rolník, samostatný zemědělec. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od roku 1943.

Žil v obci Pátku u Poděbrad, kde pracoval jako samostatně hospodařící zemědělec ve středním hospodářství. Měl základní školní vzdělání - 5.tříd obecné školy a 3. třídy školy měšťanské. Další své vědomosti a vzdělání si zvyšoval osobním samostatným studiem odborné zemědělské a přírodovědecké literatury.

V entomologii věnoval svůj zájem sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry a faunistický průzkum prováděl převážně v Polabí, hlavně v okolí Kolína a Poděbrad, v Kersku a v okolí obce Pátku. Sbíral v lužních lesích středního Polabí a v oblasti polabských písečných lokalit. Měl rozsáhlý písemný styk se členy Čs. spol. entomologické a aktivně se zúčastňoval různých entomologických schůzek, srazů a výstav. Lepidopterologická sbírka zůstala v majetku a opatrování Serbusova syna Vladimíra. K Serbusově poctě pojmenoval v r. 1942 entomolog K. Ješátko novou aberaci brouka Gnorimus nobilis L. ab. serbusi Ješ. (Col., Scarabaeidae).

SEQUENS Antonín

nar. 1856 ve Stolčíně - zemř. 10.VIII. 1922 v Opavě.

Národnost česká. Lékárník, preparátor hmyzu, entomolog.

Po studiích pracoval jako lékárenský asistent a později odešel do Chorvatska, kde v obchodě s hmyzem Dobiasche v okresním městě Gospiči působil jako preparátor hmyzu. V roce 1896 přešel do služeb entomologického závodu Edmunda Reittera v Paskově na Moravě, kde byl Reitterovým dlouholetým spolupracovníkem. Po smrti starého Ed. Reittera a převzetí firmy synem, byl ustanoven úředníkem v přírodovědeckém institutu Emmericha Reittera v Opavě. Ant. Sequens byl velmi dobrým koleopterologem a prováděl pro firemní koleopterologický materiál mnoho spolehlivých determinací. V letech 1890 - 1896 měl Ant. Sequens odborný písemný styk s entomology prof. Dr. Lucas von

Heydenem z Frankfurtu nad Mohanem a Camillo Christianem Schaufussem z Drážďan. Ed. Reitter pojmenoval k Sequensově podtě aberaci mandelinky Phytodecta fornicatus Brügg. ab. sequensi Reitt.

Biografie:

Rambousek Fr.: Morána - Antonín Sequens. Časopis Čs. spol ent., 19, 1922,. p. 88.
Anonym: Notiz - Anton Sequens. Wiener Ent. Ztg., 39, 1922, p. 200.

SEVERA Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil ve Veliši u Jičína, kde pracoval jako učitel národní školy. V entomologii se věnoval sběru a studiu hmyzích řádů Hymenoptera, Diptera a Neuroptera. Sběry hmyzu prováděl na Jičínsku a na dalších lokalitách východních Čech.

SEYVALTER František

nar. 1854 v Brandýse n. Lab. - zemř.

Národnost česká. Katolický kněz. Včelař a včelařský publicista.

Měl církevní hodnost čestného kanovníka a působil jako děkan farnosti v Sedlci u Blatné. Byl příkladným včelařem a aktivním funkcionářem ve včelařském spolku blatenském, kde byl členem od roku 1888. Ve výboru včelařského spolku pracoval po řadu let jako jednatel, později byl zvolen předsedou. Byl odborně literárně činný a četnými články přispíval do Českého včelaře. Měl bohatou spolkovou přednáškovou činnost a zúčastňoval se krajových včelařských výstav. Svou nemalou zásluhou aktivně přispěl k zvelebení místního včelařství na Blatensku. Jako včelař je znám též svým spiskem "Včelařský rok" (Praha, 1902).

Biografie :

Wohnout F.: Včelařova čítanka II. díl (Seyvalter F., p.794-795, portret uveden na p. 512). Praha, 1909.

SCHAABNER Karel von, JUDr.

nar. 7.I.1869 v Praze - zemř.

Národnost německá. Zaměstnanec státní poštovní správy. Entomolog amatér. V roce 1921 za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po ukončení právnických studií byl 5.12.1894 přijat k poštovní správě v Praze, kde pracoval v různých služebních funkcích. Od 24.12. 1918 byl jmenován do funkce poštovního rady VII. hodnostní třídy. Počátkem dvacátých let byl ustanoven do funkce ředitele poštovního ředitelství v Praze.

V entomologii se věnoval studiu motýlů (Lepidoptera), které sbíral v pražském okolí a na jiných lokalitách v Čechách.

SCHADE Franz

nar. - zemř.

Národnost německá. Stavební architekt. Entomolog amatér. V roce 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Po studiích působil jako stavební architekt v Brně. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů.

SCHAEFFER Karl

nar. - zemř.

Národnost německá. Komerční úředník. Entomolog amatér. V roce 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Opavě, kde pracoval jako úředník obchodní komory. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry motýlů konal převážně na Opavsku i na jiných místech moravského Slezska.

SCHÄFERNA Karel, Prof., PhDr.

nar. 3.VII.1884 v Novém Strašecí - zemř. 28.XII.1950 v Praze.

Národnost česká. Univerzitní profesor, ichthyolog, hydrobiolog, zoolog. Člen Klubu přírodovědeckého v Praze - činný od r.1903, zakládající od r.1909.

V roce 1903 maturoval na gymnáziu ve Slaném a pak studoval přírodovědu na filozofické fakultě Karlovy university v Praze. V roce 1908 promoval a složil státní zkoušky pro středoškolskou profesuru. Od r.1909 působil jako profesor přírodopisu na gymnáziích v Mladé Boleslavi, v Praze III.- Malé Straně, v Praze XII.- Král. Vinohradech a na reálce v Praze XVI.- Smíchově. V roce 1924 se habilitoval a získal docenturu hydrobiologie se zřetelem k rybářství na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství při ČVUT v Praze, kde byla v roce 1937, jeho habilitace rozšířena pro obory obecné a zemědělské zoologie. V roce 1925 se habilitoval pro zoologii na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde byl v roce 1934 jmenován mimořádným profesorem hydrobiologie a ichthyologie. V letech 1921-1923 byl vědeckým spolupracovníkem Státního výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického. Expertem rybářství Zemědělské rady v Praze byl až do roku 1945. Až do své smrti byl správcem hydrobiologické a rybářské stanice na lnářských rybnících.

Zoologií se vědecky začal K. Schäferna zabývat v době svých vysokoškolských studií, kdy v letech 1906-1909 byl postupně demonstrátorem a asistentem prof. Vejdovského a prof. Mrázka v zoologickém ústavu pražské české univerzity. V zoologii obracel svou pozornost ke studiu planktologie a hydrobiologie, později též k ichthyologii. V letech 1906-1921 absolvoval řadu odborných kurzů, stáží a exkursí v zahraničních zoologických a hydrobiologických ústavech v Terstu, Dalmácii, Černé Hoře, Bosně-Hercegovině, dále v Norsku, Dánsku, Švédsku, v Itálii a Francii. Publikační činnost prof. dr. K. Schäferny zahrnuje přes 150 publikací, týkajících se většinou rybářství, rybích parazitů, rybí patologie a planktonu. Na př. "Blešivci (Amphipoda) našich vod". Čas. Nár. mus., 20-21, 1922-1923.

Z entomologického hlediska se jako hydrobiolog zabýval též vodním hmyzem.

Biografie:

Bartoš E.: In memoriam prof. dr. Karla Schäferny. Přírodovědecký sborník Ostravského kraje, 12, 1951, p. 143.

SCHGAUER Josef Rudolf

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. Za ČSR uveden v roce 1921 v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Vejprtech v Čechách, kde pracoval jako učitel výrobní praxe. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SCHERBAUM Ferdinand

nar. - zemř.

Národnost německá. Zahradník. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil ve Staré Roli u Karlových Varů, kde pracoval jako zahradník. V letech 1887-1897 byl členem Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Entomologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung, uveden v seznamu členů ve Sborníku k 10. výročí tohoto Spolku). Věnoval se studiu motýlů (Lepidoptera), které sbíral v okolí Staré Role a v širším okolí Karlových Varů.

SCHERKS Ernst, PhMr.

nar. - zemř.

Národnost německá. Lékárník. Entomolog amatér. V roce 1905 z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil ve Znojmě, kde pracoval jako lékárník. V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera) a dvoukřídlého hmyzu (Diptera). Entomologické sběry prováděl na Moravě.

SCHIFFNER Eduard

nar. 2.VI.1833 - zemř. 26.X. 1904 v Praze.

Národnost německá. Obchodník. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Fysiokratické společnosti v Praze, zakládající člen Klubu přírodovědeckého v Praze od r. 1893. Jeden z prvých členů Č. spol. entomologické po založení v r. 1904.

Eduard Schiffner byl typický pražský Němec. V Praze žil dlouhá léta a byl zde majitelem domu (Ferdinandstrasse n.28., Prag II.) a velkého kožešnického obchodu. Ve svém obchodě jako jeden z prvních zavedl v Praze pro své zákazníky službu úschovy a odborného ošetření kožešin v letním období. Vedením podniku a obchodními záležitostmi byl hodně zaměstnán, volný čas však plně věnoval své entomologické zálibě - koleopterologii. Sbíral v pražském okolí, nejvíce na Závisti u Zbraslavi, ve vltavském údolí u Prahy, v okolí Dobřichovic a na jiných lokalitách. Údaji ze své sbírky přispěl do Klímova seznamu českých brouků z r. 1902. V období let 1872-1877 se zúčastňoval entomologických schůzek v pražském Platýzu a po založení České společnosti entomologické v r. 1904 se stal jejím členem, kdy téhož roku zemřel. Zajímal se o české brouky, ale horlivě sbíral též brouky exotické, které kupoval od jiných sběratelů a obchodníků přírodninami. Byl představitelem generace starých pražských entomologických sběratelů období před založením Č. spol. ent.

Biografie:

Anonym: Nekrolog - Ed. Schiffner. Čas. Č. spol. ent., 1, 1904, p.84.
Kořenský J.: Mezi pražskými hmyzozpytci (Schiffner Ed., p.63). Věda přírodní, 10, 1929, p.1-2, 61-63.

SCHIFFNER Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V létech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v obci Branná u Zákup, kde byl učitelem obecné školy. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera).

SCHINDLER Karel

nar. 1.VI.1880 v Úštěku - zemř.

Národnost německá. Železniční úředník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v České Lípě, kde získal domovské právo od 7.2.1921. Pracoval jako železniční úředník - revident státní dráhy na českolipském nádraží. Byl členem Zoologicko-entomologického spolku ve Varnsdorfu (Zool.-entomolog. Vereines Warnsdorf) a zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SCHINDLER Mathias

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlín.

Koncem 19. a počátkem 20. století žil a pracovně působil ve Slaném v Čechách. Jako sběratel - entomolog byl zaměřen na brouky (Coleoptera), motýly (Lepidoptera), hmyz bodavý (Hemiptera) a hmyz dvoukřídlý (Diptera). Sběry prováděl v okolí Slaného a na jiných lokalitách ve středních Čechách.

SCHLEGEL Heinrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Rytec skla. Entomolog amatér. V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologen-Klub Teplitz-Schönau. V letech 1921-1926 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Kamenickém Šenově (Steinschönau) v severních Čechách, kde pracoval v tamní sklárně jako rytec skla. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v okolí Kamenického Šenova a na řadě dalších lokalit severních Čech.

SCHMIDT Karl, MVDr.

nar. 28.II.1862 - zemř.2.VIII.1927 v Karlových Varech.

Národnost německá. Veterinární lékař. Entomolog amatér. Člen entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí. V r.1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W.Junka, Berlin.

Žil v obci Rybáře u Karlových Varů (dnes součást K.V.), kde působil jako státní zvěrolékař. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v širším karlovarském okolí.

SCHMIDT Franz Wilibald, Prof., Med.Dr.

nar. 7.VII.1764 v Plané u Mar.Lázní - Zemř. 2.II.1796 v Praze.

Národnost německá. Lékař, univerzitní profesor, přírodovědec, botanik, zoolog.

Po studiích nejprve působil jako lékař na fyziologické fakultě pražské university. Zastával též místo odborného správce zahrady hraběte Josefa Canala z Malabaily v Praze.

Zabýval se ponejvíce studiem botaniky a jako kreslíř rostlin zpracoval ikonografii "Hortus Canalius", která tvoří 4 svazky o 400 obrazech kolorovaných rostlin bez textu(uloženo v knihovně Nár. muz. Praha).

Pro entomologii má význam jeho vůbec první seznam českých motýlů z roku 1795, který zpracoval podle vlastních pozorování a sběrů (sbíral na Plzeňsku, v okolí Plané u Mar. Lázní, na Liberecku, v Jizerských horách, v Povltaví a na Moravě v okolí Znojma) a také podle údajů ze sbírky hraběte Canala a jiných českých sběratelů. Jeho seznam českých motýlů je v rámci ostatní zvířeny Čech uveden v práci "Sammlung physikalisch-ökonomischer Aufsätze. I. Versuch eines Verzeinisses aller in Böhmen bisher bemerkten Tiere" (Prag, 1795). V seznamu motýlů uvedl celkem 511 druhů - seznam je však značně nekritický, protože mezi denními motýli uvedl i druhy, které se u nás nevyskytují a žijí na Uralu, Kavkaze i v severní Africe.

Biografie:

Klášterský I., Hrabětová A., Duda J.: Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob (Schmidt F., W., p.166). In: Zprávy Čs. společnosti pro dějiny věd a techniky sv. 14-15, Praha, 1970.

SCHMID - GOEBEL Hermann Maxmilián, Prof., Med,Dr.

nar. 1809 - zemř. 17.VIII.1882 Kloster-Neuburg.

Národnost německá. Lékař, přírodovědec, cestovatel, entomolog.

Po studiích medicíny konal v Praze lékařskou praxi. Byl přítelem zesnulého pražského lékaře, cestovatele a entomologa dr. Viléma Helfera, jehož rozsáhlé entomologické sbírky měl v osobním opatrování. Dr. H. Schmidt byl též v roce 1843 spolu s vdovou Pavlínou Helfer-Desgranges účasten projednávání závěti o předání Helferovy entomologické sbírky zoologickému oddělení Českého muzea v Praze. Později H.M.Schmidt působil jako vysokoškolský profesor zoologie na universitě v haličském polském městě Lvov (Lemberg).

V mládí sbíral na Sicílii a v r. 1836 daroval zoologickému oddělení Českého muzea menší, ale velice cennou entomologickou sbírku. V témže roce popsal Pselaphidy okolí pražského pod názvem "Dissertatio inauguralis de Pselaphis Faunae Pragensis, cum anatome Clavigeri" (Haase, Prag, 1836). V roce 1846 vydal v Praze entomologickou práci o 102 stranách a názvu "Faunula Coleoptera Birmaniae". O českých broucích uveřejnil několik pojednání v létech 1843, 1853, 1855 a 1860. K Schmidtově poctě in memoriam pojmenoval dr. J. Obenberger nový druh afrického krasce Agrilus schmidt-goebeli Obenb. (1935).

Biografie:
Dewitz H.: Nekrolog. Berliner entomologische Zeitschrift, 27/II., 1883.
Kraatz G.: Nekrolog. Deutsche entomologische Zeitschrift, 27, 1883, p.191, Berlin.
Leopoldina (Schmidt H.M., p.209), 18, 1882, Halle/Salle.
Wiener entomologische Zeitung (Schmidt H.M., p.264), 1, 1882, Wien.
Zoologischer Anzeiger (Schmidt H.M., p.556), 5, 1882, Leipzig.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae, Serie I., Bd.4. (Schmidt H.M., p.1083), Berlin, 1929.

SCHMIED Luděk

nar. 1879 - zemř. 1939

Národnost česká. Učitel. Včelař a odborný chovatel včelích matek.

Působil jako řídící učitel obecné školy v Bílavsku u Bystřice pod Hostýnem. Aktivně se zabýval včelařstvím a byl významným chovatelem včelích matek. Ve včelařských organizacích byl znám jako odborný učitel včelařství a dlouholetý pracovník v "Družině přátel plemenného chovu včel" na Moravě. Po řadu let úspěšně zastával funkci jednatele v Zemském ústředí včelařů moravských (ZUVM) a byl spolupracovníkem časopisu "Včela moravská".

SCHMIED Otto

nar. zemř.

Národnost německá. Kadeřník. Entomolog amatér. Člen Entomologického spolku v Karlových Varech (Entomologischen Vereines Karlsbad), kde je uveden v členském seznamu v r. 1928. V letech 1921 - 1926 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Karlových Varech, kde provozoval živnost holičskou a kadeřnickou. Své kadeřnické salony měl v pensionu "Lemberk", později v domě "Schneekoppe".

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Své sběry prováděl na Karlovarsku a zaměřoval se též na drobné motýly (mikrolepidoptera). Napsal práci "Beiträge zur Kenntnis der Lebensweise einiger Microlepidopteren" (Intern. ent. Ztschr. Guben, 6, 1912, p. 150-151). Část sbírky mikrolepidopter O. Schmiedta je uložena v Karlovarském městském muzeu. Entomologicky působil v období mezi I. a II. světovou válkou.

SCHNEEBERG Alexandr

nar. 11.V.1902 Mcely u Nymburka - zemř. 1.IX.1988 Sedlčany.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1924.

Obecnou školu navštěvoval ve Mcelech a v Loučeni. Pak absolvoval 5 tříd reálky v Plzni a vystudoval Vyšší lesnickou školu v Písku, kde maturoval v roce 1922. Po maturitě se dal zapsat jako mimořádný posluchač lesního inženýrství VŠZLI při ČVUT v Praze - studium však nedokončil. V letech 1924 - 1926 absolvoval lesnickou praxi na polesí lesního úřadu v Bolehošti u Opočna a v období 1926-1928 vykonal vojenskou službu. Od roku 1928 začal pracovat na východním Slovensku jako lesmistr soukromého polesí Jabloň u Koškovců v okrese Humenné. V roce 1935 přešel na polesí Jovsa v okrese Sobrance na východním Slovensku, kde působil až do r. 1938. V důsledku územních změn a změny politicko-státoprávních poměrů odešel v r. 1939 na Moravu a začal pracovat jako lesník v polesí Křenůvky u Myslejovic v okrese Prostějov, kde působil v době německé okupace. Po okupaci začal pracoval jako vedoucí polesí Milovice a později pracoval u lesní správy Slapy n. Vlt. a v lesním závodě Zbraslav-Strnady. Po odchodu do důchodu žil v obci Oldřichov v Hájích u Liberce a po úmrtí jeho manželky v domově důchodců v Sedlčanech.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera) a zájem projevoval též o rovnokřídlý hmyz (Orthoptera). Z hlediska své práce lesního hospodáře se zabýval také užitou lesnickou entomologií a sledoval především kůrovce (Scolytidae, Col). V roce 1929 podnikl spolu s expedicí zoologického

oddělení Národního muzea v Praze entomologickou sběratelskou cestu do Bulharska a Makedonie a docházel též do entomologického oddělení Národního muzea v Praze jako dobrovolný pracovník. Údaje ze své sbírky tesaříků poskytl JUDr. L. Heyrovskému pro práci "Tesaříci-Cerambycidae" a Ing. A. Pfefferovi údaje ze své sbírky kůrovců pro jeho práci "Kůrovci - Ipidae" (Ent. příručky. Seznam brouků ČSR-XV., 1930 a XVI., 1932). A. Schneeberg napsal též několik entomologických prací. Jsou to" "Orthoptera okolí Bratislavy" (In: Sbor. prír. odb. Slov. vlastived. muz. v Bratislave, 1924-1931, p. 91-107), "Orthoptera v lesním hospodářství" (Lesnická práce, 8, 1929, p. 260-278), "Příspěvek k poznání kůrovců na Slovensku" (Lesnická práce, 3, 1924, p. 409-410), "Kůrovci vyskytnuvší se po mnišce v revíru Bolehošťském"(Lesnická práce, 4, 1925, p. 455-459).

Přispěl entomologickým materiálem do sbírky hmyzu vybudované v letech 1924-1960 v bývalém Slov. vlastived. muzeu v Bratislavě (cit.: I. Okáli: Súpis ent. zbierok v múzeách na Slovensku, ÚSMG, Bratislava, 1984, p. 23).

Ve starším věku se entomologií již nezabýval a aktivně se zaměřil na kynologii nejen jako chovatel, ale i funkcionář a organizátor v kynologických klubech.

SCHNEIDER Bedřich

nar. - zemř. 15.V.1888 v Těšíně.

Národnost německá. Soudní úředník. Entomolog amatér. Člen německého přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschenden Vereines in Brünn) od r. 1862.

Po studiích působil jako adjunkt c.k. ředitelství zemského soudu v Brně a úředník zemského úřadu v Opavě. Později byl jmenován do funkce ředitele zemského soudu v Brně.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry a lepidopterologický průzkum prováděl v okolí Brna, na Opavsku a Těšínsku. Je autorem dvou lepidopterologických prací, které uveřejnil v Ročence přírodovědecké sekce c.k. moravsko-slezské společnosti pro zemědělství, přírodu a zeměpis v Brně (Jahresheft der Naturwissenschaftlichen Section der k.k. mähr.- schles. Gesellschaft für Ackerbau, Natur und Landeskunde, Brünn). Napsal: "Beschreibung einer für die Fauna Brünns neu entdeckten Noctua" (1860), "Lepidopteren-Fauna von Brünn" (1861).

Biografie:

Remeš M.: Z dějin zoologie na Moravě. Věstník Přírodovědeckého klubu v Prostějově, 26, 1938-1940, Prostějov 194O, p. 3-10.

SCHNEIDER Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Městský zaměstnanec. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Karlových Varech. Pracoval jako sluha městského úřadu v Karlových Varech. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběratelskou činnost prováděl převážně na Karlovarsku.

SCHNEIDER Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Působil jako učitel německé národní školy v Drahovicích u Karlových Varů. V entomologii se zajímal o motýly (Lepidoptera), jejichž sběry prováděl na Karlovarsku.

SCHÖBL Josef

nar. 16.VIII.1837 v Plzni - zemř. 6.IV.1902 v Praze.

Národnost česká. Lékař - okulista, universitní profesor, dvorní rada. Nositel Řádu železné koruny III. třídy. Přírodovědec, botanik, zoolog, entomolog. Od r. 1890 řádný člen České akademie a od r. 1893

člen Královské společnosti nauk. Od r. 1862 člen německého přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschenden Vereins in Brünn).

Studoval gymnázium v Jičíně a akademické gymnázium v Praze. Jako gymnazista se stal dobrým znalcem botaniky a entomologie. Po absolvování gymnázia přešel studovat na filozofickou fakultu univerzity v Praze, kde se věnoval studiu zoologie, srovnávací anatomie a mikroskopie. V té době uveřejnil několik prací v Živě, Lotosu a v Archivu pro vědeckou zoologii. Napsal např. "Die Land- und Süsswassermollusken Böhmens" (Lotos, 10/1860), "Typhloniscus, eine neue blinde Gattung der Crustacea Isopoda" (Lotos, 9/1859), "Korýši stejnonozí (Crustacea Isopoda) s ohledem na rody a druhy v Čechách se nalézající" (Živa, 9/1861). Osobní a existenční důvody jej však donutily opustit dráhu přírodovědce a věnovat se lékařství. Přešel proto studovat medicinu a v r. 1861 byl promován doktorem lékařství a v r. 1862 získal doktorát chirurgie. Lékařskou praxi konal jako porodník a v oddělení léčení ženských nemocí. Později se stal asistentem oční kliniky prof. Hasnera a v r. 1865 po osobních neshodách s prof. Hasnerem odešel do východních Čech, kde v Poličanech u Hořic působil jako praktický lékař. V r. 1866 po vypuknutí prusko-rakouské války byl ve středu bojiště a tím přišel o svůj majetek a přišla nazmar též velká část jeho přírodovědeckých sbírek. Vrátil se do Prahy, kde přičiněním a pomocí dr. Riegra získal místo zemského očního lékaře. V r. 1883 byl povolán za řádného profesora na českou universitu. Vynikl jako významný okulista a svými odbornými pracemi z očního lékařství byl znám i ve světových odborných kruzích.

Zájem o přírodní vědy jej v průběhu života neopustil ani při náročném výkonu lékařského povolání a ve volném čase se horlivě věnoval zoologickým studiím, hlavně entomologii. Shromáždil rozsáhlou sbírku zástupců řádů Lepidoptera, Coleoptera a Orthoptera. Sběry prováděl v pražském okolí a na různých místech Čech, Moravy i Slezska. Pro nezájem Českého musea o předkupní přednost, převzala v r. 1900 Schöblovu speciální sbírku Orthopter entomologická firma Staudinger a Bang-Haas v Blasevicích u Drážďan k rozprodeji. Část sbírky (výběr) převzalo Národní muzeum v Praze (cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil II., 1936, op. 247 a časopis Vesmír, 31, 1902, p. 203).

Biografie:

Anonym: Prof. Dr. Josef Schöbl. Vesmír, 31, 1902, p. 154-155.
Kotal Č.: Zpráva o činnosti očiléčitelské zemského očního lékaře dra Josefa Schöbla za čas od r. 1871-1881. Vesmír, 11, 1882, p. 216.
Vávra V.: O dvou zajímavých tesařících (v článku jsou údaje o dr. J. Schöblovi). Vesmír, 32, 1903, p. 13.
Navrátil M.: Almanach českých lékařů (Schöbl J. p. 278-279), Praha, 1913.
Dienstbier E.: Josef Schöbl přírodovědec. Dějiny věd a techniky, 1980, č. 1, p. 33-41.

SCHOLZ Libor

nar. 1835 v Lošticích - zemř. 9.VI.1881 v Hranicích na Moravě.

Národnost česká. Katolický kněz. Včelař, publicista a organizátor moravského včelařství. Nositel státní stříbrné medaile za literární práce (1872).

Po ukončení obecné školy studoval na gymnáziu v Moravské Třebové a v Litomyšli. Theologii vystudoval v Olomouci a v r. 1859 byl vysvěcen na kněze. První místo kaplana dostal v Boskovicích, kde působil nejen jako vzorný kněz a duchovní, ale též jako nadšený vlastenecký a národní buditel. Pro svou národně buditelskou činost mezi lidem byl od církevní vrchnosti osočován, pronásledován a nakonec přeložen na nepříznivou farnost do Rouchovan. Po čase odešel na dočasný odpočinek, nejprve do svého rodiště, pak byl ve službách hraběte Šternberka v Pohořelicích a později působil jako učitel včelařství na hospodářské škole v Přerově. Po tomto přechodném období byl přijat brněnskou arcidiecésí zpět do služeb církve a kaplanoval pak v Hranicích na Moravě, v Oseku nad Bečvou a v Bělotíně.

Zájem o včelařství a lásku ke včelám převzal L. Scholz po svém otci, kterému již jako seminarista často ve včelíně pomáhal. Včelařil na všech místech svého pracovního působení. V zimním období 1867/1868 zřídil na Moravě první "stebník" (=jednoduchý přístřešek pro zimní uložení úlů se včelstvy)

a stal se věrným a aktivním pomocníkem významného moravského včelaře MUDr. Frant. Živanského (1817-1873). Byl kočujícím učitelem včelařství, pořádal přednášky a spolupracoval s časopisy Včela brněnská a Český včelař. V r. 1879 začal vydávat ve volných lhůtách německy psaný časopis "Bienenwirtschaftliche Mitteilungen aus Böhmen, Mähren und Schlesien", který měl být včelařským prostředníkem mezi českým národem a cizinou. Publikoval řadu odborně-praktických návodů, pojednání a poučení pro širokou včelařskou praxi. Z jeho prací možno jmenovat: "Vosk a jeho pravá cena" (Brno, 1866), "Opravujeme špalky. Slovo k našim včelařům" (Olomouc 1868), "Včelařství a jeho důležitost pro národní hospodářství a mravní vzdělání lidu" (Praha, 1868, II. vyd. Praha, 1883), "Snášení a spotřeba vody" (Včela brněnská, 1871). Libor Scholz byl pro své nadšené a neúnavné rozšiřování zájmu o včelařství ve včelařských kruzích nazýván "včelařským apoštolem na Moravě".

Biografie:
Adamec F.: Jubilejní památník včelařů moravských (Scholz L., p. 94-96). Brno, 1909.
Wohnout F.: Včelařova čítanka, II. díl (Scholz L. a jeho portrét, p. 796). Praha, 1909.

SCHOLZ Richard

nar. 25.X.1866 Lehnice - zemř. 4.VI.1935 Lehnice
Národnost německá. Učitel. Přírodovědec, entomolog.

Žil a působil jako středoškolský učitel, později ředitel školy v pruském městě Lehnice (Liegnitz) v Německu.

V entomologii se věnoval studiu palearktických brouků (Coleoptera) a ploštic (Heteroptera). Speciálně se zajímal o vodní brouky čeledi Dytiscidae. Třebaže žil v Německu, měl k československé entomologii velmi blízký vztah a provedl koleopterologické a heteropterologické faunistické průzkumy na řadě lokalit našich území. Své poznatky publikoval v několika příspěvcích. Z průzkumu Vysokých Tater v r. 1908 napsal práci "Ein Ausflug in die Hohe Tatra wobei auch einige Käfer gesammelt wurden" (Entomol. Wochenblatt, 25, 1908) a dále ze slovenského území zpracoval "Seznam Coleopter z okolí Trenčanských Teplic". V letech 1928 a 1930 zpracoval dvě práce, kde uvedl některé vlastní poznatky z Karlovarska. Jsou to: "Eine kleine Käferausbeute aus Karlsbad in Böhmen" (Ent. Anzeiger, 10, 1930) a Verzeichnis der Wanzen Schlesiens" (Ent. Anzeiuger, 11, 1931).

V r. 1901 měl písemný styk s entomologem Camillo Schaufussem z Drážďan. Scholzova sbírka Heteropter a Homopter je od r. 1936 uložena v muzeu v Jeně (Německo). Sbírka palearktických Coleopter (spec. Dytiscidae a Haliplidae) přešla do soukromého majetku sběratele Erbena (cit.: Horn W., Kahle I.: Über. ent. Sammlung, Teil II., 1936, p. 248).

Biografie:
Entomologische Blätter (Scholz R., p. 177, uveden portrét), 31, 1935.

SCHÖNBACH Moritz

nar. - zemř.
Národnost německá. Lesník. Entomolog amatér.

Pracoval jako nadlesní v lesovně na Mezní louce (Rainwiese) u Děčína v Česko-Saském Švýcarsku (Labské pískovce).

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Po dvacet let faunisticky zkoumal oblast Česko-Saského Švýcarska a část Krušných hor. Z okolí Mezní louky shromáždil vzácné a zoogeograficky významné druhy brouků, z nichž některé nebyly v Děčínských stěnách znovu nalezeny (např. endemit, nosatec Pseudophytobius sphaerion Bohem, a tesařík Palaeocallidium coriaceum Payk.). Na Děčínském Sněžníku sbíral M.Schönbach před rokem 1869 tesaříka alpského (Rosalia alpina L.). Výsledky svých koleopterologických průzkumů z těchto oblastí sdělil Schönbach Emanuelu Lokayovi sen. pro jeho "Seznam brouků českých" z r. 1869. Mimo uvedenou oblast sbíral Schönbach též v Krkonoších, odkud jeho významné koleopterologické nálezy cituje dr. Ant. Fleischer ve svém "Přehledu brouků fauny ČSR" (1927-1930, Brno-nálezy jsou uvedeny na str. 130, 139, 150, 215, 242,

338, 356, 399, 403). V letech 1855-1870 byl v písemném styku s entomologem Ernstem Augustem Hellmuthem von Kiesenwetterem.

Biografie :

Koleška Zd.: Příspěvek k entomologické historii Děčínska (Schönbach M.,p.48) Zprávy Čs.spol.ent. při ČSAV, 23, 1987, č.2-3, p.47-55.

SCHÖNFELD Antonín, Doc.,MUDr., Ing., Dr.techn.

nar. 31.I.1869 ve Vraňanech u Mělníka - zemř. 16.VIII.1958 v Praze.

Národnost česká. Lékař, zemědělský inženýr, vysokoškolský učitel. Přední včelařský odborník, včelařský publicista, ředitel SVÚV, apidolog. Členem Č.spol.ent. od r. 1912. Nositel Řádu práce od r. 1957.

Po ukončení obecné školy s výborným prospěchem studoval reálné gymnázium v Roudnici n. Lab., kde též maturoval. Poté začal studovat na české lékařské fakultě v Praze, kde absolvoval rigorosy a stal se doktorem veškerého lékařství. Při studiích se věnoval žurnalistice jako redaktor tisku agrární strany, později založil vlastní nakladatelský, novinářský a inzertní závod,který dobře prosperoval. Tato činnost jej však neuspokojovala, protože toužil po studiu a vědecké práci, zvláště v oborech zemědělských. Stal se proto jedním z posluchačů nově zřízeného zemědělského odboru při ČVUT v Praze, kde v nejkratším možném čase složil veškeré prospěchové a obě státní zkoušky a získal titul zemědělského inženýra. Vědecky začal pracovat v oboru chovu drobných hospodářských zvířat - t.j. ve včelařství, hedvábnictví, rybářství a drůbežnictví. Po předložení doktorské práce na téma "o včelím jedu" byl prohlášen doktorem věd technických. V r.1915 se habilitoval a stal se prvým docentem včelařství. Na zemědělské fakultě a později na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze přednášel včelařství až do r. 1948, kdy odešel do výslužby. Mimo svou práci vysokoškolského učitele konal Schönfeld ještě řadu dalších činností a funkcí jako odborný referent drobného hospodářského zvířectva v tvořícím se ministerstvu zemědělství ČSR (1918), referent výzkumných ústavů pro výrobu živočišnou a přednosta výzkumného ústavu včelařského, rybářského a hydrobiologického. V roce 1922 organizoval náplň a práci Výzkumného ústavu včelařského v Dole u Libčic n. Vlt., který v roce 1924 zahájil svou činnost. Během několika dalších let uvedl do provozu jako součást SVÚV výzkumnou stanici včelařskou v Židlochovicích na Moravě a Výzkumnou stanici včelařskou v Liptovském Hrádku na Slovensku. Svou aktivní činností v oboru včelařství si Schönfeld získal velkou důvěru většiny českých včelařů, takže již v r.1914 byl zvolen do tehdejší vrcholné organizace včelařské - do správy Zemského ústředí včelařských spolků v Čechách. Zajížděl do včelařských spolků i v nejzapadlejších vesnicích, kde prostým včelařům jako výborný řečník uváděl vědecké názory tak, že jim každý rozuměl. Pro svou oblibu byl poctěn čestným členstvím nebo předsednictvím v mnoha včelařských spolcích ČSR. Byl dlouholetým redaktorem odborných časopisů Český včelař a Včelařská revue. Knižně vydal díla: "Nemoci a nákazy včel" (1938, Praha), "Aparát žihadlový a jed včelí". Na sklonku života se dočkal vydání svého životního díla "Anatomie, morfologie a fyziologie včely medonosné" (1955, SZN - ČSAZV Praha). Tato práce byla reprezentativním dílem československé včelařské vědy a měla velký ohlas i u světové vědecké veřejnosti.

Biografie:

Velich A.: K šedesátinám doc. MUDra a dra.tech.,inž. Antonína Schönfelda. Československý zemědělec, 11, 1929, Praha, p.74-71.

Tumlířová M.: Ing. Dr. techn. věd a MUDr. Ant. Schönfeld a československé drůbežnictví. Československý zemědělec, 11, 1929, Praha, p.74-75.

Kulturní adresář ČSR, roč. II., 1936, Praha (Schönfeld A.,p.428).

Svoboda J.: Za docentem dr. Antonínem Schönfeldem. Věstník Čs.akademie zemědělské,5.,1958,p.575.

Sv. (= Svoboda J.): Řád práce doc.Dr.A.Schönfeldovi. Včelař, 11, 1958, p.132.

Milla J.: Včelársky náučny slovník (Schönfeld A., p.201). Príroda Bratislava, 1971.

Nepraš J.: České včelařství /Schönfeld A., p.329/. SZN Praha, 1971.

Čižmárik J.: Významní svetoví včelári - Doc.A.Schönfeld. Včelár, 47, 1973: 2 str. obálky č.1.

SCHÖNFELD Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér - lepidopterolog. Z Čech je v r. 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a opůsobil na severu Čech v České Lípě. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Na Českolipsku prováděl faunistický průzkum denních motýlů a výsledky svých zjištění zpracoval a publikoval v roce 1895 v práci o názvu "Die Tagschmetterlinge des Leipaer Gebietes" (Mitteilungen des Nordböhmischen Exkursions Clubs Böhmisch Leipa, 18, 1895, p. 29-38).

SCHÖNFELD Otto

nar. - zemř.

Národnost německá. Komerční úředník. Entomolog amatér. Za ČSR je v létech 1921-1926 uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Chebu, kde byl úředníkem obchodní komory. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů, z nichž se hlavně zaměřil na palearktická Makrolepidoptera. Vedle svého zaměstnání soukromě obchodoval s motýly. Dodával zájemcům a sběratelům palearktická Makrolepidoptera a lepidopterologický materiál ze svých sběratelských cest, které podnikal po jižní Evropě. Z oblasti Chebska publikoval regionální práce o motýlech. Jsou to: "Sammeltage am Plattenberge bei Eger" (Ent. Zeitschr., 39, 1924), "Einige interessante Aberrationen meiner Sammlung" (Intern. ent. Zeitschr., 18, 1924), "Parasemia plantaginis im Egerlande" (Int. ent. Ztschr., 19, 1925), Beitrag zur Lepidopterenfauna des Egerlandes" (Ent. Anz., 6, 1926).

SCHÖNFELDER Josef

nar. 1891 - zemř.

Národnost německá. Ředitel textilky. Entomolog amatér. Člen Zoolog.- Entomolog. Vereines Warnsdorf. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pracoval jako kreslič textilních vzorků v Doníně u Hrádku n. Nisou a v obci Království u Šluknova. Později se stal ředitelem textilní přádelny v Císařském u Šluknova v okrese Děčín.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Intenzivně sbíral v okolí Chrastavy, Hrádku nad Nisou a Šluknova. Jeho významné nálezy motýlů z uvedených oblastí uveřejnil lepidopterolog Jos. Soffner v práci "Über die Schmetterlingsfauna des Isergebirges und seines Vorgeländes" (Mitt. d. Ver. d. Naturfreunde in Reichenberg, 46, 1924). Ze své sbírky poskytl též podklady JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" zr. 1929. J. Schönfelder napsal práci "Aberration von Vanessa urticae" (Ent. Ztschr., 39, 1925). Schönfelderova sbírka Lepidopter o rozsahu cca 7500 ex. (oblast severní Čechy, zejména Šluknovsko) je uložena v Entomologickém odd. Nár.. Muzea v Praze.

SCHOPF Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v obci Nečtiny u Manětína (Netschetin) v Čechách, kde pracoval jako učitel místní obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem a studiem českých brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera).

SCHÖTTNER Heinrich

nar. 29.IX.1839 - zemř. 3.VII.1931.

Národnost německá. Soukromník. Entomolog amatér. Člen Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Entomologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung) od roku 1887. V r. 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil v Karlových Varech ve vile "Ostende" na Staré louce (Alte Wiese). V adresáři města Karlovy Vary z let 1906-1907 i v entomologických adresářích je uveden jako "soukromník". V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Své sběry prováděl převážně na Karlovarsku.

SCHÖTTNER Karl

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník spořitelny. Entomolog amatér. V roce 1928 je uveden v seznamu členů Karlovarského entomologického spolku (Entomologischen Vereines für Karlsbad).

Žil a působil v Karlových Varech, kde pracovně zastával funkci ředitele městské spořitelny. Patřil do rodiny Schöttnerů a bydlel v rodinné vile "Ostende". V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SCHÖTTNER Paul

nar. - zemř.

Národnost německá. Živnostník. Entomolog amatér. V roce 1928 je uveden v seznamu členů Karlovarského entomologického spolku (Entomologischen Vereines für Karlsbad). Za ČSR je uveden v r. 1930 v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Karlových Varech, kde byl majitelem cihelny. Patřil do rodiny Schöttnerů a bydlel v rodinné vile "Ostende". V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SCHROLL Josef

nar. zemř. 4.XI.1890.

Národnost německá. Malíř porcelánu. Entomolog amatér.

Pracoval jako malíř porcelánu v porcelánce v Březové u Karlových Varů (Pirkenhammer - Birkenhammer).

Od založení v roce 1887 byl řádným a aktivním členem Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Entomologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung). Věnoval se sběru motýlů (Lepidoptera) a brouků (Coleoptera). Zůčastňoval se entomologického průzkumu karlovarského okolí organizovaného ent. spolkem a sám prováděl sběry v okolí Březové a na jiných lokalitách Karlovarska.

SCHRÖTER Josef

nar. zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V roce 1905 je uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Kol roku 1905 žil v obci Sádek (Zattig) u Horního Benešova ve Slezsku. Ve dvacátých letech se přestěhoval do Čech a působil v Bechlejovicích u Děčína. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera).

SCHLUCK Wenzel

nar. zemř.

Národnost německá. Modelář. Entomolog amatér. V roce 1921 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Podbořanech v Čechách, kde pracoval jako tovární modelář. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera) na Podbořansku.

SCHUH Adolf

nar. zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Vildštejně (nově Skalná) u Chebu, kde byl ředitelem měšťanské školy.

V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera) Chebska. Spolehlivé údaje o významných nálezech motýlů z jeho sbírky zařadil JUDr. J. Sterneck do svého "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" z r. 1929. Schuhovu sbírku, obsahující mnoho dokladů z okolí Vildštejna, ocenil dr. Sterneck rovněž ve své práci "Verzeichnis der Macrolepidopteren des Egerlandes" (Lehr- u. Lernmittelrundschau, 5, 1909).

SCHULER (Schuller) Karl

nar. zemř.

Národnost německá. Entomolog amatér. V r. 1905 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Kostelci (Weisskirch) u Krnova na Moravě.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sběry a koleopterologický průzkum prováděl na Krnovsku, v okolí Hranic na Moravě a v okolí Valašského Meziříčí. V Hranicích na Moravě zjistil nový druh vodomila, který L. Ganglbauer k jeho poctě pojmenoval Hydraena schuleri Ggb. Schulerovy významné nálezy brouků cituje Ant. Fleischer ve svém "Přehledu brouků ČSR" 1927-1930 (údaje o Schulerových nálezech uvedeny na str. 58, 59, 68, 95, 236, 386).

SCHULZE Wilhelm

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. v roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1926 za ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Oldřichově u České Lípy, kde pracoval jako učitel obecné školy. V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera).

SCHÜTZ Wilhelm

nar. - zemř. 3.VII.1935.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 za ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Filipově u Šluknova, kde pracoval jako učitel a později ředitel obecné školy.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera) a v menší míře se též zajímal o brouky (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum motýlů prováděl převážně v severních Čechách, hlavně v okolí Rumburka, Jiřetína, Šluknova, Varnsdorfu, v Českém Středohoří a v labském údolí od Litoměřic k Děčínu. Výsledky svých lepidopterologických výzkumů zhodnotil W. Schütz v několika publikovaných pracích - např. "Beiträge zur Lepidopterenfauna Nordböhmens" (1911), "Ein Vergleich zwischen der Tagfalterfauna der Oberlausitz mit dem angrenzenden nördlichen Böhmen und jener des böhm. Mittelgebirges im Elbetale von Leitmeritz bis Tetchen" (1912), "Bei Lepidopteren beobachteter Melanismus" (1923), "Gelbe Zygaenen aus Böhmen" (1918), "Massenhaftes Auftreten von Herse convolvuli L. (Windenschwärmer) im Monate August 1917" (1918). Údaje o významných druzích motýlů ze své sbírky poskytl JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929).

Biografie

Möbius E.: Schütz Wilhelm. Deutsche ent. Zeitschr. Iris, 57, 1943, p. 21.

SCHWAB Adolf, PhMr.

nar. 10.I.1807 v Moravské Třebové - zemř. 3.I.1891 v Místku.

Národnost německá. Lékárník. Přírodovědec, ornitholog, sběratel přírodnin, entomolog. Člen Císařské Leopold-Karolinské akademie, od roku 1862 člen Naturforschenden Vereins in Brünn a řady jiných přírodovědeckých spolků. Čestný měšťan města Místku a nositel "Zlatého záslužného kříže".

Studoval gymnazium v Olomouci a po maturitě nastoupil jako praktikant do lékárny v Hranicích na Moravě. Po předepsané učební době pracoval dva roky jako lékárenský asistent v Olomouci a pak navštěvoval farmaceutický kurz ve Vídni, kde získal diplom magistra farmacie. Po získání lékárnické způsobilosti se vrátil do Moravské Třebové, kde převzal vedení tamní lékárny. V roce 1839 otevřel v Místku vlastní lékárnu, kterou pak vedl padesát let. Již během svých gymnazijních studií projevoval Schwab velkou zálibu pro entomologická studia, kterými se jako praktický farmaceut i později aktivně zabýval. Věnoval se sběru a studiu brouků (Coleoptera). Za svého pobytu ve Vídni se seznámil s tamními významnými přírodovědci a rozšířil svoje studia na další přírodovědecké obory; jmenovitě se zajímal o ornithologii, malakologii a naučil se také umění preparovat ptačí kožky. V letech 1836-1837 se zúčastnil Parreyssovy sběratelsko-přírodovědecké výpravy do Orientu. Cesta vedla do Srbska, Bosny, Albánie, Rumunska, Makedonie, Řecka a na Egejské ostrovy. Skončila po dvou letech v Cařihradě v Turecku. Zpět domů na Moravu se Schwab vrátil s velkým nasbíraným přírodovědeckým materiálem. Po řadu let konal četné sběratelské exkurze sám i s přáteli v okolí Místku, Olomouce, Moravské Třebové, sbíral v Beskydech a se svým bratrem JUDr. Sebaldem Schwabem, prof. Bedřichem Kolenatým, Dr. Schaufussem z Drážďan a soudním radou Richtrem entomologicky prozkoumal území Sudet a Karpat. A. Schwab byl vřelým "přítelem školy" a horlivě činným v rozšiřování přírodovědeckých znalostí. Aby povznesl vyučování přírodopisu na školách, rozdal od r. 1863 do řady moravských a slezských škol (např. učitelskému ústavu a dívčí škole Voršilek v Olomouci, 1863, obecné škole v Prostějově, 1864, hospodářské škole v Přerově, 1864 a j.) kolekce brouků, motýlů, vycpaných savců a ptáků, mušlí a nerostů. V letech 1860-1867 byl v písemném styku s kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni J.A. Ferrarim a v letech 1867-1884 s entomologem prof. G. Kraatzem v Berlíně. Vedle řady ornithologických prací publikoval také několik prací entomologických, např. "Alpine Käfer um Mistek" (K.k. zool.-bot. Verein Wien, 2/1852), "Bemerkungen über Pteroloma forstroemii Schoenh." (K.k. zool.-bot. Verein Wien, 2/1852), "Ueber die Verheerungen der Kieferblattwespe in der Umgebung von Schwarzwasser und Skotschau im k.k. Schlesien" (K.k. zool.- bot. Verein Wien, 10/1860). Schwabova entomologická sbírka brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera) je uložena v Entomologickém odd. Moravského muzea v Brně.

Biografie:
Bednář J.: Adolf Schwab. Eine biographische Skizz. Verhandlungen des nuturforschenden Vereins in Brünn, 29, 1890/1891, p.268-269.
Reitter E.: Nekrolog - Adolf Schwab. Wiener ent. Zeitung, 10, 1890/1891, p. 40.
Remeš M.: Z dějin zoologie na Moravě a ve Slezsku. Věstník Klubu přírodověd. v Prostějově, 24, 1934-1935, p. 5-10.
Remeš M.: Z dějin zoologie na Moravě. Věstník Klubu přírodověd. v Prostějově, 26, 1938-1940 p. 3-10.
Müller D.: Lékárna "U Spasitele" v Místku (Adolf Schwab). In: Těšínsko, č. 2, 1976, p. 22-24.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae, Serie I., Bd. 4, p. 1100.

SCHWARZ Karel, JUDr.

nar. 2.III.1911 v Praze - zemř. 14.XII.1970 v Praze

Národnost česká. Ministerský úředník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. byl v letech 1928-1932 a znovu od roku 1965.

Vystudoval práva na právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde byl promován v roce 1936. Po studiích začal pracovat jako úředník ministerstva lesů ČSR. Později zastával funkci hlavního arbitra na generálním ředitelství VHJ Sdružení podniků dřevozpracujícího průmyslu v Praze.

Od mládí byl milovníkem přírody se zájmem především o zoologii a entomologii. Zajímal se hlavně o brouky (Coleoptera). Aktivně se zúčastňoval sběratelských exkurzí, svoje sběry však většinou rozdal zájemcům z řad ostatních entomologů. Byl velkým milovníkem přírodovědecké literatury a jeho knihovna obsahovala rozsáhlou sbírku zoologických knih, mezi kterými byla i unikátní latinská díla ze šestnáctého století.

SCHWARZ Robert

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil ve Svébořicích u Mimoně, kde byl řídícím učitelem obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SCHWARZ Rudolf, RNDr.

nar. 29.III.1903 v Praze - zemř. 17.V.1980 v Praze

Národnost česká. Přírodovědec, geolog, úředník Státního geologického ústavu v Praze. Entomolog-lepidopterolog. Členem Čs. spol. ent. od r. 1922, zakládajícím členem od r. 1944. V letech 1926-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po vychození obecné školy u sv. Petra v Praze studoval pražské reálné gymnazium v Truhlářské ulici. Po maturitě se zapsal ke studiu na přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity, kde v roce 1929 dosáhl hodnosti doktora přírodních věd. Po studiích se chtěl věnovat dráze středoškolského profesora přírodopisu a zeměpisu, bohužel vzhledem k nepříznivým hospodářským podmínkám třicátých let se mu nepodařilo místo středoškolského učitele získat. Byl nucen hledat jiné zaměstnání a v r. 1931 se mu podařilo získat místo pomocného pracovníka ve Státním geologickém ústavu se službou při ředitelství Státních naftových dolů ve Gbelech na Slovensku. Po krátkém působení na tomto pracovišti nastoupil službu ve Státním geologickém ústavu v Praze a pracoval tu v letech 1932-1952 jako geolog. Jako geolog pracoval rovněž v letech 1952-1954 v Krajském středisku územního plánování v Praze, v letech 1954-1956 ve Státním ústavu pro rajonové plánování v Praze a v letech 1956-1972 v podniku Stavební geologie v Praze. Odborná vědecká práce dr. R. Schwarze v oboru geologie, která byla jeho životním povoláním, je velmi rozsáhlá. Předně to byla činnost mapovací a badatelská v různých oblastech našeho státního území a druhou jeho velmi cennou činností bylo podrobné zpracování mineralogicko-geologické bibliografie Československa, kterou systematicky zpracovával a vydával od roku 1930 do roku 1946 a vyšlo 11 svazků této důležité publikace. Zpracoval též práci o vývoji mineralogicko-geologické literatury v ČSR za období let 1928-1934.

Entomologii se dr. R. Schwarz zabýval ze záliby a od roku 1922 až do konce života byl aktivním členem Čs. společnosti entomologické. Svou entomologickou činnost nikdy neomezil pouze na samoúčelné sbírkaření, ale byl vždy zaměřen na vyšší cíle, t.j. zabýval se studiem motýlů (Lepidoptera) na vážné vědecké úrovni. Oblíbil si studium obtížnějších čeledí, zvláště Pyralidae, Pterophoridae, Orneodidae, Sesiidae a Psychidae palearktické oblasti. Za dlouhá léta nashromáždil rozsáhlou sbírku motýlů, z níž nejvíce vědecky cennou částí jsou uvedené čtyři čeledě a dílčí sbírka Psychidů. Údaji o výskytu slovenských motýlů přispěl do "Prodromu Lepidopter Slovenska" (Bratislava, 1964), kde je uveden pod značkoiu "Sw." Během své dlouholeté entomologické činnosti podnikl řadu sběratelských cest doma i v zahraničí. V Československu sbíral motýly hlavně na jižním a západním Slovensku a ve středních Čechách. Zahraniční sběratelské exkurze za účelem lepidopterologického výzkumu podnikl do Polska, Maďarska, Bulharska, Jugoslavie, Francie, Italie, na Sicilii a do Tuniska. Bohatá byla rovněž Schwarzova publikační činnost v entomologii. Vedle třídílné knižní monografie "Motýli" z let 1948, 1949 a 1953, která je jedinou moderní českou lepidopterologickou pomůckou našich sběratelů, uveřejnil řadu významných příspěvků o motýlech v domácích i zahraničních časopisech. Např. "Erastria venustula Hb. (Lepidoptera) v Čechách" (Čas. Čs. spol. ent., 31/1934), "Příspěvek k poznání československých mikrolepidopter" (Čas. Čs. spol. ent., 34/1937), "Pyrausta palustralis Hb. v Československu" (Čas. Čs. spol. ent., 35/1938), "Zajímavé nálezy Microlepidopter v Čechách" (Čas. Č. spol. ent., 38/1941), "Příspěvek k lepidopterologii Československa" (Čas Čs. spol. ent., 44/1947), " O molech v domácnosti" (Vesmír, 31/1952), "Motýli československých jeskyň" (Čas. Slez. muz., 5/1956), "Housenka pernatušky Aciptilia nephhelodactyla Ev." (Čas Slez. muz., 8/1959) a další. Ze

zahraničních příspěvků možno uvést "Contributo alla conoscenza della fauna microlepidopterologica dell° isola di Lussin" (Boll. Soc. ent. Ital., 69/1937, Genova), "Acciptilia nephelodactyla Ev. 1844 et apollina Mill. 1883., nouvelle synonymie Pterophoridae" (Allexanor III., 1963, Paris), "Beitrag zur Morphologie, Biologie und Ökologie der Mitteleurop. Crambidae (Lep.)" (Zeitschr. d. Arbeitsgem. österr. Ent., 16/1964, Wien) aj.

K poctě dr. R. Schwarze byly pojmenovány nové taxony motýlů Pieris bryoniae f. schwarzi Moucha (1956) a Calamotropha schwarzi Bleszyński (1961). Z brouků nová aberace druhu Trichius sexualis Bedel a. schwarzi Tesař (1935). Schwarzova sbírka čel. Geometridae (Lepidoptera) v rozsahu 5000 ex. z palearktické oblasti, převážně však z Československa je uložena v Entomolog. odd. Národního muzea v Praze.

Biografie:

Naučný geologický slovník, II. díl, N-Ž (Schwarz R., p. 774-775). Vyd. ČSAV, Praha, 1961.
Moucha J.: RNDr. Rudolf Schwarz - 60 let. Časopis Čs. spol. ent., 60, 1963, p. 270-271.
Urbánek L.: Kronika - Rudolf Schwarz šedesátníkem. Věst.Ústř. úst. geolog., 38, 1963, p. 137-138.
Poláček V..B.: Šedesátiny dr. Rudolfa Schwarze. Živa, 12, 1964, p. 103.
Koleška Zd.: Seventieth birthday of RNDr. Rudolf Schwarz. Acta ent. bohemoslov., 71, 1974, p. 141-143.
Kaděra M.: Za RNDr. Rudolfem Schwearzem. Živa, 29,1981, p. 60.
Novák I.: In memoriam RNDr. Rudolf Schwarz. Acta ent. bohemoslov., 80, 1983, p. 151-152.
Šmelhaus J.: Dr. Rudolf Schwarz: Motýli denní 1. (červen 1948) a Motýli denní 2. (září 1949). Recenze knih. Časopis Čs. spol. ent., 47, 1950, p. 77.
Starý B.: Rudolf Schwarz: Motýli 3. Recenze knihy. Zoolog. a entomolog. listy, 2, 1953, p. 303.

Bibliografie:

Časopis Československé společnosti entomologické, 60, 1963, p.270-271.
Acta entomologicaa bohemoslovaca, 71, 1974, p. 142-143.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960 (Schwarz R., p. 27, 56, 130, 179, 252, 288). Academia, Praha, 1969.

SCHWÖDER Heinrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Technik. Entomolog amatér. Člen německého Přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschenden Vereines in Brünn) od roku 1868.

Působil jako technický pracovník v Brně, později zastával funkci ředitele továrny v pruském městě Otmachov (Ottmachau) v Německu.

V entomologii se zabýval sběrem brouků (Coleoptera). Sbíral na Moravě, hlavně v okolí Brna a Náměště na Hané. Svoje nové nálezy významnějších druhů brouků z let 1864-1866 publikoval ve sborníku německého přírodovědeckého spolku "Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn, Bd.8, 1868. Napsal práci: "Nachtrag zum Verzeichnis d. in Mähren und Schlesien aufgefundenen Coleopteren" (Verh. d. Naturf. Ver. Brünn, 8, 1868/1869, p. 27).

SIEGL Alfred

nar. - zemř.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Působil jako státní úředník ve funkci oficiála v Podbořanech v Čechách. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera).

SIEGL Josef

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Českých Budějovicích jako c.k. středoškolský profesor. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera).

SIEGL Gustav

nar. - zemř.

Národnost německá. Malíř. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Rybářích u Karlových Varů (Fischern bei Karlsbad). V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na Karlovarsku.

SILBERNAGEL Arnošt

nar. 26.III.1892 v Plzni - zemř. 5.IV.1945 v Praze.

Národnost česká. Voják z povolání, ministerský úředník. Entomolog-lepidopterolog. Členem Čs. spol. ent. od r. 1922. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Studoval na reálném gymnáziu v Kroměříži a po maturitě se zapsal ke studiu na České vysoké učení technické v Praze. První světová válka však jeho studium přerušila a změnila i jeho další životní plány. Po roce 1918 zůstal i nadále ve vojenské službě v československé armádě s důstojnickou hodností kapitána. Nejprve sloužil v posádce v Brně a v prvé polovině dvacátých let přešel do civilního povolání a zastával funkci vrchního tajemníka protektorátního ministerstva hospodářství a práce.

Pod moudrým vedením svého otce získával A. Silbernagel od mládí obdiv a lásku k přírodě, ale vážným studiem motýlů (Lepidoptera) se začal zabývat až ve svých 35 letech. Neúnavnou sběratelskou pílí se mu podařilo v krátké době nashromáždit bohatý materiál a jeho sbírka motýlů byla vyhledávaným studijním objektem četných entomologických specialistů, především ze zahraničí. Sbíral na nejrůznějších místech republiky a podnikal také řadu sběratelských exkurzí do ciziny, hlavně do jižní Evropy. Při studiu motýlů měl Silbernagel výborný bystrý srovnávací postřeh i pro velice jemné odchylky. Pro své bohaté zkušenosti byl v kruhu lepidopterologů uznáván za velmi spolehlivého determinátora. Byl publikačně činný a v období let 1930-1944 uveřejňoval své příspěvky v Časopise Čs. spol. entomologické. Ve svých pracích přinášel cenné poznatky o novinkách v domácí fauně motýlů. Z jeho prací pro příklad možno uvést: "Nepřirozené pohlavní choutky u motýlů" (1934), "Jaspidea (Calotaenia) celsia L. - Nová lokalitaa této můry v Čechách na vápenci" (1936), "Nová forma druhu Zygaena laeta Hb." (1937), "Argynnis paphia ab. cífkaki n. ab. (Lep.)" (1940), "Nová žlutá odrůda rodu Zygaena F. v Čechách" (1940) "Hypenodes taenialis Hbn. - Nový druh v Čechách - Macrolep." (1942), "Další nové formy macrolepidopter z Čech" (1944) a další. Několik svých prací uveřejnil též v zahraničních časopisech Entomologische Zeitschrift, Zeitschrift Wien. entomol. Gesellsch. a Mitteilungen naturw. Inst. Sofia. Údaje o významných druzích motýlů ze své sbírky z českých lokalit poskytl JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" z r. 1929. Silbernagelova rozsáhlá sbírka motýlů (rozsah cca 20 000 ex.) byla získána pro Ent. odd. Nár. muzea v Praze, kde je uložena. Sbírka obsahuje evropskou lepidopterofaunu, zejména z Balkánského poloostrova a faunu domácích motýlů z četných lokalit celého Československa. Obsaženy jsou též typy subspecií a historické exempláře k původním Silbernagelovým pracím.

Biografie:

Paclt J.: A. Silbernagel +. Časopis Čs. spol. ent., 42, 1945, p.145-147.

Koleška Zd.: Vzpomínka na české sběratele motýlů (A. Silbernagel). Živa, 21, 1973, p. 101.

Bibliografie:

Časopis Československé společnosti entomologické, 42, 1945, p.146-147.

SIMON Antonín

nar. - zemř.

Národnost česká. Malíř porcelánu. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil ve Staré Roli u Karlových Varů a pracoval jako malíř porcelánu ve starorolské porcelánce. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera).

SIMON Ludvík

nar. - zemř. 1896.

Národnost česká. Divadelní režisér. Entomolog amatér.

Ve druhé polovině 19. století žil v Praze, kde působil jako divadelní režisér. V entomologii se zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera). Sbíral Rhopalocera a zájem měl též o Mikrolepidoptera. Některé zajímavé údaje z jeho sběrů v pražském okolí použil významný entomolog MUDr. O. Nickerl ve svých seznamech českých motýlů, zvláště ve IV. svazku "Die Wickler Böhmens" (Tortricidae) z r. 1906.

SITENSKÝ František, PhDr.

nar. 2.XI.1851 v Jičíně - zemř. 8.VII.1924 v Praze.

Národnost česká. Řádný profesor hospodářské akademie v Táboře, zemský odborový přednosta a inspektor zemědělského školství, redaktor a odborný spisovatel. Přírodovědec, botanik, fytopatolog. Čestný měšťan města Tábora a čestný člen Ústřední hospodářské společnosti v Čechách.

Studoval gymnázium v Jičíně, odkud po maturitě přešel na studium theologie v Hradci Králové. Po třetím roce theologického studia zanechal a odešel studovat na filozofickou fakultu pražské univerzity přírodní vědy. Oddal se studiu botaniky a jeho vědecké přípravě značně prospělo, že byl při studiu jmenován asistentem botanického oddělení Muzea král. Českého u prof. dr. L. Čelakovského. Funkci muzejního asistenta vykonával od 1.12.1875 do 21.10.1881. Po státních zkouškách a získání učitelské aprobace z věd přírodních pro vyšší gymnázia nastoupil v r. 1881 dráhu učitelskou jako suplent na I. Státním vyšším reálném gymnáziu ve Spálené ulici v Praze. O utváření budoucnsosti a směru jeho vědeckého bádání rozhodlo v r. 1882 jmenování řádným profesorem přírodních věd na Zemské hospodářské akademii v Táboře. Na tomto zemědělském učilišti působil do roku 1897, kdy byl ustanoven zemským inspektorem zemědělských škol v Čechách, o jejichž povznesení a rozvoj si získal velkou zásluhu. Byl odborně literárně činný a psal četná pojednání z oboru přírodních věd a zemědělství do různýcha časopisů, zejména do Českých listů hospodářských. Předním Sitenského životním dílem trvalého významu byl čtyřsvazkový "Hospodářský slovník naučný", na kterém neúnavně pracoval v období let 1902-1924.

Přestože byl dr. F. Sitenský především zemědělský odborník, botanik a fytopatolog, věnoval ve svém širokém přírodovědeckém rozhledu a zaměření zájem i entomologii. Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera). V roce 1902 sbíral brouky u Baltického moře v Ahlbecku u Štětína. Jako entomologa jej uvádí JUDr. L. Heyrovský ve svém vzpomínkovém článku "Jak začínala naše generace" (In: Čas. Nár. muz., odd. přír., 123, 1954 - Sitenský Fr., p. 6). Sběry brouků prováděl i při svých botanických vycházkách v Čechách. Sbíral v okolí Jičína, Doks, Zálší, Soběslavi, Třeboně, Tábora. Dále na Šumavě, v Krušnohoří a v Krkonoších.

Biografie:

Anonym: PhDr. František Sitenský. Věda přírodní, 5, 1924, p. 152.
Erben B.: František Sitenský. In: Zemědělští buditelé. Nakl. ČAZ, Praha 1937, p. 337-344.
Farský Dr.: PhDr. František Sitenský +. Zemědělský archiv, 15, 1924, č. 7-8, p. 1-2.
Smolař G.: Dr. František Sitenský. Vesmír, 2, 1924, p. 168.

SITKA Rudolf

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. V letech 1926-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil ve Svobodě nad Úpou, kde působil jako odborný učitel. V entomologii se věnoval sběratelství zástupců více hmyzích řádů. Zajímal se o brouky (Coleoptera), motýly (Lepidoptera, spec. Noctuidae), blanokřídlý hmyz (Hymenoptera) a rovnokřídlý hmyz (Orthoptera). Sběry hmyzu prováděl převážně ve východních Čechách a v Podkrkonoší.

SKALA Hugo Otto Viktor

nar. 24.I.1875 v Brně - zemř. 29.V.1952 v Haid bei Ansfelden, Rakousko.

Národnost německá. Berní úředník. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v roce 1921 za ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hofmanna, Vídeň.

Vystudoval německé gymnázium v Brně, odkud po maturitě odešel na Slovensko jako praktikant ekonomie. Později navštěvoval tříletou zemědělskou školu v dolnorakouském Mödlingu a byl úředníkem v chorvatském Slavonsku. V roce 1897 přešel do služeb berního úřadu v Přerově na Moravě, odkud v roce 1903 jako adjunkt přešel na úřad v Mikulově. Z Mikulova přešel v roce 1910 služebně do moravského Fulneku jako daňový kontrolor. V roce 1915 nastoupil vojenskou službu v Hranicích na Moravě a po prvé světové válce přešel po roce 1921 do rakouské státní služby. Do r. 1930 působil jako ředitel daňového úřadu v Engledu u Altenfeldenu v Horním Rakousku a později pracoval v Burgenlandu a v Bad Gastein..

V entomologii se věnoval od mládí sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sbíral v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a později ve Štýrsku a v Dolním i Horním Rakousku. Zvláště důkladně faunisticky zkoumal brněnské okolí, sbíral na Přerovsku, na četných lokalitách v okolí Mikulova a Fulneku. Motýlí faunu Čech, Moravy i Slezska zpracoval v četných faunistických příspěvcích, které publikoval v časopisech Entomologisches Jahresbericht, Lotos, Österreichische Monatschriftt, Zeitschriftt des Österreichischen Entomologen Vereins, Entomologische Zeitschrift, Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn a Entomologické listy. V r. 1927 byl profesorem Karlem Absolonem pozván do brněnského muzea k lepidopterologickým konzultacím a v letech 1930-1932 se začal věnovat studiu minujícího hmyzu a založil k tomu účelu velký herbář hálek (zoocecidií). Ze Skalových prací možno pro příklad uvést: "Nachträge zur Lepidopterenfauna Böhmens" (Ent. Jahrb., 22/1913), " Zur zusammensetzung der Macrolepidopterenfauna der österr.-ungarischen Monarchie" (Lotos, 61/1913), "Einiges über den Stand der Durchforschung der österr.- ungar. Monarchie bezüglich der sogenannten Mikrolepidopteren" (Lotos, 61/1913), "Studien über die Zusammensetzung der Lepidopterenfauna der österr.-ungar. Monarchie I. Grosschmetterlinge" (Österr. Monatschrift, 14/1914, 16/1916), "Die Lepidopterenfauna Mährens I., II." (Verh. d. naturforsch. Vereines Brünn, 50/1912, 51/1913), "Zur Lepidopterenfauna Mährens" (Zeitschr. österr. Ent. Ver. 3/1918), "Beitrag zur Grosschmetterlingsfauna Mährens und Schlesiens" (Ent. Ztschr., 42/1929), "Beitrag zur Falterfauna Mährens und Schlesiens" (Ent. listy, 7/1944) aj. Větší podstatná část Skalovy lepidopterologické sbírky je od roku 1924 uložena v Zemském muzeu v Linci v Rakousku. Menší část sbírky motýlů střední Evropy (Geometridae, Mikrolepidoptera) a sbírku brouků získalo Moravské muzeum v Brně.

Biografie:

Absolon K.: Verzeichnis H. Skala lep. Abhandlungen. Arb. ent. Abt. Landesmus. Brünn, 3, 1913-1932, p. 4-6.
Hoffmann E.: Skala Hugo. Ztschr. Wien. ent. Ges., 38, 1953, p. 147-149 (uveden portrét).
Christl O.: Skala Hugo. Ztschr. Wien. ent. Ges., 43, 1958, p. 187-206.

SKALITZKÝ Karel, JUDr.

nar. 17.IV.1841 v Praze - zemř. 25.IV.1914 ve Vídni.

Národnost německá. Právník, c.k. dvorní rada. Entomolog amatér. Člen entomologické sekce Fysiokratické společnosti v Praze.

Po studiích na pražské právnické fakultě a získání doktorátu působil jako právník v c.k. státní správě v Praze. Koncem 90. let min. století byl jmenován c.k. dvorním radou a služebně přeložen do Vídně, kde pak působil až do konce života.

Dr. K. Skalitzký byl významným entomologem-koleopterologem se zaměřením na jednu z nejtěžších broučích čeledí Staphylinidae. Od mládí se o drabčíky zajímal, pilně je sbíral a studoval a ve svých 27 letech již ze svojí koleopterologické sbírky poskytl faunistické údaje o významných druzích Em. Lokayovi sen. pro jeho "Seznam brouků českých" z r. 1868. Přesto, že se dr. Skalitzký zajímal o entomologii jako amatér, byl ve své době uznáván jako vědecky zdatný odborník styphylinidolog.

V letech 1872-1877 spolupracoval se členy entomologické sekce pražské Fysiokratické společnosti Ant. Fleischerem, Em. Lokayem jun., J.A. Stussinerem, Ant. Srnkou při faunistickém průzkumu četných lokalit v Čechách. Byl v častém odborném styku s Edmundem Reitterem a písemný styk v letech 1872-1873 udržoval s kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni Johannem Angelo Ferrarim, v letech 1875-1877 s entomologem Enrnstem Augustem Hellmuthem von Kiesenwetterem a v letech 1876-1878 s prof. Gustavem Kraatzem v Berlíně. Významnými koleopterologickými údaji z Čech přispěl též do Klímova "Katalogu českých brouků" z r. 1902. Dr. K. Skalitzký byl výborným a zkušeným sběratelem a významným determinátorem brouků čeledi Staphylinidae. Sběry prováděl v okolí Prahy, v Krkonoších (např. na Sněžce), na Šumavě. Často prosíval náplavy u Brandýsa nad Labem, kde našel řadu vzácných a v té době pro Čechy nových druhů. Např. v okolí Brandýsa n. Lab. chytil prvý exemplář velice vzácného evropského tesaříka Molorchus marmottani Bris. (cit. L. Heyrovský). Nezřídka jezdil sbírat i na entomologicky významnou lokalitu Závist u Zbraslavi, kde v květnu r. 1874 učinil pozoruhodný nález, když poprvé chytil vzácného drabčíka Myrmoecia plicata Er., čímž aktivně přispěl k rozšíření znalostí o výskytu myrmekofilů na této lokalitě. K poctě dr. Skalitzkého byly pojmenovány nové taxony brouků jeho jménem. Jsou to: Epuraea limbata F. a. skalitzky Rtt., Anaspis costae Em. a. skalitzkyi Schilsky. Skalitzkého sbírku Staphylinidů Pselaphidů a Scydmaenidů získal Emil Moczarski ve Vídni (cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil II., 1936, p. 260, Berlin-Dahlem). Ostatní části Skalitzkého koleopterologické sbírky jsou uloženy v Naturhist. Mus. ve Vídni.

Biografie:

Reitter Ed.: Poznámky - Skalitzsky Karl Dr. Wiener Ent. Ztg., 33, 1914, p. 210.

Koleška Zd.: Závist u Zbraslavi - klasická lokalita českých entomologů. (Skalitzký K., p. 89). Bohemia Centralis, Praha, 7, 1978, p. 83-104.

Bibliografie:

Index Litteraturae Entomologicae, Serie II., Bd. 4. (Skalitzký K., p. 141). DDR.

SKALSKÝ Karel

nar. 14.X.1841 v Kutné Hoře - zemř. 6.XII.1904 v Praze.

Národnost česká. Poštovní zaměstnanec. Entomolog amatér. V r. 1905 z Prahy-Smíchova ještě uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Pracoval u c.k. poštovní správy jako kontrolor. Po řadu let působil na poštovním úřadě v obci Karlín u Prahy (poz.: v letech 1850-1910 nebyl Karlín ještě městskou součástí Prahy), odkud byl dekretem z 18.7.1899 přeložen do Prahy. V roce 1903 odešel do výslužby.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Své lepidopterologické sběry prováděl hlavně v pražském okolí. Spolupracoval s MUDr. O. Nickerlem, který některé údaje jeho sběrů drobných motýlů použil ve svém seznamu "Die Wickler Böhmens (Tortricidae)". IV. Beiträge zur Insekten-Fauna Böhmens. Prag, Verlag der Gesellschaft für Physiokratie.

SKOPAL Josef, Ing.

nar. 11.IV.1931 v Karviné - zemř. 18.III.1977 v Třinci.

Národnost česká. Technický pracovník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. entom. od roku 1970. Člen Entomologického klubu při Krajské stanici mladých přírodovědců v Ostravě-Porubě.

Po ukončení vysokoškolských studií a získání titulu inženýra žil v Třinci na Moravě, kde pracoval ve funkci vedoucího šamotárny Třineckých železáren.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Zvláštní zájem měl o systematiku a faunistický průzkum drabčíků Československa (Staphylinidae, Col.). Byl členem Entomologického klubu v Ostravě-Porubě, kde zastával funkci člena redakční rady Entomologického zpravodaje. Koleopterologické sběry konal v okolí Třince a na Ostravsku.

Biografie:

Redakce: Úmrtní oznámení - Ing. Josef Skopal. Entomologický zpravodaj Entomologického klubu při Krajské stanici mladých přírodovědců v Ostravě-Porubě, 7, č.3, 1977, p.88.

SKŘIVAN Jaroslav

nar. 27.X.1891 v Praze - zemř. I.1973 v Praze.

Národnost česká. Litograf. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1919. V letech 1926-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od mládí žil v Praze, kde po ukončení základní školy se vyučil litografickému povolání. Po vyučení pracoval jako litograf v pražských tiskárnách. V roce 1935 se stal tiskárenským grafickým faktorem a tuto pracovní funkci konal až do svého odchodu do důchodu.

V entomologii se věnoval koleopterologii. Sbíral hlavně střevlíky (Carabidae), krasce (Buprestidae), nosatce (Curculionidae) i zástupce jiných čeledí. Zaměřil se převážně na domácí československou broučí faunu. Byl vrstevníkem a přítelem známého entomologa Bohumila Štíchy, se kterým často chodil na společné sběratelské vycházky. Sám podnikal občasné sběratelské exkurze na Slovensko a v zahraničí sbíral v Jugoslavii.

Skřivanova sbírka Coleopter Československa - Carabidae, Buprestidae, Curculionidae v rozsahu cca 20 000 exemplářů je uložena v Ent. odd. Nár. muzea v Praze.

SKÝPALA Jiří, Ing., CSc.

nar. 24.IV.1930 v Bratislavě - zemř. 2.IX.1989 ve Zbraslavi.

Národnost česká. Lesnický inženýr, vědecký pracovník. Entomolog, pracovník v lesnické ochraně. Členem Čs. spol. ent. od roku 1951.

Po studiích působil v šedesátých letech na lesní správě v Křivoklátě a od roku 1970 začal pracovat jako vědecký pracovník ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti ve Zbraslavi-Strnadech. Zabýval se otázkami užité lesnické entomologie a jako sběratel se věnoval studiu motýlů Československa (Lepidoptera).

SKYVA Jan Jiří

nar. 24.IV.1914 v Brně - zemř. 9.II.1981 v Praze.

Národnost česká. Inženýr zeměměřič. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. od roku 1963.

V letech 1920-1925 vychodil obecnou školu v Brně a pak v letech 1925-1932 studoval brněnskou státní reálku, kde maturoval v r. 1932. Po maturitě studoval v letech 1932-1936 na oddělení zeměměřičského inženýrství při České vysoké škole technické v Brně. Studoval s vyznamenáním a po úspěšném složení státních zkoušek mu byl přiznán titul inženýr. Pracoval jako voják z povolání v hodnosti plukovníka a později byl zaměstnán jako civilní zaměstnanec vojenské správy.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Své lepidopterologické zálibě se věnoval přes padesát let, tj. od doby před nástupem středoškolských studií a vytrval v ní až do konce života. Sbíral makrolepidoptera v Československu i v zahraničí. Sběratelské vycházky za pomoci své rodiny konal ve volném čase a ponejvíce v době svých letních dovolených. Ve středních Čechách sbíral v okolí Unhoště, u Křivoklátu, v Lánech, v okolí Berouna, v Bezděkově a v Kamenných Žehrovicích, v lesích u Nižboru a na Jílovišti, v Jevanech, Jenči, Průhonicích a na Slánsku. Navštěvoval též západní Čechy (Plzeň, Bolevec, Sušice, Klatovy, Kašperské Hory) i jižní Čechy (Český Krumlov, Lipno, Písek). Na Moravě prováděl sběry v okolí Brna, zvláště Řečkovic a na Hádech, sbíral v Lednici na Moravě, v okolí Macochy i Adamova a na Pavlovských kopcích. Zvláště aktivně prováděl sběry motýlů v různých územních oblastech Slovenska. Často sbíral kolem Bratislavy a Modré, ve Vrátné dolině, na Oravě, kolem Štrby, Matliarů, Ružbachů a Kežmarku. Zahraniční exkurze podnikl v r. 1964 do Maďarska a v letech 1967 a 1970 do Bulharska.

Skyvova lepidopterologická sbírka, pečlivě udržovaná a ošetřovaná, byla uložena cca ve 130 krabicích a obsahovala kol 20 000 exemplářů motýlů. Ještě za života daroval sbírku svému synovi Ing. Janu Skyvovi jun., který ji má dále v opatrování.

SLAVÍČEK Jan

nar. 28.III.1856 v Milkově u Litovle - zemř. 2.X. 1938 v Litovli.

Národnost česká. Řídící učitel. Přírodovědec, botanik, entomolog. Čestný člen Přírodovědeckého klubu v Prostějově.

Po pětileté návštěvě obecné školy v Kladkách u Jevíčka a dvouleté normální městské školy v Moravské Třebové, studoval pět tříd německé reálky v Olomouci. Odtud přešel do třetího ročníku Učitelského ústavu v Olomouci, kde složil zkoušku dospělosti. V r. 1876 byl ustanoven učitelem na jednotřídní obecné škole ve svém rodišti Milkově s povinností vyučovat dvakrát v týdnu na škole v Ospělově. V r. 1895 byl přeložen na dvoutřídní obecnou školu do Hrochova u Konice, kde působil do r. 1904, kdy na svou žádost byl ustanoven nadučitelem na dvoutřídní obecné škole v Kozlově u Bouzova. V r. 1916, po čtyřicetiletém pedagogickém působení zažádal do výslužby, která mu byla povolena od 1. dubna 1917. Na odpočinek se přestěhoval do Litovle, kde žil až do konce života.

Vedle činnosti učitelské se Slavíček věnoval přírodovědeckému výzkumu svého rodého moravského kraje mezi Litovlí,Bouzovem a Konicí v severní části Drahanské vrchoviny. V tomto přírodovědecky málo známém kraji prováděl intenzivní výzkum entomofauny (zvláště blanokřídlého hmyzu) a v druhé řadě i výzkum floristický. Jeho zajímavé botanické nálezy z této oblasti jsou zaznamenány koncem minulého století v pracích prof. V. Spitznera a dr. Ed. Formánka, v pozdější době pak v publikacích Dr. Jos. Podpěry, kterému svými faunistickými údaji ochotně přispíval.

Hlavním zájmem Slavíčkovy výzkumné činnosti však byla entomologie. Vedle počátečního sběru brouků a motýlů se záhy specializoval na blanokřídlý hmyz (Hymenoptera) a částečně i na hmyz dvoukřídlý (Diptera). Pilným sběrem a dovednou preparací shromáždil bohatý moravský materiál zástupců těchto hmyzích řádů. Jeho sbírka blanokřídlých byla první soustavnou sbírkou tohoto hmyzu v celé čs.republice a obsahovala všechny podčeledi. Hlavní součástí této hymenopterologické sbírky byly včely (Apoidea) s četnými odrůdami čmeláků, dále kutilky (Sphecoidea),hrabalky (Pompiloidea), žahalky (Scolioidea), vosy (Vespoidea), pilatky (Tenthredinoidea) a lumci (Ichneumonoidea). Shromáždil přes 1 500 jednotlivých druhů ve více jak 7 000 exemplářích moravských Hymenopter. Důležitý byl též Slavíčkův myrmekologický průzkum Moravy. Sběry mravenců prováděl převážně v okolí svého pracovního působiště Hrochova. Publikoval několik entomologických prací, zaměřených především k poznání moravských Hymenopter, na př. "Pilatky-Tenthredinidae" (Vesmír,20/1891), "Rodový přehled pilatek" (Vesmír, 23/1894), "Die Blattwespen der Umgebung von Milkov (Verh.d.natur.Verein Brünn, 29/1890), "Die Bienen der Umgebung von Milkov"(Verh. d. natur. Verein Brünn, 1894), "Vosy společenské" (Věst. Kl. přír. Prostějov, 4/l9Ol), "Příspěvek ze života hmyzu blanokřídlého na vysočině Drahanské" (Věst. Kl. přír. Prostějov, 6/l9O3). Do obsáhlého díla autorů N. Černého a R. Pelíška:"Vlastivěda střední a severní Moravy (Vlastivěda župy olomoucké)" v I.části "Přírodní poměry střední a severní Moravy "(Kroměříž, 1930) uvedl J.Slavíček údaje o zástupcích hmyzích řádů z Moravy (Diptera, p.376-384, Orthoptera,p.387-389). Pro poučení sběratelů motýlů napsal metodický článek "Otiskování motýlů-rady pro sběratele"(Vesmír,9/1880). Ve Věstníku Klubu přírodovědeckého v Prostějově, 26.,1938-1940 vyšel již posmrtně Slavíčkův článek "Vzpomínky sběratele hmyzu". Z bohatých Slavíčkových nálezů byly k jeho poctě pojmenovány 3 nově popsané taxony lumků Probolus slavíčeki Kriech., Ophion slavíčeki Kriech. a Hypamblys slavíčeki Gregor.

Slavíčkovy entomologické sbírky jsou uloženy ve dvou čs. muzeích. Od 12.2.1922 je prostřednictvím prof. K.Absolona větší část sbírky, převážně Hymenoptera o rozsahu přes 7 000 ex., uložena v Ent. odd. Moravského muzea v Brně. Druhá menší část sbírky přešla zásluhou továrníka Jar. Mastného do Vlastivědného ústavu v Olomouci (obsahuje cca 3 500 ex. Hymenoptera a 500 ex. Diptera).

Biografie:
Bletka J.: Panu Janu Slavíčkovi k osmdesátinám. Věstník Kl.přírodověd. v Prostějově, 25, 1936-1937.
Gregor Fr.: K osmdesátinám Jana Slavíčka. Časopis Čs. spol. ent, 33, 1936, p.136.
Absolon K.: Osmdesátiny Jana Slavíčka. Příroda, 29, 1936, Brno, p. 68-69.
Slavíček J.: Vzpomínky sběratele hmyzu. Věstník Kl. přírodověd. v Prostějově, 26, 1938-1940, p. 36-40.
J.B.(J.Bletka): Nekrolog - Jan Slavíček. Věstník Kl. přírodověd. v Prostějově, 26, 1938-1940, p. 57.
Záleský M.: Význam J. Slavíčka v Myrmekologickém průzkumu Moravy. Příroda, 31, 1938, Brno, p.83-84.
Otruba B.+ Jan Slavíček. Časopis Vlast. spolku muzejního v Olomouci, 52, 1939, odd. přírodovědné, p.184-185.
Slavík B.: Jan Slavíček /28.3. 1856-2.10. 1938/. Preslia, 50, 4.4.1978, p.304.

Bibliografie:
Časopis Československé společnosti entomologické, 33, 1936, p.136.
Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, 52, 1939, odd. přírodověd., p.185.

SLAVÍK Milan, MUDr.

nar. - zemř. 1939 v Praze.
Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od r.1937.
Jako lékař žil a působil v Praze. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

SMETANA Oldřich, MUDr.

nar. 20.I.1901 v Hradci Králové - zemř. 14.II.1978 v Praze.
Národnost česká. Praktický lékař, zdravotnický pracovník v oboru plaveckého sportu. Od r.1937 nositel Bronzové plakety Čs.amatérského plaveckého svazu. Bibliograf a publicista entomologické literatury. Členem Čs. spol. ent. byl od roku 1953.

Po absolvování gymnazia v Hradci Králové studoval lékařskou fakultu Karlovy university v Praze, kde promoval v r.1926. Po ukončení základní vojenské služby pracoval od roku 1927 jako sekundární lékař nemocnice v Hradci Králové. Po skončení fysikální zkoušky pracoval v letech 1929-1967 jako praktický a obvodní lékař v Hradci Králové IV.-Kuklenách. V roce 1967 přesídlil do Prahy, kde dále vykonával praxi obvodního lékaře, postupně na obvodech Prahy 10, 2 a 4. V r.1956 získal osvědčení o specializaci interního lékařství I.stupně. V období let 1935-1948 zastával funkci jednatele Severovýchodočeské Župy Ústřední jednoty čs. lékařů v Hradci Králové. Rovněž byl aktivním funkcionářem Čs. červeného kříže. Zájmově pracoval od roku 1920 v amatérském plaveckém sportu.

Entomologickou bibliografií se začal zabývat v roce 1945. Podnětem byl zájem jeho syna MUDr. Aleše Smetany,CSc. o studium drabčíků (Staphylinidae). Sestavil lístkovou dokumentaci české entomologické literatury od r. 1941 do r. 1950 jako pokračování bibliografie entomologické literatury od r. 1800 do r. 1940, kterou zpracoval prof.Dr.Ing. Ant.Pfeffer. K vydání této části ent. bibliografie nedošlo. Průběžně zpracovával bibliografii světové literatury o Staphylinidech. Úplnou entomologickou bibliografii ČSR za léta 1952-1953 publikoval v ročenkách Čs. spol.ent., 51/1954, p.237-253 a 52/1955, p.211-223. V roce 1969 vydalo nakladatelství ČSAV-Academia jeho "Entomologickou bibliografii Československa 1951-1960". Ve slovenském sborníku Entomologické Problémy 15/1979 a 16/1980 Bratislava, vyšla tiskem jeho Entomologická bibliografie Československa za rok 1974 a 1975. Na vědecké konferenci k 70.výročí Čs.společnosti entomologické, konané v Praze dne 30.3.1974 přednesl obsažný referát: "Vývoj a současnost publikační činnosti v entomologii v Čechách a na Moravě". Referát vyšel v r. 1979 tiskem v Ent.Probl., 15/1979, Bratislava, p.151-188. Zvláštní zájem věnoval staré entomologické literatuře do roku 1863. Pro doplnění Horn-Schenklingova: Index Litteraturae Entomologikae, Serie I., Bd. 1-4 zjistil stovky nových prací, především ze staré v českých zemích vycházející literatury a uvedl i četné opravy. Dodatky zpracoval spolu s Reinhardem Gaedikem z Eberswalde-NDR a vyšly tiskem souhrnně v časopise Beitrage zur Entomologie, 28/1978 a 34/1984.

Biografie:
Moucha J.: MUDr. Oldřich Smetana - 70 Jahre. Acta entomolog. bohemoslov., 68, 1971, p.430.
Pfeffer A.: MUDr. Oldřich Smetana - 75 Jahre. Acta entomolog. bohemoslov., 73,1976, p.349.
Redakce: Zemřel MUDr. Oldřich Smetana. Zprávy Čs.spol.ent. ČSAV, 14, 1978, p.140.

SMETANA Vladimír, JUDr.

nar. 7.VI.1886 ve Zbirohu u Rokycan - zemř. 28.III.1946 v Řevnicích. Národnost česká. Právník, pracovník ministerstva zahraničí ČSR, diplomat. Entomolog amatér. Členem Č.spol. od roku 1907.

Maturoval na gymnáziu v Praze a další studium konal na právnické fakultě Karlovy university, kde byl prohlašen doktorem práv. Vedle studia práv ještě soukromě studoval národní hospodářství. V letech 1912-1915 působil jako advokát v soukromých advokátních kancelářích. Po ukončení vojenské služby byl přijat v r.1919 do služeb ministestva zahraničních věcí v Praze. V letech 1920-1921 byl obchodním referentem čs.generálního konzulátu v New Yorku v USA. V období 1922-1927 byl v diplomatické funkci generálního konzula ČSR v Mexiku a Quatemale. V letech 1933-1934 působil jako ministerský rada na čs. zastupitelském úřadě v Moskvě - SSSR. V roce 1938 byl jmenován do diplomatické funkce vyslance ČSR v Chile, kde působil do r. 1942. V letech 1943-1945 byl z pověření čs. londýnské vlády vyslancem ČSR v Peru.

Jako entomolog se dr. V. Smetana ve volném čase aktivně zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). V mladém věku začal sbírat v okolí svého rodiště Zbirohu a na Rokycansku. Po přechodu na studie do Prahy prováděl časté sběry v pražském okolí - na př. na Maninách, v Šárce, kde zjistil drabčíka Aleochara lata Grav. O zajímavých koleopterologických materiálech, které V. Smetana sbíral v pražském okolí, referuje J. Roubal v práci "Historie pražské koleopterologie" (Sbor.Ent.odd.Nár,muz., Praha, 11, 1933, p.5-14). V roce 1907 podnikl spolu s entomologem Fr.Rambouskem koleopterologickou sběratelskou exkurzi do Saviňských Alp. Po odchodu do diplomatických služeb v zahraničí, není již jeho entomologická činnost známa.

Biografie:

Kulturní adresář ČSR (Smetana V., p.495). II.roč., 1936, Praha.

SMOLÁK Jaroslav, Prof.,PhDr.,DrSc.

nar.12.II.1882 v Červeném Hrádku u Zásmuk - zemř. 17.VIII.1971 v Praze.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, výzkumný pracovník, organizátor ochrany rostlin, zakladatel čs. rostlinné virologie, fytopatolog. Nositel polského rytířského kříže "Polonia restituta" (1926), pamětní medaile "200 let zemědělské vědy" (1968), zlaté plakety "G.J.Mendela" (1969) a "Vyznamenání J.E.Purkyně" za významné práce v oboru experimentálních věd (1969). Byl stálým členem mezinárodního výboru pro pořádání zahradnických kongresů, členem Société Linnéenne v Lyoně a členem National Geographic Society ve Washingtonu - USA.

V letech 1893-1901 studoval gymnazium v Kolíně a v Praze.Od r. 1901 pokračoval ve studiích na filozofické fakultě Karlovy univerzity, kde se věnoval přírodním vědám se specializací na botaniku.Byl jedním z prvních žáků akademika B. Němce, na jehož popud se věnoval fytopatologii. Od r. 1904 pracoval jako asistent botanického oddělení Národního muzea v Praze..Dobrou průpravu pro fytopatologii získal jako asistent význačného mykologa prof. Bubáka na bývalé Královské české zemské hospodářské akademii v Táboře a později i u prof. Blackmanna v Londýně. Další svou badatelskou činnost ve fytopatologii spojil s dráhou učitele přírodopisu na středních školách, nejprve na gymnáziích v Praze a v Rakovníku a v roce 1908 přešel jako odborný středoškolský profesor na Zemskou střední hospodářskou školu v Roudnici n.Lab. V roce 1921 se habilitoval z oboru fytopatologie na Vysoké škole zemědělské v Brně a v r.1922 byl jmenován ředitelem Státní vyšší ovocnicko-vinařské a zahradnické školy v Mělníce, kde v r.1923 založil stanici pro choroby rostlin. V r.1925 se habilitoval pro obor fytopatologie ještě na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze, kde pak působil jako externí soukromý docent. Ve třicátých letech zastával funkci ředitele bývalého Zemského pomologického ústavu v Praze-Ruzyni, kde byl v době německé okupace předčasně penzionovánován. Po druhé světové válce přednášel vletech 1945-1946 zemědělskou a lesnickou fytopatologii na VŠZLI ČVUT a od r.1948 na téže vysoké škole předmět ochrana rostlin. Po vytvoření samostatné Vysoké školy zemědělské v Praze (1952) přednášel kromě ochrany rostlin též některé další

předměty rostlinolékařské specializace. V roce 1955 byl na VŠZ ustanoven docentem a v roce 1957 řádným profesorem pro odbor ochrana rostlin. V letech 1957-1959 zastával funkci děkana agronomické fakulty VŠZ a po penzionování v r. 1959 zůstal na pražské VŠZ činným v různých funkcích a přednášel ochranu rostlin posluchačům dálkového studia až do svého vysokého věku 85ti let (do r.1967).

Ve shodě s požadavky své doby musel prof.J.Smolák zvládnout fytopatologii v celé její šíři a problematice, včetně zemědělské entomologie, která byla do oboru fytopatologie běžně v té době zahrnována. Měl bohatou publikační činnost a jeho práce přinesly četné u nás zcela nové poznatky.Průkopnickou prací byla jeho "Rostlinná pathologie", která dosáhla od svého prvního vydání v r. 1913, jako první naše učebnice fytopatologie vůbec, několika dalších vydání přepracovaných podle vývoje vědy. Vedle rostlinných chorob obsahovala tato kniha i popisy hmyzích škůdců na různých zemědělských i zahradníéch plodinách a návody na ochranu proti nim. Ve svých četných časopiseckých příspěvcích z ochrany rostlin zpracoval Smolák též řadu prací o hmyzích škůdcích kulturních rostlin, v nichž se často zabýval i studiem bionomie těchto škodlivých činitelů. Z jeho prací zabývajících se zemědělskou entomologií možno uvést: "O rostlinách myrmekofilních n. mravencomilných" (Vesmír,32/1903), "Nový škůdce angreštu" (Zeměď.Listy, 11/1906), "Boj proti krvavé mšici" (Praktický Hospodář, 13/1917), "O můře osenní" (Zeměď.Archiv, 9/1918), "Housenčí hnízda bekyně zlatořitné" (Ochrana Rostl., 2/1922), "Červivost jablek a hrušek" (Ochrana rostlin, 2/1922), "Nejzávažnější škůdcové ovocného stromoví v poslední době" (Ovoc.Rozhl., 16/1925), "Biologické metody v boji proti mšici krvavé" (Čsl.Zahr.Listy, 25/1928), "Bejlomorka borová na pražských kosodřevinách" (Ochrana Rostl.,12/1932), "K letošní mšicové kalamitě" (Za vysokou úrodu, 4/1956), "Podkopníček - podkopěnka - podkopy" (Ovoc. a Zelin., 9/1961) a jiné. Z entomologického hlediska byly ve dvacátých letech významné též jeho praktické pokusy s využitím biologických metod v ochraně proti mšici krvavé (Eriosoma lanigerum Hausm..) na jabloních zaváděním jejího parazita - vosičky Aphelinus mali Hal. (Chalcidoidea, Hymenoptera) do dalších ovocnářských oblastí.

Biografie:

Kamenický K.: PhDr. Jaroslav Smolák padesátníkem. Věst.Čs.akademie zeměď., 8, 1932, Praha, p.175-177.

Výroční zpráva Zemského pomologického ústavu vydaná k otevření novostavby ústavu v Ruzyni na podzim 1943 (Ředitel PhDr. Jaroslav Smolák, p.34). Troja-Ruzyně, 1934, p.1-79.

Kulturní adresář ČSR, II.roč. (Smolák J., p.496). Praha,1936.

Anonym: Státní docent PhDr.Jaroslav Smolák. Za vysokou úrodu, 5, 1957, p.91.

Anonym: K osmdesátým narozeninám prof.dr.Jaroslava Smoláka. Věst.ČSAZV, 9, 1962, p.115.

Anonym: 80 let prof. Jaroslava Smoláka. Věst. ČSAZV, 9, 1962, p.91.

Novák J.B.: Dvojí jubileum Prof.Dr. Jaroslava Smoláka, DrSc. Sborník VŠZ v Praze Fakulta agronomická. Řada A.- Rostl. výr., 1966, p.9-10.

Novák J.B.: Prof.PhDr. Jaroslav Smolák, Dr.Sc., osmdesátníkem. Preslia, 34, 1962, p.3O3-306.

Novák J.B.: K osmdesátinám prof. dr. Jaroslava Smoláka, Dr.Sc. Česká Mykologie, 16, 1962, p.1-5.

Mölser Vl.: Prof.PhDr. Jaroslav Smolák, DrSc. Zahradnické listy, 64, 1971, p.317.

Pilát A.: Za prof.dr. Jaroslavem Smolákem, DrSc. Česká Mykologie, 26, 1972, p.119-120.

Brčák J.: Prof. Jaroslav Smolák - deseased. Biologia Plantarum, 14, 1972, p.96.

Koleška Zd.: Entomologie v historii pražské vysoké školy zemědělské (Smolák J., p.187-188). Sborník Vys.školy zeměď. v Praze - Fakulta agro. Řada A., 1975, p.173-199.

Novák J.B.: Sté výročí narození prof. dr.Jaroslava Smoláka, DrSc. Sborník ÚVTIZ ochrana rostlin, 18, č.3, 1982, p.177-178.

Peiker J.: Prof. Jaroslav Smolák - vzpomínka k nedožitým 100.narozeninám. Živa, 32, 1984, p.180.

Bibliografie:

Věstník Československé akademie zemědělské, 8, 1932, Praha, p.177.

Preslia, r.34, 1962, p.304-306.

Česká Mykologie, r.16, 1962, p.3-5.

Sborník Vysoké školy zemědělské v Praze. Fak. agro, řada A., Rostl.výroba, 1966, p.9-10.

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960 (Smolák J., p. 173, 180, 265, 289). Academia-Praha, 1969.

Vítková J.: Knihopis české ochrany rostlin za léta 1942-45 (Smolák J., p.74). Ochrana rostlin, r.21, 1948, p.59-76.

Vítková J.: Knihopis československé ochrany rostlin za rok 1946 a 1947 (Smolák J., p.93). Ochrana rostlin, r.21, 1948, p.83-94.

SMOLKA Alois

nar. 19.VI.1853 Hukvaldy - zemř. 15.VIII.1928 v Praze.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog amatér. Členem Č.spol. entomologické od roku 1907.

Žil a bydlel v Praze - Smíchově a zaměstnán byl jako profesor pražské průmyslové školy, kterou od roku 1909 vedl jako ředitel. V roce 1913 byl jmenován vládním radou a odešel do výslužby.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Sbíral převážně v pražském okolí a ve středních Čechách, zajížděl však sbírat i do jiných krajů Čech. V roce 1916 zjistil na lokalitě Závist u Zbraslavi vzácný druh brouka Leptinus testaceus Müll. (Silphidae, Col.) (cit. Rambousek F. v Čas. Č. spol. ent., 13, 1916, p.44). Kompletní sběry mršníků (Histeridae,Col.) ze Smolkovy sbírky převzal entomolog Karel Labler. Sbírku Coleopter (spec. z Čech) získala v roce 1928 entomologická firma Em. Reitter v Opavě k rozprodeji. Speciální sbírku Carabidů (rod Carabus) získal entomolog Ing. Arnošt Jedlička v Praze (cit.: Horn W.,Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil II. 1936, Berlin-Dahlem, p.262.).

SMOLER František Xaver

nar.3.VIII.1802 v Goldegu, Dolní Rakousko - zemř.9.III.1865 v Praze.

Národnost česká. Lesmistr, učitel lesnictví, odborný spisovatel, pracovník v ochraně lesů před škodlivými činiteli. Člen a funkcionář České lesnické jednoty. Od r..1843 dopisující člen a od r.1849 řádný člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Království českém. Nositel "Velké zlaté medaile pro vědy a umění".

Vystudoval gymnázium, vykonal lesnickou praxi a absolvoval lesnickou akademii v Mariabrunnu u Vídně. V letech 1822-1826 působil jako učitel a asistent ředitele Vincence Hlavy na první moravské lesnické škole v Dačicích. Od roku 1827 byl po 10 let zaměstnán jako polesný a později jako lesní kontrolor v auersperských službách v Nasavrkách v Čechách. Roku 1837 přestoupil jako lesmistr do služeb thun-hohensteinských na panství Benátky nad Jizerou, kde působil až do roku 1849. Téhož roku byl pro svou odbornou zdatnost přijat do státní služby a přidělen jako c.k. komorní lesní koncipista k českému zemskému finančnímu ředitelství v Praze, kde byl v r.1852 jmenován c.k. lesním radou. Byl spoluzakladatelem České lesnické jednoty, v níž byl jednatelem a prvním náměstkem předsedy. Redigoval spolkový časopis této organizace o názvu "Vereinschrift für Forst-Jagd-und Naturkunde" od doby jeho založení v r.1849 až do své smrti v r.1865. Byl činný jako odborný spisovatel a napsal též práce z oboru použité lesnické entomologie. Z jeho prací možno uvést: "Die Waldinsecten im Jahre 1838,1839,1840,1841" (Oekonomische Neigkeiten und Verhandlungen. Prag, 1844), "Maikäfervertilgung" (Oekonom. Neuigk. u. Verhandl. Prag, 1839, 1840,1841,1842), "Die Kieferblattwespe" (Oekonom. Neuigk. u. Verhandl. Prag, 1842), "Der Nonnenraupenfrass auf der Herrschaft Benatek in dem Jahren 1846-1847" (Verhandlungen und Mitteilungen der k.k. patriotisch-öekonomische Gesellschaft im Königr.Böhmen, 1850) "Die Nonne in den Kieferforsten der Herrschaft Benatek in dem Jahren 1846-1848" (Vereinschrift für Forst-Jagd-und Naturkunde,1850), "Raupenplage" (Oekonom. Neuigk. u. Verhandl. Prag, 1842.).

Biografie:

Frič J. a kol.: Velké vzory našeho lesnitví (Smoler F.X., p.90-91). ČSAZV v SZN Praha, 1958.

Naučný slovník Lesnický,III.díl R-Ž (Smoler F.X., p.1895). ČSAZV-SZN Praha, 1960.

Bibliografie:

Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940. A (Použitá entomologie lesnická) Smoler F.X. p.251, 273, 282, 303, 314, 333-334).

Čas. Čs. spol. ent., 47., 1950, č.4., p. 231-356.

SMUDA Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Entomolog amatér.

Žil a působil v Novém Bohumíně ve Slezsku. V entomologii se věnoval sběru brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v okolí Nového Bohumína, hlavně v polesí "Borek". Časově sbíral v období po roce 1870.

SMUTNÝ Jan

nar. 16.IX.1867 v Příbrami - zemř.

Národnost česká. Poštovní úředník. Entomolog amatér. Členem Čs.spol.ent. od roku 1921.

Po ukončení středoškolského studia byl 18.8.1892 přijat jako praktikant do služeb c.k. pošty. V průběhu let působil v různých služebních funkcích na několika poštovních úřadech v Čechách a po vzniku samostatné Československé republiky přešel v roce 1921 do Hlohovce na Slovensko. Zde vykonával funkci vrchního poštovního oficiála VIII. hodnostní třídy a v roce 1926 byl jmenován přednostou poštovního úřadu v Hlohovci.

V entomologii se věnoval studiu a sběru brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Sběry nejprve prováděl na různých místech v Čechách, po přechodu na Slovensko v okolí Hlohovce i na jiných slovenských lokalitách.

SOBOTA Antonín

nar. 8.VI.1898 v Proboštově, okr.Teplice - zemř. 10.I.1974 v Plzni.

Národnost česká. Dekorační malíř, pracovník Sedleckých železáren a plzeňského pivovaru Prazdroj. Entomolog amatér. Členem Č.spol.ent. od roku 1944. Člen a funkcionář Přírodovědeckého klubu v Plzni.

Začal chodit do základní školy "Ústřední matice Severočeské" v Nových Běhánkách, neboť jeho otec jako "český menšinář" nechtěl, aby syn navštěvoval německou školu a stal se odpadlíkem české vlasti. V roce 1908 osiřel a byl poslán do otcovy domovské obce Lhota u Šťáhlav, kde základní školu dokončil. Měl malířský talent a žádal, aby jako nemajetný mohl s finanční podporou obce navštěvovat a studovat výtvarnou školu. Obecní zastupitelstvo však jeho žádost zamítlo, proto mu řídící učitel lhotecké školy po konzultaci s plzeneckým farářem našli čtyřleté učební místo dekoračního malíře v Pardubicích. V té době navštěvoval též Živnostenskou pokračovací školu. Po vyučení nedostal zaměstnání malíře dekorací ve stálém divadle, proto přijal místo dekoratéra plechového nádobí v Sedleckých železárnách u Rokycan. V roce 1916 byl povolán do vojenské služby c.k. rakouské armády a poslán na italskou frontu, odkud v r.1918 dezertoval. Po převratě a zřízení Československé republiky byl vojensky přidělen do Trutnova k osvětovému odboru MNO, kde opět prováděl své dekorační malířské povolání. V roce 1920 byl z vojenské služby propuštěn a získal zaměstnání v plzeňském pivovaru Prazdroj, kde pracoval jako sládek 40 let, až do odchodu do důchodu.

Ant. Sobota měl od mládí zájem o přírodu a přírodní vědy, proto si též oblíbil sběr a shromažďování přírodnin. Z počátku se věnoval botanice, sběru rostlin a tvoření herbáře, proto byl v plzeňkém přírodovědeckém klubu předsedou botanické sekce. Později se oddal entomologii, kde sběr a studium brouků (Coleoptera) jej zaujaly na celý život. Zajímal se a sbíral brouky z území Československa. Největší zájem věnoval širokému průzkumu okolí Plzně, sbíral na jižní Moravě (např. Pavlovské kopce) a po dobu 18-ti let každoročně zajížděl sbírat na Slovensko (Štúrovo, Kováčovské kopce, Kamenica n. Hronom a jiné lokality). Na exkurzích velmi úzce spolupracoval se svými přáteli plzeňskými entomology Josefem Brožíkem sen. a jeho synem Josefem Brožíkem jun. Největším Sobotovým sběratelským úspěchem bylo chycení (dne 26.5.1949 v Kamenici n. Hr.) laterálního gynandromorfa krasce Anthaxia hungarica Scop., který je jedinečným unikátem. Nalézá se v Obenbergerově sbírce krasců v Ent.odd. Nár.muzea v Praze (exemplář je barevně vyobrazen v Obenbergerově "Entomologii" I., p.704 a popsán na str. 712-713). Kromě několika drobných populárních přírodovědeckých příspěvků v závodním časopise "Pivovarník", uveřejnil jeden entomologický článek o názvu "Nová pozorování o žíru zdomácnělého brouka Oryzaephilus surinamensis L.- Col., Cucujidae" (Čas. Čs. spol. ent., 48, č.2., 1951, p.117-118). Údaje o svých pozoruhodných nálezech předával některým členům Čs. spol. ent. jako podklad pro jejich faunistické články.Zanechal obdivuhodně rozsáhlou sbírku čs. brouků a velkou odbornou entomologickou knihovnu s řadou cenných a klasických knih. Koleopterologická sbírka Antonína Soboty přešla v roce 1974 do majetku entomolog. odd. Západočeského muzea v Plzni, kde je uložena.

Biografie:
Brožík J.: Za Antonínem Sobotou. Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 10, 1974, p.88.

SOFFNER Josef

nar. 17.IX.1889 v Jindřichovicích pod Smrkem - zemř. 25.XII. 1976 ve Stasfurtu, NDR. Národnost německá. Učitel, školní inspektor. Entomolog amatér, lepidopterolog. Člen Entomologen-Klub Teplitz Schonau. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vystudoval učitelský ústav v Liberci a pracoval jako učitel na základních školách v severních Čechách. Od roku 1925 působil ve funkci okresního školního inspektora v Klatovech a v Sušici a po roce 1930 přešel do Trutnova, kde zastával funkci okresního školního inspektora pro německé národní školy. Po odtržení českého pohraničí od ČSR a po vypuknutí druhé světové války byl povolán do německé armády a odveden na frontu, odkud se po válce šťastně vrátil. Po roce 1945 odešel se svou rodinou do Stassfurtu v Německé demokratické republice (NDR), kde se trvale usadil.

Sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera) se začal Soffner zabývat již jako mladý učitel a svou pozdější záslužnou vědeckou činností ve výzkumu motýlů dosáhl významných úspěchů. Sbíral velmi aktivně v severních Čechách v okolí Frýdlantu, v Jizerských horách, odkud zpracoval své prvé studie. Jsou to: "Die Rhopaloceren und Sphigiden der Umgebung von Friedland in Böhmen" (Ins. Börse, 21/1904), "Über die Schmetterlingsfauna des Isergebirges und seines Vorgeländes" (Mitt. d. Ver. d. Naturfreunde in Reichenberg, 46, 1924), "Über das Vorkommen von Brenthis pales Schiff. im Isergebirge" (Ent. Ztschr., 25/1911). V období svého působení v Sušici začal provádět soustavný výzkum motýlů na Šumavě, který vyústil v několik regionálních příspěvků k poznání šumavské fauny Lepidopter. Napsal: "Crambus truncatellus im Böhmerwalde" (Dt. Ent. Zeitschr., Iris, Dresden, 39/1925), "O Tephroclystiích okolí sušického" (Čas.Čs. spol. ent., 25/1928), "Zur Schmetterlingsfauna des mittleren Böhmerwaldes" (Mitt. Münch. Ent.Ges., 20/1930), "O motýlech sušického okresu" (Sborník Sušicka-příroda, 1938), "K výskytu chladnomilných motýlů-Lepidoptera na Šumavě" (Acta sci.nat. Mus. Bohem. merid. Č.Budějovice, 14 /1974). Na Šumavě působil v letech 1925-1930 a ještě i později se tam rád vracel (r.1938). Počátkem sedmdesátých let se vzpomínkou k obdivované Šumavě a šumavským motýlům ještě jednou vrátil a ze svých uchovaných poznámek, údajů a vzpomínek zpracoval práci, kterou požádal publikovat česky ve sborníku Jihočeského muzea (viz "K výskytu chladnomilných motýlů na Šumavě, 1974). Svým faunistickým průzkumem významně obohatil vědecké poznatky o motýlech Sušicka a centrální Šumavy, včetně objevů některých severských Lepidopter a jako první v těchto oblastech sbíral nesytky (Sesiidae). Ve třicátých letech konal s J. Tykačem společné sběratelské exkurze v Krkonoších. Ze svých bohatých sběrů českých motýlů poskytl řadu významných faunistických údajů JUDr.J.Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929). Po druhé světové válce se znovu vrátil k intenzivnímu výzkumu motýlů, především Mikrolepidopter, zahrnujících některé taxonomicky velmi obtížné a málo známé čeledě. J. Soffner se stal známým a uznávaným specialistou evropských Lepidopter. Popsal 5 nových druhů motýlů a 1 geografickou rasu. Publikoval 40 původních vědeckých prací. K jeho poctě byly jeho jménem pojmenovány taxony Biston betularius L. f.soffneri Tykač (1941), Synanthedon soffneri Špat. (1983) aj. Soffnerova lepidopterologická sbírka z Čech (severní Čechy, Šumava, Krkonoše), dále z oblasti Hoverly (SSSR), Švýcarska a jiných evropských zemí je uceleně zachována a uložena v Ent. odd. Nár. muzea v Praze.

Biografie:
Anonym: Josef Soffner. Mitteilungen der Deutschen Entomologischen Gesellschaft. Berlin, 18, 1959, p.71.
Alberti B.: Josef Soffner - Nekrolog. Entomologischee Zeitschrift. Stuttgart, 87,1977, p.60.
Müller J. Josef Soffner. Entomologische Berichte. Berlin, 1977, p. 71-72 (uveden portret).
Anonym: Josef Soffner. Informationsblatt der FG Entomologie Magdeburg, 24, Nr.1, 1977, p. 1-2.
Spitzer K.: In memoriam - Josef Soffner (1889-1976). Sborník Jihočeského muzea v Čes. Budějovicích. Přír. vědy, 18, č.1, 1978, p. 20.
Špatenka K.: Nový druh motýla ze Šumavy - nesytka Soffnerova (Soffner J., p.143). Živa, 32, č.4, 1984, p. 142-143.

Bibliografie:
Sborník Jihočeského muzea v Čes. Budějovicích. Přír. vědy, 18, 1978, p. 20.

SÖHNLER Hubert
nar. - zemř.
Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil ve městě Most (Brüx) v severních Čechách, kde pracoval jako učitel obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Entomologické sběry konal na Mostecku i jinde na severu Čech.

SOKOLÁŘ František, JUDr.
nar. 31.V.1851 ve Znorově u Strážnice - zemř. 29.VII.1913 ve Vídni.
Národnost česká. Advokát. Entomolog-koleopterolog. Členem Č. spol. ent. od roku 1910. Čestný člen spolku vídeňských koleopterologů Wiener Coleopterologen Verein a člen koleopterologické sekce c.k. Zoologicko-botanické společnosti ve Vídni.

Vychodil obecnou školu v rodném Znorově, kde byl jeho otec Jan Sokolář řídícím učitelem. Pak přešel na studium nižšího piaristického gymnázia ve Strážnici a odtud na vyšší gymnázium v Uherském Hradišti. Po absolvování gymnazijních studií odešel na univerzitu ve Vídni, kde začal studovat filozofii, brzy však přešel na studium práv. Po ukončení právnického studia působil dlouhá léta jako koncipient u několika vídeňských advokátů. V pozdějších letech se osamostatnil a ve III. vídeňském obvodě na Disslergasse č. 6 si otevřel vlastní advokátní kancelář. Dosáhl titulu dvorního a soudního advokáta.

Již na středoškolských studiích se horlivě zajímal o přírodovědu a začal se věnovat botanice. Později, kdy byl jako vychovatel v rodině Straubingera v rakouském Bad Gastein se zajímal o mineralogii. Poté se jeho zájem soustředil na entomologii, specielně na koleopterologii, které se pak věnoval až do konce života. Zpočátku sbíral brouky všech čeledí, postupně se však soustředil na jedinou čeleď, střevlíkovitých - Carabidae. V mladších letech podnikal časté sběratelské vycházky do vídeňského okolí, hlavně do Wienerwaldu (Vídeňského lesa) a velmi oblíbenou jeho sběratelskou oblastí, zvláště v jarních měsících, bylo malé městečko Oberweiden v teplé stepní krajině Moravského pole (Marchfeld). Specializoval se na střevlíky střední Evropy a přičinil se o pořádek v systematice rodu Carabus. V posledních letech života se téměř výhradně věnoval výzkumu ras rodu Carabus, k čemu došel srovnávacím studiem utváření těla a jeho tvarů i skulptury krovek u jednotlivých brouků. Správným pojetím studia ras vytvořil základ pro čistě vědecký výzkum a dokázal neplatnost do té doby uznávané teorie o varietách a subvarietách. Publikoval řadu článků, v nichž se zabýval systematikou svého carabidologického studia, sledoval povšechné problémy morfologie, otázky nomenklatury, vyhodnocování variability, psal statě o čistění a etiketování brouků ve sbírkách, sledoval otázky bionomické, fylogenetické a chorologické. Ve vídeňském koleopterologickém spolku pronesl řadu odborných přednášek. Z jeho prací je možno pro příklad uvést: "Carabus monilis Fabr. a jeho barevné variety" (Insekten Börse, 1905), "Zbarvení vrchní strany našich střevlíků v tribu Carabini" (Ent. Blätter, 1908), "Zvláštní formy Carabidů z oblasti Ostalpen" (Ent. Blätter, 1910), "Skulptura krovek Carabidů" (Dtsch. Ent. National-Bibliothek, 1911), "Rasy Carabus ullrichi Germ." Ent. Blätter, 1912), "O fauně svatohostýnské" (Hlasy Svatohostýnské, 1911), "Carabus cancellatus Illig. i plemena jeho severovýchodní" (Čas. Č. spol. ent., 1911),, "O skupině plemen Carabus violaceus obligui Thoms," (Čas. Č. spol. ent., 1913) a řadu dalších prací. V roce 1910 učinil Sokolář v časopise Č. spol. ent. výzvu ke všem entomologům i sběratelům amatérům, aby mu údaji o svých sběrech velkých střevlíků byli nápomocni v jeho práci na faunistickém průzkumu rodu Carabus, zvláště z území oblasti Šumavy. Sokolářova sbírka středoevropských

Carabidů čítala cca 15000 exemplářů a obsahovala všechny typy jím popsaných druhů a ras. Je uložena v Naturhistorisches Museum ve Vídni.

Biografie:
Anonym: Úmrtí - JUDr. František Sokolář. Časopis Č. spol. ent., 10, 1913, p. 124.
Anonym (J.Z.): Dr. Franz Sokolář. Coleopterologische Rundschau, 2,1913, p. 149-153.
Heikertinger Fr.: Dr. Franz Sokolář + . Entomologische Blätter, Berlin, 9, 1913, p. 265-268.

Bibliografie:
Coleopterologische Rundschau, 2, 1913, p. 150-152.
Entomologische Blätter, Berlin, 9, 1913, p. 268-269.

SOLDÁT Boleslav

nar. 22.XI.1911 v Dačicích - zemř. 21.IX.1980 v Břeclavi.
Národnost česká. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1976.

Žil v Břeclavi a do Československé společnosti entomologické při ČSAV vstoupil v roce 1976 již jako důchodce. Zabýval se sběrem motýlů (Lepidoptera) Československa. Sběry prováděl převážně na Břeclavsku.

SOLDÁT Miloslav

nar. 9.II.1916 v Jemnici na Moravě - zemř. 21.I.1984 v Praze.
Národnost česká. Technický úředník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1948.

Pracoval jako úředník Ministerstva hutního průmyslu a rudných dolů v Praze.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sbíral Rhopalocera a Mikrolepidoptera Československa. Provedl faunistický průzkum motýlů Karlštejnska (výsledky ve spolupráci s B. Starým a K. Kruškem publikoval ve sborníku Bohemia centralis, (7/1978 a 9/1980) a zpracoval motýlí faunu Týnce nad Sázavou a jeho okolí (výsledky uvedl In: Zprávy Čs. spol. ent., 16/1980). Byl vedoucím sekce tažných motýlů při Čs. společnosti entomologické a ve spolupráci s V. Felixem a P. Pipkem zpracoval a vydal "Zprávy o pozorování tažných motýlů v Československu za této 1970-1971, 1972-1974, 1975-1976, 1977-1978" (In: Zprávy Čs. spol. ent. při ČSAV, 8/1972, 14/1978, 15/1979, 16/1980). M. Soldát byl rovněž aktivně činný jako funkcionář ústředního výboru Československé společnosti entomologické při ČSAV v Praze. Ve volebním období 1976-1978 pracoval ve funkci náhradníka výboru s úkolem péče o mladé členy Společnosti a v letech 1979-1983 byl členem výboru. Lepidopterologickými údaji ze svojí sbírky přispěl do "Prodromu motýlů Slovenska" prof. dr. K. Hrubého z r. 1964 a nálezy jeho zajímavých druhů jsou tu uváděny pod značkou "Sd".

Biografie:
Pfeffer A.: Sixty-fifth birthday of Miloslav Soldát. Acta entomolog. bohemoslov., 79, 1982, p. 239-240.

Bibliografie:
Acta entomologica bohemoslovaca, 79, 1982, p. 240.

SOMMER František

nar. - zemř.
Národnost česká. Železniční úředník. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Praze na Žižkově a pracoval jako železniční inspektor.

V entomologii se věnoval sběru motýlů (Lepidoptera). V mladším věku sbíral na Chomutovsku a v Krkonoších. Později prováděl sběry v pražském okolí a ve středních Čechách. Ze své sbírky poskytl údaje o významnějších druzích motýlů z Chomutovska a z Krkonoš JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929), kde jsou jeho údaje uvedeny pod značkou "Somm."

SOMMER Johann Gottfried

nar. 1783 Leuben u Drážďan - zemř. 12.XI.1848 v Praze.

Národnost německá. Učitel hudby. Spisovatel, přírodovědec.

Působil v Praze jako profesor hudební konzervatoře. Napsal německou práci o fyzickém a organickém zobrazení světa, kterou v roce 1826 vydal v nakladatelství J.C. Calveho v Praze. V přírodovědné části této práce uvedl poznatky tehdejší doby o hmyzu, pavoucích, korýších a stonožkách. Práce má název "Gemälde der physischen Welt oder unterhaltende Darstellung der Himmels- und Erdkunde. Band 6. Gemälde der organischen Welt." (Insekten, Arachn., Crustac., Myriap., p. 331-395). J. C. Calve, Prag, 1826, 565 pp.

SOMMER Josef

nar. 25.VIII.1884 - zemř. 1.III.1971 v Praze.

Národnost česká, Montér. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od r. 1937.

Žil v Praze a pracovně působil jako tovární montér. Později pracoval jako energetik v podniku Zdravotnické opravny n.p. Praha.

V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl na četných lokalitách v pražském okolí i ve Středočeském kraji. Při nočních sběrech na světlo na lokalitě Luka pod Medníkem zjistil dva významné druhy motýlů rodu Eupithecia (Geometridae, Lep.): Eupithecia castigata Hb. a Eupithecia lariciata Frr.). Údaje o jeho sběrech publikoval lepidopterolog J. Šmelhaus (In: Zprávy Čs. spol. ent., 1, 1965, p. 8).

SOMMER Otakar, Univ. prof., JUDr.

nar. 7.VI.1886 v Příbrami - zemř. 15.VIII.1940 v Praze.

Národnost česká. Právník, vysokoškolský pedagog, publicista právnické literatury. Člen Učené společnosti Šafaříkovy v Bratislavě. Entomolog amatér.

Studoval na malostranském gymnáziu v Praze a po maturitě začal studovat práva na právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Práva absolvoval v roce 1907 a promoval v roce 1909. Po ukončení studia působil v soudní praxi a po dosažení hodnosti doktora práv pokračoval v letech 1910-1911 v právnických studiích v Berlíně a v Lipsku. V r. 1912 byl jmenován koncipistou u Zemského výboru v Čechách a později se stal vicesekretářem. Dne 2.10.1913 se na právnické fakultě KU v Praze habilitoval spisem "Dies cedens v právu římském" a r. 1915 získal docenturu. 30.3.1920 obdržel titul mimořádného profesora. V období let 1921-1929 působil na právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, kde byl 20.5.1921 jmenován řádným profesorem pro obor římského práva. V letech 1922-1923 byl proděkanem a 1924-1925 děkanem právnické fakulty. V letech 1926-1927 konal funkci rektora UK v Bratislavě. 30.11.1928 byl po prof. Heyrovském jmenován také řádným profesorem na právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kam v r. 1929 z Bratislavy přešel. Ve vědecko-výzkumné a pedagogické práci se zabýval římským právem. V Bratislavě byl řádným členem Učené společnosti Šafaříkovy a redigoval její časopis.

Dr. O. Sommer se aktivně zajímal o přírodovědu, kde zvláště oboru entomologie věnoval svůj zájem a velkou pozornost. Entomologické sběry prováděl na různých lokalitách Slovenska a ve třicátých letech uskutečnil sběratelskou exkurzi do jižní Francie, kde v oblasti Cavalaire zjistil a sbíral dva druhy vzácných ploskorohů (Ascalaphidae, Neuroptera) Ascalaphus ictericus Charp. a Ascalaphus longicornis L. (cit. Táborský K.: Příspěvek k poznání Ascalaphidů. Čas. Čs. spol. ent., 33, 1936, p. 164-165). Entomologickým materiálem svých sběrů přispěl ve dvacátých a třicátých letech do sbírky hmyzu bývalého Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě (dnes Slovenské národné múzeum).

Biografie

Ročenky Univerzity Komenského v Bratislavě za rok 1926 a rok 1928.
Navrátil M.: Almanach československých právníků (Sommer O., p. 412-413), 1930, Praha.
Encyklopédia Slovenska, Sv. 5. (Sommer O., p. 545). Veda Bratislava, 1981.

SOUČEK Ludvík

nar. 13.VI.1875 Slavkov u Brna - zemř. 17.X.1936. Slavkov u Brna.

Národnost česká. Poštovní zaměstnanec. Entomolog amatér. V letech 1921 - 1926 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po ukončení školního vzdělání byl přijat do služeb c.k. pošty jako praktikant a působil na různých poštovních úřadech na Moravě. Po získání praxe byl jmenován do funkce poštmistra na poštovním úřadě ve Svitávce v okrese Boskovice a působil tam v letech 1906-1908. V období let 1908-1910 byl poštmistrem v Blansku. Později konal službu ještě na jiných poštovních úřadech až skončil v roce 1934 jako poštmistr ve svém rodném Slavkově u Brna a působil tam až do konce života v r. 1936.

V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). Při svém zaměstnání měl velmi málo času pro sběratelskou činnost, které se mohl věnovat ponejvíce jen v neděli. Byl však bystrým pozorovatelem přírody a jeho sběratelská píle tím větší. Nasbíraný materiál pečlivě preparoval a sám velmi dobře určoval. Jako všestranný amatér si velmi vkusně sám zhotovoval i entomologické krabice a potřebné sběratelské pomůcky. Sběry konal v okolí svých pracovních působišť. Např. v okolí Svitávky nalezl mnoho velmi pozoruhodných a lokálně cenných druhů brouků i motýlů. Hodně sbíral i v okolí Blanska, u Slavkova a v širším brněnském okolí, čímž se jeho nálezy staly cenným dokladem pro faunistiku kraje. Materiál Coleopter z období své sběratelské činnosti věnoval svému entomologickému příteli učiteli Janu Volákovi, který jej uložil do své koleopterologické sbírky.

SOUDEK Štěpán, Prof., PhDr.

nar. 28.VIII.1889 v Hluboké n. Vlt. - zemř. 20.II.1936 v Brně.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, zoolog, entomolog, včelař. Členem Čs. spol. ent. od r. 1920. Členem Moravské přírodovědecké společnosti v Brně od 20.11.1928. Člen Čs. akademie zemědělské, Komise pro přírodovědecký výzkum Moravy a Slezska, člen mezinárodní společnosti The Apis Club v Anglii a společnosti The American Association for the Advancement of Science ve Washingtonu. Za ČSR je uveden v letech 1926-1930 v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po gymnazijních studiích v Českých Budějovicích vstoupil na filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde se věnoval studiu přírodních věd. Z přírodovědeckých oborů si vybral zoologii a byl žákem prof. dr. Vejdovského, později prof. dr. Mrázka. Vojenská služba a první světová válka jeho studia však přerušily na více než šest let, z nichž čtyři roky prožil na jižní frontě. Po návratu složil koncem roku 1918 státní zkoušky a stal se suplentem středních škol v Praze na Královských Vinohradech a na Žižkově. V roce 1920 byl promován doktorem filozofie a nastoupil asistentské místo u prof. Emila Bayera v zoologickém ústavu Vysoké školy zemědělské v Brně. V letech 1925-1926 byl na vědecké stáži v USA, kde se věnoval studiu zemědělské i lesnické entomologie a včelařství. V roce 1928 se habilitoval z oboru zoologie a v roce 1931 byl jmenován profesorem použité entomologie a pověřen vedením přednášek z lesnické zoologie na brněnské VŠZ. Věnoval se studiu blanokřídlého hmyzu (Hymonoptera), specielně pak studiu mravenců (Formicidae). Zpracoval soustavně mravence celého Československa a řadou dalších prací pomohl čs. myrmekologům, aby nebyli odkázáni na spisy cizí. Jeho práce o čs. mravencích měly také vzbudit u mladých badatelů zájem o myrmekologický průzkum našeho státu. Napsal: "Čeští mravenci" (1921), "Příspěvek k poznání mravenců Moravy I.,II." (1922) a "III." (1927). Větší prací je dílo "Mravenci. Soustava, zeměpisné rozšíření, oekologie a určovací klíč mravenců žijících na území Československé republiky" (1922). Mimo souborné práce o mravencích Čech, Moravy i celé ČSR napsal též články o nově zjištěných druzích mravenců, či stati o myrmekofaunách menších oblastí. Např.: "Bothriomyrmex meridionalis gibbus, n.sp. - nový mravenec z Moravy" (1924/25), "Myrmica moravica n.sp., relikt fauny praeglaciální" (1922), "Význační mravenci pražského a brněnského okolí" (1921), "Mravenci jako ochránci lesa" (1925), "Mravenci "Hádů", jižního výběžku Moravského Krasu" (1931). V letním období r. 1922 a r. 1923 navštívil Dalmácii a prováděl

myrmekologické sběry v Boce Kotorské, Dubrovníku a ve Splitu. Tyto materiály zhodnotil v práci "Dalmatští mravenci - Formicidae, příspěvek faunistický" (1925). Od teoretického studia Hymenopter obrátil Soudek svou pozornost i k praktickému hledisku - ke včelařství. Zde spojil své znalosti biologických vědeckých pracovních metod s včelařskou praxí a stal se záhy předním vedoucím odborníkem českého včelařství. Práci v tomto oboru věnoval svůj vrozený organizační talent a brzy stál v čele moravských včelařských spolků, reorganizoval je a zvedal úroveň odborných včelařských časopisů. Byl redaktorem časopisu "Včela moravská", který se za jeho redakce stal listem mezinárodního rázu a byl vyměňován s podobnými zahraničními časopisy Evropy. Publikoval četné práce z oboru včelařství, ve kterých uplatnil získané zkušenosti z americké stáže a které mu zajistily dobrou pověst včelařského odborníka daleko za hranicemi vlasti. Profesorský sbor VŠZ v Brně uznal Soudkovy zásluhy v tomto oboru a pověřil jej vedením přednášek předmětu včelařství. Jeho významným včelařským spisem byla práce "Hltanové žlázy včely medonosné" (1927), v níž užil pracovních metod svého amerického učitele prof. Philipsa z Cornell university v Ithace. Četné včelařské práce a příspěvky publikoval v chovatelských a včelařských časopisech, především ve Včele moravské. Ve Včelařské čítance v r. 1925 uvedl práci "Mendelismus a včelařství". Z oboru užité entomologie jsou důležité Soudkovy práce o ochraně lesa, kde se věnoval studiu půdní zvířeny a byl u nás prvý, kdo se touto biocenosou zabýval a dosáhl pozoruhodných výsledků. Např. "Fauna lesní hrabanky" (1928), "Biologie lesní hrabanky" (1929). Pro ochranu lesních porostů napsal práce "Technický boj proti mnišce" (1927), "Praktická entomologie" (1927), "Ochrana lesa" (1929). Své poznatky, zkušenosti, organizační návrhy a úkoly čs. použité entomologie vyložil v roce 1932 ve spise "Současný stav, program a budoucí úkoly použité entomologie", na níž pracoval s prof. dr. J. Šámalem a které se již neuskutečnilo jeho úmrtím. K poctě prof. Š. Soudka byly pojmenovány dr. J. Obenbergerem nové taxony krasců: Agrilus soudeki Obenb. (1925), Sphenoptera soudeki Obenb. (1926), Aphanisticus soudeki Obenb. (1928). Dr. J. Kratochvíl pojmenoval nový druh bezkřídlé mouchy Bradysia soudeki Kratochvíl (1936).

Biografie:
Bayer E.: Na památku Prof. Dra. Š. Soudka. Příroda, 29, 1936, Brno, p. 70-73.
Gregor Fr.: Památce zemřelého Prof. Dra. Štěpána Soudka. Entomologické listy, 1, 1937-38, p. 93.
Kratochvíl J.: Památce prvního našeho profesora použité entomologie Prof. Dra. Štěpána Soudka. Časopis Čs. spol. ent., 33, 1936, p. 125-131.
Šámal J.: Nekrolog - Prof. Dr. Štěpán Soudek zemřel. Věda přírodní, 17, 1936, p. 109-110.
Záleský M.: +Prof. Dr. Štěpán Soudek - myrmekolog. Příroda, 29, 1936, Brno, p. 73-74.
Jelínek K.: Památce prof. Š. Soudka. Včelař, 22(103), 1969, p. 174.
Čižmarik J.: Významné svetoví včelári. Prof. dr. Š. Soudek. Včelár, 49, 1975, č. 11, 2 str. obálky.
Haragsim O.: Nedožité jubileum profesora Štěpána Soudka (90. výr. nar.). Včelařství, 32, 1979, č. 8, p. 176.

Bibliografie:
Časopis Čs. společnosti entomologické, r. 33, 1936,p. 129-131.

SPATZIER Johann

nar. 16.V.1806 v Krnově - zemř. 30.I.1883 v Krnově.

Národnost německá. Lekárník. Přírodovědec, botanik, zoolog, ornitholog, entomolog. Člen Moravsko-slezské zemědělské společnosti a od roku 1862 člen německého přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschenden Vereines in Brünn).

Po studiích konal dvouletou lékárnickou praxi v Krnově v lékárně "U bílého anděla". V letech 1825-1826 absolvoval farmaceutický kurs ve Vídni. Po ukončení kursu se vrátil do Krnova, kde byl od roku 1826 provisorem lékárny "U černého orla". V roce 1835 převzal vedení lékárny "U bílého anděla". Vedle svého lékarnického povolání měl velký zájem o přírodovědu, byl nadšeným pozorovatelem přírody a pilným sběratelem přírodnin. Sbíral rostliny, zkaměněliny, nerosty, obratlovce, hmyz i regionální slezské starožitnosti. Při výzkumu slezské květeny spolupracoval se svým kolegou lékárníkem v Opolí, Jindřichem Emanuelem Grabovským (1792-1842), kterému poskytoval četný floristický

materiál ze svých sběrů. Zvláštní pozornost věnoval také ptákům a publikoval několik ornithologických prací.

V entomologii se věnoval sběru a shromažďování hmyzu více řádů, hlavně však Coleoptera, Lepidoptera, Hymenoptera, Diptera, Orthoptera a Odonata. Sběr hmyzu prováděl společně s rostlinami při floristických vycházkách v okolí Krnova v Hrubém a Nízkém Jeseníku a v okolí Těšína.

Biografie:

Elvert d'Ch.: Spatzier Johann. Culturforschung Mährens, Brünn, 1854, p. 4+.
Gans J.: Spatzier J. Notizen-Blatt, Brünn, 1881, p. 81-84.
Anonym: Apotheker Spatzier J. Pharmazeutische Post, 36, 1903, p. 339.
Remeš M.: Z dějin zoologie na Moravě a ve Slezsku (Spatzier J., p. 8-9). Věstník Klubu přírodověd. v Prostějově, 24, 1934-1935.

SPITZNER Václav

nar. 23.IX.1852 v Berouně - zemř. 9.I.1907 v Prostějově.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Přírodovědec, geolog, botanik, entomolog. Od roku 1898 zakladatel a prvý předseda Klubu přírodovědeckého v Prostějově, od roku 1887 byl členem německého přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschenden Vereines in Brünn). V roce 1905 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Vystudoval gymnázium a začal studovat přírodovědu na filozofické fakultě pražské univerzity. Po studiích se věnoval dráze středoškolského učitele. Působil jako profesor na české c.k. zemské vyšší reálce v Prostějově.

Zabýval se floristickým výzkumem Prostějovska a Plumlovska, později i dalších oblastí Moravy a Slezska. Byl autorem prvních česky psaných "květen" na Moravě, a to po stručné "Květeně okolí města Prostějova" (1883), zpracoval obsáhlejší "Květenu okresu prostějovského a plumlovského" (1887). Množství údajů o lokalitách dodával botanikům Ad. Obornému (1840-1924) a Ed. Formánkovi (1845-1900) pro jejich květeny. Sám jako botanik věnoval zvláštní pozornost studiu růží a ostružiníků. Koncem 19. století přenesl svůj zájem z botaniky i na geologii. Pro entomologii je významný tím, že byl prvním moravským hemipterologem a jeho práce byla i prvým přínosem pro poznání a systematický průzkum hemipterofauny Moravy. Při svých botanických průzkumech Moravy se též zabýval sběrem hmyzu, a to v té době ještě opomíjených ploštic (Heteroptera) a křísů (Cicadoidea). Moravské sběry tohoto hmyzu uspořádal do katalogu, který pod názvem "Beitrag zur Hemipteren-Fauna Mährens" vyšel ve Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn, 30, 1892. Byl to prvý soupis moravských ploštic a křísů zjištěných do té doby na Moravě. Např. u ploštic bylo v práci uvedeno 294 zjištěných druhů. Později kolem 700 druhů domácích i cizokrajných křísů ze své sbírky vystavil na výstavce přírodnin, kterou uspořádal Klub přírodovědecký v Prostějově v roce 1899.

Biografie:

Ottův slovník naučný, díl 23 (Spitzner V., p. 826-827). 1905, Praha.
Ottův slovník naučný - Dodatky, díl 28 (Spitzner V., p. 1088). 1909, Praha.
Smyčka F.: Spitzner Václav. Věstník Klubu přírodověd. v Prostějově, 9, 1907, p. 1-7.
Slavík B.: Václav Spitzner. Preslia, 49, 1977, p. 90.

SPRENGER Emil

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér.

Žil a působil v Liběchově nad Labem, kde pracoval jako učitel obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sbíral na Liběchovsku (Štětí n. Lab., Dubá, Želízy) a na Mělnicku. Jako jeden z četných sběratelů poskytl faunistické údaje ze své sbírky o významných druzích tesaříků JUDr. L. Heyrovskému pro jeho "Seznam brouků Republiky Československé. 1. Cerambycidae - Tesaříci" z roku 1930 a K. Lablerovi o významných druzích mršníků pro "Seznam brouků Republiky Československé. 3. Histeridae - Mršníci" z roku 1933 (spoluautor J. Roubal).

SRDÍNKO František, JUDr.

nar. 29.XII.1836 ve Svobodných Dvorech - zemř. 26.III.1908 v Hradci Králové.

Národnost česká. Právník, advokát. Entomolog amatér. Přispívající člen Klubu přírodovědeckého v Praze od r. 1900.

Po studiu práv se začal věnovat advokacii. Působil v Liberci jako advokátní koncipient. V Liberci se aktivně účastnil českého společensko-kulturního života a byl tu zakladatelem a prvním starostou České Besedy. V letech 1865-1868 byl jednatelem Právnické Jednoty. V roce 1868 z Liberce přesídlil do Hradce Králové, kde působil jeko zemský advokát. Byl spolupracovníkem Riegrova naučného slovníku a praktickými právními případy přispíval do odborného časopisu Právník. 31.12.1899 se vzdal advokacie a odešel na odpočinek.

V entomologii si oblíbil sběr a studium motýlů (Lepidoptera). Shromáždil rozsáhlou, velmi pěkně preparovanou sbírku motýlů s druhy palearktickými i exotickými. V roce 1879 vystavoval svou sbírku motýlů z okolí královohradeckého na přírodovědecké výstavě v Hradci Králové. Sbírku později předal svému synovi soudnímu radovi JUDr. Ivanu Srdínkovi, který ji ještě 30 let doplňoval a zdokonaloval.

Biografie:

Navrátil M.: Almanach československých právníků (Srdínko Fr., p. 417). Praha, 1930.

SRDÍNKO Ivan

nar. - zemř.

Národnost česká. Právník, zaměstnanec soudu. Entomolog amatér. Člen Čs. spol. ent. od roku 1923. V letech 1926-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Syn hradeckého entomologa-sběratele motýlů, zemského advokáta JUDr. Františka Srdínka (1836-1908). Po studiích práv působil v justici. V letech 1923-1930 byl v hodnosti soudního rady okresního soudu ve Velvarech, od roku 1931 jako vrchní soudní rada v Hradci Králové.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Po svém otci převzal sbírku motýlů, kterou sám ještě 30 let doplňoval a rozšiřoval. Jeho sbírka palearktických i exotickýh motýlů byla v roce 1939 uložena ve studijní zoologické sbírce Přírodovědeckého muzea Zemědělského ústavu v Hradci Králové (cit.: Hlaváč V.F.: Všeobecný průvodce po sbírkách Přírodověd. musea Zeměď. ústavu v Hradci Králové, 1939, p. 20).

SRDÍNKO Josef, Ing.

nar. 29.VI.1840 Svobodné Dvory - zemř. 31.V.1932 v Praze.

Národnost česká. Stavební inženýr, vrchní stavební rada. Entomolog amatér - lepidopterolog. Členem Č. spol. ent. od roku 1904, zakládajícím členem od roku 1922 a čestným členem od roku 1932. Od roku 1888 člen Klubu přírodovědeckého v Praze. V r. 1905 z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin a v letech 1921-1930 za ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po středoškolských studiích v Hradci Králové přešel do Prahy, kde na české technice vystudoval stavební inženýrství. Dosáhl titulu stavebního inženýra a pracoval pak u soukromých stavebních firem ve vlasti i v cizině. Když se stal úředníkem stavebního odboru obce pražské, usídlil se definitivně v Praze. Nejprve bydlel v Praze 1 a od roku 1908 v Praze-Smíchově na Ferdinandově nábřeží (po roce 1918 Nábřeží Legií). Byl zdatný a zkušený stavební inženýr a na příkaz pražské obce vedl v Praze výstavbu více než třiceti veřejných budov, hlavně škol a také areálu budov veřejných městských jatek.

Jako entomologa jej zajímalo studium českých motýlů (Lepidoptera), jejich bionomie a ekologie. Faunistický průzkum a sběry motýlů prováděl ve volné přírodě velice intenzivně. Sbíral velmi často v Praze i jejím blízkém okolí na lokalitách Kinská zahrada, Petřín, Prokopské údolí, Hlubočepy, Zlíchov, Chuchle, Podolí, Bráník, Hodkovičky, Krč, Bílá Hora, Šárka - dále v pražském okolí na Závisti u Zbraslavi, v Dobřichovicích, Všenorech, Řevnicích, Karlíku, Černošicích, v Radotíně, v okolí Nové Hutě, Brandýsa nad Labem a jinde. Zachované exempláře v jeho sbírce z některých těchto pražských

lokalit mají velkou cenu dokladovou, protože mnohá místa byla stavebním ruchem rozvoje Prahy dávno zničena a dnes již neexistují. Další místa, kde v Čechách sbíral, jsou Písek, Vápenný Podol u Heřmanova Městce, Železné hory, Rychnov nad Kněžnou, Turnov, Dobruška, Brandýs n. Orl., Hradec Králové, Janské Lázně, Harrachov, Karlštejn, Křivoklát, Sázava n. Sáz. aj. Na Moravě prováděl sběry hlavně v okolí Luhačovic. Četnými údaji o významných nálezech motýlů z uvedených lokalit přispěl JUDr. J. Sterneckovi do jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929) a jsou zde uvedeny pod značkou "Srd.".

O motýlech, výskytu jejich housenek, biologii, chovu apod. publikoval v Časopise Č. spol. ent. řadu prací. Např.: "Příspěvek k přírodopisu přástevníka Selenephera lunigera Esp.", "Z biologie můry Agrotis margaritacea Vill.", "O vzácné můře Agrotis latens Hb." (Čas Č. spol. ent., 5/1908), "Ze života a o chovu Agrotis lucipety F.", "Pterogon proserpina Pall. Kterak žije u Prahy a kterak jinde", "Limantria monacha L. v Praze" (Čas Č. spol. ent., 6/1909), "Fauna motýlí v Praze - na Petříně", "V Čechách domácí Cucullie Schrk. Některé zvláštnosti motýlů a jejich housenek", "Příspěvek k znalosti života Lycaeny orion Pallas" (Čas. Č. spol. ent., 7/1910), "Ze života a chovu můry Agrotis candelisequa H." "Agrotis candelarum Stgr. a přezimování její housenky" (Čas Čs. spol. ent., 8/1911), "Příspěvek k znalosti bourovce Epicnaptera ilicifolia L." (Čas. Č. spol. ent., 9/1912), "Svízel jako hostitel housenek motýlů v Čechách domácích" (Čas. Č. spol. ent., 10/1913), "Řádění bekyně vrbové Stilpnotia salicis L. na Císařské louce v Praze" (Čas. Č. spol. ent., 13/1916). Z období sběrů na Moravě napsal obsáhlou práci "Entomolog v Luhačovicích" (Čas. Č. spol. ent., 10/1913, 11/1914). Některé své lepidopterologické práce publikoval též v německém časopisu Internationale entomologische Zeitschrift, Guben v letech 1908-1912.

K poctě J. Srdínka byly jeho jménem pojmenovány některé nové taxony hmyzu. Z motýlů: Callopistria purpureofasciata Piller a. srdínkoana Joukl (1908) - motýl z okolí Vídně. Z brouků nové druhy krasců: Coroebina srdínkoi Obenb. (1924) a Psiloptera srdínkoana Obenb. (1924).

Svou lepidopterologickou sbírku věnoval rada J. Srdínko ještě za života do Ent. odd. Nár. muzea v Praze, kde je uložena. Obsahuje cca 3000 ex. motýlů z českých zemí.

Biografie:

Anonym: Úmrtí - Ing. Josef Srdínko. Časopis Čs. spol. ent., 29, 1932, p.51.
Obenberger J.: Za zemřelým inž. Josefem Srdínkem. Časopis Nár. muzea, odd. přír., 106, 1932, p.168-169.

SRNKA Antonín

nar. 1844 - zemř. I.1901 v Praze.

Národnost česká. Zemský úředník. Entomolog koleopterolog. Člen entomologické sekce Fysiokratické společnosti v Praze.

Žil v Praze, kde působil jako pokladník zemského finančního úřadu.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Měl speciální zájem o svižníky (Cicindelidae), které kompletoval z palearktu i z tropických oblastí. Jako člen entomologické sekce pražské Fysiokratické společnosti byl v přátelském styku s dalšími jejími členy, např. A. Fleischerem, K. Skalitzkým, J.A. Stussinerem, výtvarníkem francouzského původu Ch. Haurym a dalšími, se kterými podnikal sběratelské vycházky do pražského okolí i do jiných oblastí Čech. Měl však také široký výměnný styk se zahraničními sběrateli, od kterých získával pro svou sbírku palearktické i exotické druhy brouků. Údaji o svých významných nálezech brouků z Čech přispěl Dr. A. Klímovi do jeho katalogu českých brouků z r. 1902. Vedl písemný styk též s některými významnými zahraničními entomology, např. v letech 1870-1901 s prof. G. Kraatzem v Berlíně, v letech 1872-1873 s Ernstem Aug. Hellmuthem von Kiesenwetterem a v r. 1873 s kustodem c.k. zoolog. kabinetu ve Vídni J. A. Ferrarim.

Srnkova koleopterologická sbírka byla po jeho smrti rozdělena na několik částí, které převzalo několik zájemců. Sbírku Cicindelidae převzal pražský sběratel-koleopterolog c.k. nadporučík Karel Hammer. Výběr z koleopterologické sbírky získal v r. 1903 německý hejtman Julius Moser v Berlíně a další část sbírky získal Deutsch. Entom. Institut Berlin-Dahlem. (Cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil

II., 1936, p.265, Berlin-Dahlem). Sbírku exotických Coleopter o rozsahu cca 380 ex. dokonale preparovaných, získalo v r. 1901 zoolog. odd. Českého muzea v Praze. (Cit.: Obenberger J.: O entomologických sbírkách Nár. muz. v Praze. Věst. Čs. spol. ent. za r. 1930, p.XIII. a Štěpánek O.: Stopadesát let zoologie Nár. muz. v Praze. Čas. N.M., odd. přír., 138-139, 1969-1970, p.76.).

Biografie:
Anonym: + Srnka Anton. Wiener Entomologische Zeitung, 20, 1901, p.48.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae, Serie II., Bd.4 (Srnka A., p.188). Berlin, DDR.

STÁHALA Jan

nar. 1813 v Hranicích na Moravě - zemř. 29.III.1884 v Dolanech u Olomouce.
Národnost česká. Kněz a duchovní. Včelař a včelařský publicista.

Po vychození obecné školy studoval gymnázium v Příboře, Kroměříži a v Olomouci, kde vystudoval i theologii a byl vysvěcen na kněze. Po ukončení theologického studia byl jako mladý kněz určitou dobu vychovatelem v rodině hraběte Mořice ze Saint-Genois ve Vídni. Když se vrátil do správy duchovní, působil v několika farnostech olomoucké diecéze (Olšany, Domášov u Šternberka, Bohuňovice u Olomouce) a v roce 1869 byl jako farář, děkan a konzistorní rada ustanoven pro správu farního úřadu v Dolanech u Olomouce. Od roku 1854, kdy se stal samostatným duchovním správcem, začal se aktivně věnovat studiu včelařství i včelařské praxi. Byl zakladatelem plemenného chovu včel na Moravě a jedním z prvých chovatelů včel "cyperek". Věnoval se též chovu bource morušového (Bombyx mori L.). Byl odborně literárně činný a své včelařské příspěvky uveřejňoval v domácích časopisech Včelař, Český včelař a Včela brněnská. Napsal: "Můj úsudek o cyperských včelách" (Český včelař, 1879), "Spolkové úle a jejich rozměry" (Včela brněnská, 1868), "Podzimní zpráva o mém včelaření r. 1871" (Včela brněnská, 1872), "Způsob jakéhož užívám k vypěstování vlašských královen" (Včelař, 1870), "Nové výzkumy v životě včel" (Český včelař, 1878), "Rozhodný zápas o účinlivosti včely cyperské" (Český včelař, 1881). Jako výborný včelař byl znám i v cizině, protože pilně přispíval odbornými články do různých německých, francouzských a italských včelařských listů. S velikým úsilím pracoval na šlechtění včely domácí i vlašské a stal se horlivým pěstitelem včely cyperské.

Biografie:
Adamec Fr.: Jubilejní památník včelařů moravských (Stáhala J., p.87-93). Brno, 1904.
Wohnout F.: Včelařova čítanka, II. díl (Stáhala J., p. 795-796, portret na str. 795). Praha, 1909.

STACH Zdeněk

nar. 19.II.1884 v Praze - zemř. 18.XII.1941 v Mauthausenu.
Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog, zájemce o užitou lesnickou entomologii. Zakládající člen Klubu přírodovědeckého v Praze od roku 1931.

Ve třicátých letech působil jako profesor gymnázia v Praze. V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera). Zajímal se převážně o brouky Československa. Mimo to věnoval pozornost též užité lesnické entomologii a ochraně lesa proti hmyzím škůdcům. Publikoval práce: "Chlamydozoa" (Háj, 52, 1923-1924), "Některé prostředky proti mnišce" (Háj, 52, 1923-1924), "Polyedromyces šajneri usp. nový cizopasník mnišky" (Lesnická práce, 1, 1922). Posmrtně vyšly jeho populární články "Ze sbírky tvorů trápivých (o klošovitých)" a "O roztočích a zvláště o klíšťatech" (Chvilky v přírodě, r.5, 1946).Stachova koleopterologická sbírka z Československa o rozsahu 1010 exemplářů je uložena ve Východočeském muzeu v Pardubicích.

Biografie:
Obenberger J.: Prof. Zdenko Stach (předmluva ke knize, p. 1-3). In: Stach Zd.: Naše planě neb zplaněle rostoucí léčivé rostliny v domácím lékařství. Nakl. F. Strnadel a spol. Praha, 1947.

STALLA Alois
nar. - zemř.
Národnost česká. Zaměstnanec čs. stát. drah. Entomolog amatér. V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologen-Klub Teplice-Šanov. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Chomutově, kde v nádražním depu ČSD pracoval jako strojvedoucí. V entomologii se věnoval sběru motýlů (Lepidoptera) na Chomutovsku.

STALLICH Otakar
nar. 18.IV.1882 - zemř. 1937 v Praze.
Národnost česká. Podúředník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1925.

Žil a působil v Praze, kde pracoval jako preparátor přírodovědeckých ústavů, později pracoval jako podúředník.

V entomologii se věnoval sběru brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera).

STAMM Ferdinand, Med.Dr.
nar. 1813 - zemř. 1880.
Národnost německá. Lékař, odborný zemědělský spisovatel a publicista.

Žil v Chomutově, kde působil jako lékař a vykonával též funkci poslance. Vedle svého lékařského povolání se zajímal z praktického hlediska o zemědělské hospodaření a všímal si, v té době ještě málo sledovaného škodlivého hmyzu polních plodin, zajímal se o bource morušového a o včelařství.

Pro zemědělskou praxi napsal v té době praktickou příručku o názvu "Umění hospodářské ve všech odvětvích orby a chování dobytka". Vyd. Karel André, Praha, 1853, pp.490 (škodliví brouci, housenky a motýly, p.450-454, hedvábníček, p.454-455, včelařství, p.456-469). Dále psal o včelařském hospodářství v Čechách. Práce vyšla německy nákladem Friedricha Rohlíčka v Praze v r. 1856. (Obsah: Pěstování včel, p. 191-192, pěstování housenek bource morušového, p.192-193, včelařské hospodářství v Čechách, p.336-354).

STANPFEL Jan
nar. - zemř. 1951 ve Svatojanském Újezdě.
Národnost česká. Úředník. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od r. 1942.

Žil a působil v Praze, koncem čtyřicátých let přesídlil do Svatojanského Újezdu v okrese Nová Paka.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera) a také problematikou užité entomologie. Napsal a publikoval článek "Pokusy s výživou potemníků" (Čas. Č. spol. ent., 41/1944).

STANĚK Eduard
nar. 17.XI.1899 - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od r. 1945.

Žil v Brně, kde pracoval jako odborný učitel. Později přesídlil do Uherského Brodu a odtud se po čase přestěhoval do Svitav, kde začal pracovat jako správce Okresního muzea Svitavy.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem zástupců řádu blanokřídlých (Hymenoptera), především nadčeledí včely (Apoidea). Sběry prováděl na jižní Moravě, hlavně v okolí svých působišť, tj. Brna, Uherského Brodu a Svitav.

STANĚK Josef
nar. 2.VII.1902 v Brně - zemř. 18.IX.1981 v Žilině.
Národnost česká. Holič. Entomolog amatér. Člen Slovenské entomologické společnosti SAV.

Po vychození školy se vyučil povolání holičskému a později žil a působil až do konce života v Žilině.

V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Jeho zájem byl soustředěn hlavně na čeledě Parnassiidae, Papilionidae, Pieridae, Psychidae a Sphingidae. Sběry motýlů konal na Moravě a na Slovensku. Nejvíce sbíral v oblasti severního Slovenska. Jeho sbírky motýlů jsou uloženy ve slovenských muzeích. Lepidoptera - 1500 ex. ze severního Slovenska v Ent. odd. Slovenského národ. múzea v Bratislavě. Lepidoptera - 3931 ex. ze Slovenska a částečně z Moravy v Považském múzeu v Žilině. (Údaje o Staňkových sbírkách cituje: Moucha J., Ujčík J., Okáli I., Varga J.: "Súpis entomologických zbierok v československých múzeách" (Staněk J., p.14, 44), Bratislava, 1971. Okáli I.: "Súpis entomologických zbierok v múzeách na Slovensku" (Staněk J., p.20, 45), ÚSMG, Bratislava, 1984).

STANĚK Václav, Med. Dr.

nar. 4.IX.1804 v Jarpicích, okr. Slaný - zemř. 19.III.1871 v Praze.

Národnost česká. Lékař a odborný spisovatel.

Navštěvoval obecnou školu ve svém rodišti a později se učil německy v Litoměřicích a v Chomutově. Gymnázium studoval ve Slaném, odkud po maturitě v r. 1824 odešel do Prahy studovat filosofii. Záhy se však začal věnovat studiu lékařství, které v r. 1832 úspěšně dokončil a byl promován doktorem mediciny. V r. 1833 se usadil v Praze jako praktický lékař. Za okres budyňský byl v r. 1848 zvolen poslancem do českého sněmu a do říšského sněmu za okres zlonický. V r. 1862 pomáhal zakládat Spolek českých lékařů, jehož byl místopředsedou a později jednatelem. V letech 1848-1860 byl též členem výboru České Matice. Byl jednatelem přírodovědeckého sboru Českého muzea a od r. 1850 mimořádným členem Královské české společnosti a čestným členem Spolku lékařů varšavských a petrohradských.

Byl literárně činný a přispíval do Národních a Pražských novin, do Zapova Poutníka a do Purkyňovy Živy. Mimo to pomáhal sestavovat Slovník lékařské terminologie vydaný v r. 1863 Spolkem českých lékařů.

Pro entomologii té doby měl význam Staňkův "Přírodopis prostonárodní, čili popsání zvířat, rostlin a nerostů vedle tříd a řádů jejich". Prvé vydání tohoto přírodopisu vydali v r. 1843 Kronbauer a Řivnáč v Praze o rozsahu 535 stran. Hmyz je zde uveden na str. 180-228. II. vydání vyšlo v roce 1851 a III. opravené vydání v r. 1854. Dále vydal "Obrazy ku přírodopisu". Vyšlo 16 tabulí nákladem Českého muzea v r. 1843, hmyz je uveden na tabuli 9 a 10.

Biografie:

Navrátil M.: Almanach českých lékařů (Staněk V., p.296-297), Praha, 1913.

STANĚK Václav Jan, RNDr.

nar. 16.VII.1907 Miskovice u Kutné Hory - zemř. 5.X.1983 v Praze.

Národnost česká. Přírodovědec, zoolog, mykolog, botanik, přírodovědecký fotograf, spisovatel a popularizátor přírodních věd. Od r. 1945 člen Svazu filmových pracovníků, v r. 1947 přijat za člena Syndikátu českých spisovatelů a od r. 1950 členem Ústředí vědeckých pracovníků při České národní radě badatelské. Od r. 1968 nositel státního vyznamenání "Za vynikající práci". Od r. 1941 člen České ornithologické společnosti, v r. 1973 zvolen čestným členem Čs. společnosti mykologické. Členem Československé společnosti entomologické se stal v roce 1966.

Byl synem vesnického učitele a své mládí prožil v Malešově u Kutné Hory, odkud po vychození obecné školy odešel studovat reálku v Kutné Hoře. Maturoval v r. 1928 a pak studoval zoologii na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze. Během studia byl pomocnou vědeckou silou v anatomickém ústavu lékařské fakulty KU u prof. Weignera. Vypracoval disertační práci z anatomie netopýrů a byl po úspěšně vykonaných rigorosech v r. 1933 promován na doktora přírodních věd v oboru zoologie. 1.11.1929 nastoupil jako pomocný asistent do zoologického oddělení Národního muzea v Praze a pracoval tu do roku 1933. V letech 1934-1936 absolvoval vojenskou základní službu

a pak nastoupil jako asistent u prof. Jiřího Jandy do pražské zoologické zahrady, kterou po jeho smrti vedl po dva roky jako zastupující ředitel. V r. 1938 se vrátil zpět do zoologického oddělení Národního muzea, kde pracoval jako odborný úředník a později s titulem zemského muzejního komisaře. 30.11.1943 v muzeu pracovní poměr ukončil, aby se mohl cele věnovat samostatné tvůrčí přírodovědecké práci jako svobodný umělec-filmař, fotograf a spisovatel. Po druhé světové válce byl kameramanem a režisérem Čs. státního filmu (Krátký film Praha, 1945-1961) a poté se opět stal svobodným umělcem, fotografem a spisovatelem populárně vedeckých knih, které ho proslavily nejen ve vlasti, ale i v řadě zemí po celém světě. Z velké řady Staňkových přírodovědeckých filmů je možno jmenovat jen několik příkladů: "Jaro v ostřicích" (1943), "Kolébky v rákosí" (1943), "Neviditelný život" (1946), "Zahrada vodníkova" (1947), "Kvítí z Čech" (1948), "Život v lese" (1948), "Do země ledovců" (1949), "Na ptačích horách" (1949), "Píseň lesa" (1950), "Živé zkameněliny" (1950), "Volavky na Velkém Tisém" (1951), "Za karpatským medvědem" (1952) a další. Nepřeberný fotografický materiál, hromaděný od studentských let, dal Staňkovi možnost napsat řadu vědecko-popularizačních publikací, z nichž jsou nejznámější: "S kamerou za zvěří našich lesů" (1940), "S kamerou za zvěří na našich vodách" (1941), "Krásy přírody I., II." (1948-1949), "Velký obrazový atlas zvířat" (1962), který vyšel v šestnácti jazycích a jiné publikace.

Jako mykolog zpracoval dr. Staněk pro Floru ČSR (Gasteromycetes, 1958) 1. svazek řady mykologicko-lichenologické, čeledi hub hvězdovkovitých a hvězdákovitých, které v padesátých letech začal vědecky do hloubky studovat a fotograficky soustavně dokumentovat.

V souhrnu všech přírodovědeckých zájmů byl u V.J. Staňka i velký zájem o entomologii, což dokazují jeho vědecké a sběratelské cesty do zahraničí, jeho filmy, fotografie i knižní publikace o hmyzu. Zajímala jej etologie hmyzu z hlediska jeho životních projevů a způsobu života, byl ochráncem hmyzu a popularizátorem vědomostí o hmyzu doložených fotodokumentací.

V roce 1930 byla zoologickým oddělením Národního muzea v Praze pod vedením dr. J. Obenbergera uskutečněna sběratelská expedice do jižní Francie, Tunisu a Alžíru, které se Staněk jako zaměstnanec muzea zúčastnil. Sběratelským výsledkem této výpravy byl mnohatisícový entomologický materiál s řadou nových forem i vzácný materiál herpetologický, malakologický a jiný. V roce 1931 se Staněk jako muzejní volontér a průvodce muzejního mykologa dr. A. Piláta zúčastnil další sběratelské cesty do turecké Malé Asie a do vyšších poloh pohoří Ilgaz-Dagh. Z této cesty opět přivezl bohaté sběry hmyzu, mezi kterými odborníci nalezli nové specie a formy. Ke Staňkově poctě byli pojmenováni střevlíci Cytilocarabus staněki Štěrba (1931), Zabrus staněki Mařan (1934) a Bembidion turcicum Gemm. u. Harold v. staněki Mařan (1934). Z dalších taxonů to jsou krasci Acmaeodera staněki Obenb. (1934), Meliboeus staněki Obenb. (1935 a mandelinka Timarcha staněki Bech. Z hub byla k poctě dr. Staňka pojmenována čirůvka Tricholoma staněki Pilát (1953).

K entomologii se dr. Staněk vracel i ve svých filmech, svými fotografiemi a publikacemi. V r. 1930 natočil svůj první film "Sklípkan", který odkoupilo min. školství a nár. osvěty a v r. 1950 mu byla udělena Národní cena za populárně vědecký film o mandelince bramborové "Škůdce". V letech 1953-1954 dokončil dva středometrážní barevné zvukové filmy "Škůdci jehličnatých lesů" (1953) a "Škůdci listnatých lesů" (1954). Z jeho četných zoologických knih mají z entomologického hlediska význam "Velký obrazový atlas hmyzu", ve kterém je přes 1000 fotografií a "Atlas motýlů". Za zásluhy v biologických vědách udělilo v r. 1977 presidium ČSAV dr. V.J. Staňkovi stříbrnou plaketu G.J. Mendela.

Biografie:

Svrček M.: K padesátinám RNDr. Václava J. Staňka. Česká Mykologie, 11, 1957, p.180-183.
Heráň J.: K šedesátinám RNDr. V.J. Staňka. Živa, 15, 1967, p.143.
Heráň J.: Dr. V.J.Staněk sedmdesátníkem. Vesmír, 56, 1977, p.187.
Kotlaba F., Pouzar Z.: RNDr. Václav J. Staněk sedmdesátiletý. Česká Mykologie, 31, 1977, p.179-182.
Lapáček V.: Sedmdesátiny RNDr. V. J. Staňka. Živa, 25, 1977, p.142.
Morávek E.: RNDr. V.J. Staněk. Preslia, 49, 1977, p.379-380.
Pradáč J.: Zum siebzigsten Geburtstag von Dr. Václav J. Staněk. Acta entomologica bohemoslov., 57, 1978, p.202.

Černohorský Z.: RNDr. V.J. Staněk - in memoriam. Česká Mykologie, 38, 1984, p.164-165.
Skuhravý V: Za dr. V.J.Staňkem. Živa, 32, 1984, p.60.
Nyklová M.: Život s filmovou kamerou (Dr.V.J.Staněk). Lidová Demokracie, 38, č.167 ze 16.7.1982, p.5.
Bernát M.: Svědectví umělce o přírodě (Dr. V.J.Staněk). Lidová Demokracie, 39, č.267 z 11.11.1983, p.5.

STANĚK Vladimír

nar. 1.IV.1879 v Dubči u Prahy - zemř. 23.X.1940 v Praze.

Národnost česká. Cukrovarnický odborník, chemik-analytik. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od r. 1927. V r. 1930 uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po vychození základní školy se vzdělával převážně sám, působil v několika cukrovarech a od r. 1923 byl jmenován do funkce prvého ředitele Státního výzkumného ústavu cukrovarnického v Praze. Svou aktivní činností a odbornými znalostmi přispěl k lepšímu poznání složení cukrovarnických výrobků. Zabýval se všemi stupni výroby cukru, zejména saturací šťav, dále analytickou a cukrovarnickou chemií a biochemií řepy. Byl vynálezcem řady laboratorních přístrojů a technologických zlepšení. Z odborných prací uveřejnil studie o výsledcích technologického výzkumu a o pokusech v cukrovarech. Rovněž se zabýval pěstováním cukrovky a její ochranou před chorobami a hmyzími škůdci. Práce uveřejňoval ve Zprávách výzkumné stanice cukrovarnické.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera), motýlů (Lepidoptera) i zástupců jiných řádů. Sledoval též výskyt hmyzích škůdců cukrové řepy. RNDr. M. Záleskému poskytl své myrmekologické sběry z různých lokalit k jeho prodromovému oddílu "Mravenci". Sběry konal převážně v širším pražském okolí.

STARHOŇ Antonín

nar. - zemř.

Národnost česká. Státní zaměstnanec. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil na Moravě ve Frýdlantu nad Ostravicí, kde pracoval ve funkci četnického strážmistra.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera). Sbíral zejména v masivu Lysé hory v Beskydech a v okolí Frýdlantu nad Ostravicí ve Slezsku. Podstatnou část jeho cenné koleopterologické sbírky převzal ostravský entomolog Jindřich Kostelník.

STARK Franz, Prof., PhDr.

nar. - zemř.

Národnost německá. Profesor, dvorní rada. Entomolog amatér - lepidopterolog.

Působil jako profesor na německé univerzitě v Praze.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v pražském okolí, v okolí Prachatic, Kraslic a na jiných českých lokalitách. Údaje o českých Geometridech z jeho sbírky použil Dr.O. Nickerl a uvedl je ve své práci z r. 1907 "Die Spanner des Königsreiches Böhmen (Geometridae)" Ges. Physiokr. Böhm., 1907, Prag. Četné údaje o významných druzích motýlů poskytl F. Stark též JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" z r. 1929, kde jsou uvedeny pod značkou "St.". Po Starkově smrti byla jeho přesně lokalitami označená a pečlivě upravená sbírka motýlů prodána obchodníkovi s přírodninami a rozprodána.

STARK Max

nar. 11.IV.1882 - zemř. 5.II.1929 Karlovy Vary.

Národnost německá. Úředník. Entomolog amatér. V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologischen Vereines Karlsbad.

Pracoval jako úředník městské spořitelny v Karlových Varech.

V entomologii se věnoval sběru brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera) a sběry konal převážně na Karlovarsku.

STARK Robert Viktor, MUDr.

nar. 26.VII.1883 - zemř. 19.XII.1937 Karlovy Vary.

Národnost německá. Lékař. Entomolog amatér. V r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologischen Vereines Karlsbad. V r. 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Karlových Varech, kde konal lékařskou praxi. Kol roku 1905 bydlel v domě "U rakouského erbu" (Österr. Wappen) a ve dvacátých a třicátých letech na Tržišti (Marktplatz) pod Zámeckým vrchem v Karlových Varech.

V entomologii se zabýval studiem motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl převážně na Karlovarsku.

STÁRKA Vilém

nar. 29.V.1875 Praha-Karlín - zemř. 29.XI.1959 Praha.

Národnost česká. Magistrátní úředník. Entomolog amatér.

Do obecné školy chodil v Praze-Karlíně a tam také navštěvoval reálku, kde studium ukončil maturitou. Po maturitě navštěvoval dvouletý účetnický kurs při obchodní akademii. Po určitou dobu soukromě navštěvoval varhanické oddělení pražské konzervatoře u mistra Antonína Dvořáka. Mimo lásky k přírodě byla jeho druhou láskou hudba - byl výborným klavíristou a varhaníkem. Po studiích nastoupil zaměstnání jako magistrátní úředník města Prahy a pracoval tu po celou aktivní dobu života. Byl přednostou vodárenského oddělení a dosáhl služební hodnosti vrchního magistrátního rady. V roce 1931 odešel do výslužby. Dožil se vysokého věku 83 let.

Svou entomologickou sběratelskou zálibu věnoval motýlům (Lepidoptera). Největší aktivita jeho sběratelské činnosti byla v období let 1890-1910. Nejvíce a nejčastěji sbíral v pražském okolí, zajížděl do Čelákovic a Lysé n. Lab. a po mnoho let vždy v letním období prováděl sběry motýlů na Nymbursku, hlavně v okolí Loučeně, odkud byla většina exemplářů jeho sbírky. Zabýval se též chovem motýlů (např. vychovával lišaje smrtihlava z kukel, získaných četně při podzimní vyorávce brambor na polích v Panenských Břežanech).

Stárkova sbírka motýlů z Čech měla rozsah cca 1000 kusů a jejím nejvzácnějším exemplářem byl jeden velice starý kus Parnassius apollo L., pravděpodobně ssp. isaricus Rebel, chycený v okolí Železného Brodu v severních Čechách. Menší část této sbírky, která se zachovala i s uvedeným ex. Parnassius apollo L., byla včleněna do lepidopterologické sbírky vnuka V. Stárky, pana MUDr. Jiřího Křížka sídlícího v USA.

STARÝ Bohumil, RNDr.

nar. 2.I.1908 Držková na Moravě - zemř. 7.III.1988 v Praze.

Národnost česká. Přírodovědec, pracovník v ochraně rostlin, přírodovědecký ilustrátor, entomolog - lepidopterolog. Členem Čs. spol. ent. od roku 1931, zakládajícím členem zvolen v roce 1942.

Studoval reálné gymnazium v Holešově a po maturitě v r. 1927 se nejprve jako nadaný kreslíř přihlásil k přijímací zkoušce na pražskou malířskou akademii. Zkoušku úspěšně složil, ale výtvarné studium nezačal a po poradě s rodinou se rozhodl studovat přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Jako syn lesníka vyrostl uprostřed krásné přírody rodného Valašska, která na něho silně zapůsobila, a proto již na střední škole měl zájem o zoologii a botaniku. Tím více na něho na fakultě zapůsobil prof. dr. J. Zavřel, který byl znám svými dipterologickými studiemi, a botanik prof. dr. V. Úlehla. Během studia si prohluboval znalosti v entomologii a vysokoškolské studium ukončil v roce 1932 získáním titulu doktora přírodních věd. Po skončení dvouleté vojenské základní služby nastoupil v roce 1934 jako středoškolský učitel do reálného gymnázia v Ostravě - Přívoze. Učil zde do

února roku 1936, kdy odešel do Prahy. Nastoupil do služeb Státních výzkumných ústavů zemědělských a v období let 1936-1950 působil v Ústavu pro ochranu rostlin. Na tomto pracovišti uplatnil a rozvinul své znalosti z užité zemědělské entomologie a rostlinné fytopatologie a vykonával tu po určité období i funkci přednosty ústavu. V letech 1950-1958 přešel do Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v Praze, kde dále pokračoval v práci na úseku ochrany rostlin. V období 1958-1970 pracoval v ústředí Československého ovocnářského a zahrádkářského svazu, kde svou organizační prací a svými populárně odbornými pracemi metodicky napomáhal zahradníkům, ovocnářům i drobným zahrádkářům v účinné ochraně jejich výpěstků před chorobami a škůdci. V roce 1970 odešel do důchodu, ale i pak dále aktivně pracoval především jako ilustrátor odborných ochranářských publikací a atlasů škodlivého hmyzu.

Milou zálibou i odborným entomologickým zájmem B. Starého bylo studium drobných motýlů (Microlepidoptera). Během svého života nashromáždil přes 2200 druhů různých čeledí, jejichž drobounké a velmi skrytě žijící housenky způsobují na rostlinách charakteristické podkopěnky. Při jejich studiu využil nejen svých schopností pozorovatele přírody, ale prokázal i neobyčejnou trpělivost při jejich zobrazování a v dokonalé preparaci. Tímto studiem obohatil vědecké poznatky o znalost způsobu života drobných motýlů, ale přinesl i doklady o výskytu některých, u nás dosud neznámých nebo jen velmi málo známých druhů. Lepidopterologickými údaji ze svojí sbírky přispěl do "Prodromu Lepidopter Slovenska" prof. dr. K. Hrubého z r. 1964. V r. 1943 napsal (spolu s akad. malířem O. Zejbrlíkem, který zpracoval obrazovou část) knihu "Naši motýli", která byla vydána k podnícení přírodovědeckého zájmu u studentstva, měla však hodnotu daleko vyšší. Z dalších jeho lepidopterologických prací možno uvést: "O minujícím hmyzu v zemi Moravskoslezské" (Práce Mor. přír. spol., Brno, 6, 1930), "Studie o minujících motýlech moravskoslezských" (Sborník Klubu přírodověd., Brno, 13, 1930), "Variety babočky Polygonia C album L. na Slovensku" (Příroda, 26, 1933), "Studie o minujících motýlech na Slovensku" (Příroda, 29, 1936), "Hyphantria cunea Drury (Přástevníček americký), nový škůdce v Československu" (Ochrana rostlin, 21, 1948), "Okáč pohankový - Coenonympha pamphilus L." (Živa, 2, 1954), "Mol jablečný" (SZN Praha, 1956), "Můra šedavka luční, málo známý škůdce chmele" (Chmelař, 29, 1956), "Fauna drobných motýlů Karlštejnska" (Spoluautor M. Soldát. Bohemia centr., Praha, 7, 1978) a jiné práce.

Své znalosti z užité zemědělské i lesnické entomologie a fytopatologie i výborné schopnosti kreslířské uplatnil B. Starý při zpracování přehledných atlasů chorob a škůdců zemědělských plodin. V r. 1941 vyšel péčí České grafické unie "Atlas škodlivých činitelů našich ovocných plodin" (textovou část zpracoval dr. C. Blattný), kde na 130ti barevných tabulích prokázal svůj cit pro zvládnutí malířské techniky, ale i znalosti k zachycení všech podrobností stavby hmyzího těla (II. vyd. bylo v r. 1944, III. pozměněné vyd. v r. 1956). Pro zdůraznění důležitosti ochrany zemědělských plodin před chorobami a škůdci čs. poválečného hospodářství zpracoval v r. 1948 populárně vědeckou publikaci nazvanou "Moderní ochrana rostlin ušetří státu miliardy" (vyd. J.R. Vilímek, Praha 1948). Spolu s J. Melicharem zpracoval v r. 1959 "Atlas chorob a škůdců chmele" (SZN Praha, 1959). V r. 1974 přispěl svými kresbami do "Atlasu hmyzích škůdců lesních dřevin" (SZN Praha, 1974) a v r. 1987 vyšel další jím ilustrovaný atlas "Užitečný hmyz v ochraně lesa" (SZN Praha, 1987). Pro zemědělskou praxi, zahradníky, sadaře, zahrádkáře měly velký význam populárně vědecké ochranářské články B. Starého, uveřejňované v zemědělských a zahradnických časopisech. Pro příklad možno uvést: "Lýkožrout drtník ovocný" (Rádce, 31/1944), "Luskokaz hrachový" (Rádce, 31/1944), "Hubení listových mšic na angreštu a rybízu" (Rádce, 32/1945), "Chraňme čmeláky" (Zemědělcův rok, 1/1946), "Puklice švestková opět katastrofálně rozšířena" (Zemědělscův rok, 1/1946), "Dejte pozor na červce San José" (Český zemědělec, 3/1947), "I letos nutno zabránit škodám způsobeným krytonosci" (Zemědělský pokrok, 2/1955), "Škodlivost kříšků na ovocných stromech" (Ovoc. a zelin., 5/1957), "Ploštice jako škůdci zahradních květin" (Sbor. Čo nového v ochr. rastl., 1/1958) a řada jiných prací. Jako přírodovědec, badatel i umělec byl dr. B. Starý po celý život též nesmlouvavým zastáncem ochrany přírody své vlasti.

Biografie:

Dirlbek K.: Dr. Bohumil Starý, mladý šedesátník. Rádce, 52, 1968, p. 8.

Hervert V., Soldát M.: Seventy fifth birthday of RNDr. Bohumil Starý. Acta entomol. bohemoslov., 82, 1985, p. 399-400.

Pfeffer A.: Život s dvěma láskami. Galerie ilustrátorů XXXII. - Bohumil Starý. Živa, 33, 1985, p. 79.

Bibliografie:

Vítková J.: Knihopis české ochrany rostlin za léta 1942-1945 (Starý B., p. 74). Ochrana rostlin, 21, 1948, p. 59-76.

Vítková J.: Knihopis československé ochrany rostlin za rok 1946 a 1947 (Starý B., p. 93). Ochrana rostlin, 21, 1948, p. 83-94.

Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940 (Starý B., p. 240, 251, 267, 312). Časopis Čs. spol. ent., 47, 1950, p. 231-356.

Smetana O.: Entomologická bibliofrafie Československa 1951-1960 (Starý B., p. 131, 151, 153, 181-182). Academia Praha, 1969.

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa za rok 1975 (Starý B., p. 180). Entomologické problémy, 16, 1980, Bratislava, p. 155-204.

Acta entomologica bohemoslovaca, 82, 1985, p. 399-400.

STARÝ Karel

nar. 24.X.1831 Vepřová u Přibyslavi - zemř. 9.XII.1898 v Praze.

Národnost česká. Středoškolský učitel. Přírodovědec, popularizátor přírodních věd.

Po studiích řadu let působil jako profesor přírodopisu Vyšší dívčí školy v Praze. Ve výroční zprávě uvedené školy z r. 1879 publikoval práci " O vyučování přírodním vědám na vyšší dívčí škole", kde uvedl poznatky a své pedagogické zkušenosti z výuky středoškolské přírodovědy ve druhé polovině minulého století. Byl horlivým popularizátorem přírodních věd, především botaniky a zoologie. Z jeho spisů, které v té době dosáhly značné obliby a rozšíření, to byly "Život zvířat", krátký a dobře zpracovaný překlad a výtah z Brehma a výborné popularizační dílo "Veselé prázdniny", jež vzbuzovalo zvláště u mládeže lásku k přírodě.

Psal též populárně naučné články o hmyzu, které většinou uveřejnil v první Purkyňově Živě (1853-1867) nebo i v jiných časopisech. Napsal: "Prskavec Brachinus crepitans" (Živa, 6/1858), "Moucha domácí" (Živa, 6/1858), "Blecha" (Živa, 7/1859), "Štír krtonohý" (Hospodářský pokrok, 1862). Pro potřebu školní výuky přírodopisu zpracoval "Obrazy z přírody I., II., III.", kde rovněž podal výklad o různém hmyzu (Uvedeni jsou: moucha, prskavec, blecha, lumkové, hrobaříci, mravkolev, vosy, kutilky, bourec morušový). I. vydání z r. 1862 o 132 str. vyšlo u Fr. Libiše v Praze, II. a III. vydání vyšlo u nakladatele I.L. Kobera v Praze.

STAŠEK Karel

nar. 3.IV.1892 - zemř. 16.VIII.1974 v Praze.

Národnost česká. Úředník státní správy. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od roku 1940.

Žil v Praze, byl zaměstnán ve státní správě a pracoval ve funkci vrchního účetního tajemníka zemského úřadu. Po roce 1945 jako vrchní účetní tajemník Zemského národního výboru v Praze.

V entomologii se zabýval studiem motýlů (Lepidoptera), které sbíral v pražském okolí, ve středních Čechách a na jiných místech v Československu.

STECKER Antonín, PhDr.

nar. 19.V.1855 v Kosmonosích - zemř. 15.IV.1888 v Mladé Boleslavi.

Národnost česká. Přírodovědec, výzkumný cestovatel, geograf, zoolog, publicista. Od. r. 1873 členem a jednatelem Klubu přírodovědeckého v Praze.

Obecnou školu navštěvoval v Kosmonosích a gymnázium v Mladé Boleslavi. V r. 1873 vstoupil na filozofickou fakultu Karlovy univerzity, kde se věnoval studiu přírodních věd, především zoologie. Již v době svých gymnazijních studií se pilně věnoval přírodovědě, hlavně entomologii. Byl v písemném styku s cestovatelem Josefem Kořenským, který mu byl rádcem při rozvíjení jeho entomologického zájmu. Již v té době shromáždil mladý A. Stecker pěknou sbírku brouků, kterou později prostřednictvím

pražského Klubu přírodovědeckého věnoval gymnáziu v Rychnově nad Kněžnou (cit.: Vesmír, 1/ 1871-1872, p. 238). Na vysoké škole byl žákem prof. dr. Ant. Friče, který jej hned v r. 1873 vzal do zoologického oddělení Českého muzea jako volontéra a za úkol mu uložil studium štírků (Pseudoscorpionidea). Již v následujícím roce uveřejnil Stecker o štírcích prvou práci o názvu "O štírcích nepravých čili pseudoskorpionech" (Vesmír, 3/1874). Ve stejném ročníku Vesmíru publikoval ještě další svou práci "Mšice révokaz". Později se zabýval štírky také ve své disertační práci "Zeměpisné rozšíření evropských Chernetid", na jejímž základě složil závěrečné zkoušky a v r. 1877 získal doktorát filozofie. Pomýšlel na vědeckou životní dráhu a proto odjel do Německa a do Vídně, kde si rozšiřoval své znalosti v přírodních vědách ještě na několika univerzitách. Již na gymnáziu v něm vznikla touha stát se výzkumným cestovatelem v tropických krajinách. V roce 1878 se jeho tužba splnila, když byl přijat do africké expedice německého cestovatele dr. Gerharda Rohlfse. Úkolem této expedice bylo prozkoumání severní pánve Konga a sousedních území. Zjištěné vědecké výsledky této výpravy byly velmi významné. V r. 1880 doprovázel A. Stecker G. Rohlfse na nové výpravě do Etiopie. Po splnění poslání Stecker v Etiopii zůstal a věnoval se vědeckým výzkumům v různých částech země. Do vlasti se s otřeseným zdravím vrátil 24.10.1883, kde se pak věnoval přednáškové činnosti, psal cestopisné fejetony do Národních listů a připravoval knihu o Etiopii. Z Etiopie přivezl bohaté sběry přírodnin, v nichž bylo na 2000 položek herbářových rostlin, 700 preparátů ptáků, sbírka antropologická a veliká sbírka hmyzu.

V roce 1906 byla po zesnulém A. Steckerovi prostřednictvím entomologa N.M. Kheila předána zoolog. odd. Nár. muzea v Praze kolekce (cca 350 kusů) madagaskarských ploštic a originální sběry z Etiopie. Mezi etiopskými sběry Lepidopter zjistil N.M. Kheil nový druh denního motýla z čeledi Danaidae, který byl na Steckerovu počest pojmenován Amauris steckeri Kheil (1889).

Biografie:

Vlach J.: Dva čeští cestovatelé (Dr. A. Stecker). Vesmír, 13, 1884, p. 150-151, 158-159.
Anonym (-r-): Dr. Ant. Stecker +. Vesmír, 17, 1888, p.166.
Želízko J.V.: Dr. Antonín Stecker, cestovatel po Africe. Vesmír, 16, 1937-1938, p.258-260.
Viniklář L.: Vývoj české přírodovědy (Stecker A., p.77). Jubilejní sborník na paměť 60letého trvání Přírodovědeckého klubu v Praze 1869-1929. Vyd. Klub. přír. Praha, 1931.
Kunský J.: Čeští cestovatelé, II. díl (Stecker A., p. 171-176). Orbis - Praha, 1961.
Seget K." Říkal si Abú Ankabút (Stecker A.). Lidová Demokracie - Příl. "Neděle s LD č. 21", r. 41, č.120, z 24.5.1985, p.9.
Seget K.: První český cestovatel v Etiopii (Stecker A.). Lidová Demokracie, r. 44, č.87, ze 14.4.1988, p.1.

STEHLÍK Václav, Prof., Ing., dr.tech., DrSc.

nar. 13.X.1891 Kouty, okr. Nymburk - zemř. 10.XII.1982 Nymburk.

Národnost česká. Zemědělský vědec, pedagog, šlechtitel, přední řepařský odborník. Člen Čs. akademie zemědělské (1926), člen korespondent ČSAV (1962). Laureát Státní ceny (1952), nositel Mendelovy medaile (1965).

V r. 1913 absolvoval studium na německé univerzitě v Halle, kde byl žákem profesorů Hackera a Wohltmanna. Po studiích začal pracovat jako šlechtitel ve Výzkumné řepařské stanici v Semčicích, kterou později v letech 1932-1945 odborně vedl. Po povýšení stanice na Výzkumný a šlechtitelský ústav řepařský byl v období 1951-1958 jeho ředitelem. V hlavním zaměření své pracovní činnosti se věnoval řepařskému šlechtitelskému a semenářskému výzkumu. Hlavním výsledkem jeho práce bylo vyšlechtění nových odrůd cukrovky, z nichž dosáhla velkého uznání a ocenění odrůda "Dobrovická A" (1946).

V mladším věku věnoval dr. Stehlík také velkou pozornost problematice ochrany cukrovky před chorobami a hmyzími škůdci. V diskusi o účinku naftalínu na škůdce popíral praktický význam tohoto preparátu proti maločlenci čárkovitému (Atomaria linearis Steph.) a napsal práci "Pokusy s naftalinováním řepného semene za účelem odpuzení škůdců " (Listy cukrov., 47, 1929, p. 309-314). V německém jazyce vyšel článek pod názvem "Versuche mit Naphtalinbehandlung des Rübensamens zur Vertretung von Schädlingen" (Ztschr. f. Zuckerind. ČSR, 53, 1928, p. 333-338). Významné jsou

též kapitoly z ochrany rostlin v jeho kompendiích o cukrovce, především v monografii "Řepařství" z r. 1953, kde živočišné škůdce zpracoval ve spolupráci s Dr.Ing. Stanislavem Bencem. Pro ochranu cukrovky před škodlivými činiteli mělo také velký význam dr. Stehlíkem v semčickém ústavu založené fytopatologické oddělení s entomologickým pracovištěm.

Biografie:

Výzkumný a šlechtitelský ústav řepařský Semčice 1912-1982 (Stehlík V., p. 6-7, 11). Vyd. Oseva, GŘ Praha. Semčice 1982.
Skala L.: Malý slovník biografií III. (Stehlík V., p. 210-211). Sborník ČSAZ č. 138, Praha 1990.
Skala L.: Naši předchůdci. Biografický slovník českého zemědělství a venkova. M - Ž (Stehlík V., p. 523-524). Vyd. Ministerstvo zemědělství České repoubliky, Praha 1993.
Československý biografický slovník (Stehlík V., p. 659). Encykloped. institut ČSAV - Academia Praha 1992.

STEIDL Vilém

nar. - zemř.

Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1925. V letech 1926-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pracoval jako lesmistr ve Vranově nad Toplou a od poloviny dvacátých let dvacátého století byl lesníkem na lesním majetku Pozemkového úřadu v Trenčíně. V entomologii měl zájem o studium brouků (Coleoptera). Koleopterologické sběry prováděl v oblastech svých služebních působišť a na řadě dalších lokalit Slovenska. O svých významných nálezech brouků i důležitých lokalitách poskytl údaje prof. J. Roubalovi pro jeho "Katalog Coleopter Slovenska a Podkarpatska" z let 1930-1941.

STEIGERWALD Jaroslav

nar. 10.V.1888 - zemř.

Národnost česká. Zoologický preparátor. Entomolog. Členem Čs. spol. ent. od roku 1936. V roce 1921 za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Chotěboři ve východních Čechách, kde pracoval jako zoologický preparátor.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem hmyzích řádů: Coleoptera, Lepidoptera, Hymenoptera, Diptera, Orthoptera a Hemiptera. Sběry hmyzu prováděl v okolí Chotěboře a Přibyslavi i na jiných lokalitách ve východních Čechách. Sbíral též na masivu Radhoště na Moravě. Údaji o sběrech motýlů z okolí Velkého Oseka přispěl do Sterneckova "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" z r. 1929. Napsal lepidopterologickou práci "Baumflug von Hepialus humuli" (Int. ent. Zeitschr., 18, 1924). Údaje o jeho významných nálezech některých tesaříků cituje ve svých příspěvcích JUDr. L. Heyrovský (např. Criocephalus tristis F. v r. 1934 v Chotěboři a Xylotrechus pantherinus Sev. v r. 1931 Račín-Polnička u Přibyslavi). Na Moravě na Radhošti sbíral 1 ex. L. Heyrovským popsané nové aberace tesaříka Pachyta quadrimaculata L. a. sexmaculata Heyr. (Čas. Čs. spol. ent., 31, 1934, p.154). Jako sběratele vzácné aberace svižníka Cicindela campestris L. a. connata Heer. uvádí J. Steigerwalda A. Fleischer v "Přehledu brouků ČSR", 1927-1930, p. 12.

STEIGERWALD Karel

nar. - zemř.

Národnost česká. Obchodník s přírodninami. Entomolog. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Ve východočeské Chotěboři byl majitelem obchodu s přírodninami.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). V r. 1894 měl písemný styk s entomologiem Camillo Schaufussem z Drážďan a v r. 1918 byl ve styku s drážďanskou entomologickou firmou Staudinger. V letech 1880-1895 byly jeho obchodní entomologické sbírky postupně rozprodány (cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil II., p.268, Berlin-Dahlem).

STEIN Friedrich, rytíř, Prof., PhDr.

nar. 3.XI.1818 v Niemegku v Braniborsku - zemř. 9.I.1885 v Praze.

Národnost německá. Univerzitní profesor, vládní rada. Přírodovědec, zoolog. Člen České učené společnosti. Od. r. 1857 dopisující člen a od r. 1861 řádný člen Vídeňské akademie věd. Kol r. 1871 člen entomologického spolku ve Štětíně. Byl rytířem Řádu Františka Josefa a nositelem Řádu železné koruny III. třídy.

Vychodil obecnou školu ve svém rodišti a pak navštěvoval gymnázium ve Vittemberku. Podle otcova přání se měl stát theologem, ale rozhodl se pro studium přírodních věd. Studoval na filozofické fakultě berlínské univerzity v letech 1838-1841, kde po úspěšném zakončení studia získal titul doktora filozofie. Po ukončených studiích byl přijat na místo kustoda zoologického muzea v Berlíně a později působil jako učitel na berlínské průmyslové škole. V roce 1850 byl jmenován profesorem přírodních věd na Královské saské akademii lesnické a hospodářské v Tharandu a v r. 1855 jej tehdejší ministr osvěty hrabě Thun povolal na univerzitu v Praze jako profesora zoologie. V r. 1875 byl zvolen rektorem pražské univerzity. Ve své vědecké práci si za konečný cíl stanovil objasnění ústrojí nejnižších organismů, a proto věnoval svou píli a vědeckou snahu mikroskopickému prozkoumání v té době málo známé třídy nálevníků. Výsledkem těchto studií bylo velké literární dílo "Der Organismus der Infusionsthiere nach eigenen Forschungen in systematischer Reihenfolge bearbeitet" (Leipzig, 1859). Touto převratnou prací vyvrátil učení staré zoologické školy, která si nevšímala a nebrala v úvahu důležité znaky fyziologické, čímž bylo v systému Protozoí značně chybováno. Vedle svých protozoických studií měl prof. Stein velký zájem též o studium entomologie. Již na gymnáziu se mu podařilo zjistit nový druh drobného motýla Adkinia pelidnodactyla Stein (1837) a v době své činnosti na tharandské akademii publikoval práce o kůrovcích v časopise Tharandter forstliches Jahrbuch, 8, 1852 a lO, 1854. Psal též práce o motýlech, např. "Beschreibung eines neuendeckten Bastards in der Schmetterlingskunde" (Iris, 1835), "Beschreibung einer merkwürdigen Varietät von Argynnis latonia" (Iris, 1835), "Naturgeschichte einer neuen Melitaea" (Iris, 1835) aj. Některé jeho entomologické práce zůstaly v rukopisech - např. "Beiträge zu den Verietäten in der Schmetterlingskunde" (rukopis), "Collectaneen zur Insektenfauna Norddeutschlands" (rukopis, 1840), "Beiträge zu den Insektenfauna in der Schmetterlingskunde von Friedrich Stein" (rukopis). Dále napsal práci "Vergleichende Anatomie und Physiologie der Insekten" (Berlin, 1847).

Biografie:

Anonym: Prof. dr. Bedřich rytíř Stein mrtev! Vesmír, 14, 1885, Praha, p.81.
Anonym (-s-): Prof. dr. Bedřich rytíř Stein. Vesmír, 1885 Praha, p. 94.
Ottův slovník naučný. Díl 24 (Stein B., p. 79), 1906, Praha.

Bibliografie:

Index Litteraturae entomologicae. Serie I., Bd.4. (Stein F., p.1181). Berlin-Dahlem, 1929.
Index Litteraturae entomologicae. Serie II., Bd.4. (Stein F., p. 205). Berlin, DDR.

STEIN Georg (Jiří), rytíř von, MUDr.

nar. - zemř. 1912 v Praze.

Národnost německá.Lékař. Entomolog - koleopterolog.

Žil a působil v Praze, kde pracoval jako lékař.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera), zvláště si oblíbil druhy čeledi Staphylinidae a myrmekophily. Byl ve styku s německými entomology a v letech 1871-1872 si dopisoval s prof. Gustavem Kraatzem v Berlíně a v r. 1872 byl v písemném styku s prof. Dr. Lucas von Heydenem ve Frankfurtu nad Mohanem. Z roku 1903 je známa jeho práce "Eine neue deutsche Staphylinus-Art" (Wiener ent. Ztg., 22, 1903). Jeho sbírka hmyzu byla předána do zoologického institutu Německé univerzity v Praze, kde byla později malou péčí a špatným ošetřováním zničena (cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlung, Teil II., p.268, 1936, Berlin-Dahlem). Sbírka obsahovala bohatý český koleopterologický materiál s přesnými ručně psanými lokalitními štítky (cit.: Labler K.: Seznam brouků ČSR, 3. Histeridae, Praha, 1933, p.8).

STEIN Richard, rytíř, Med.Dr.
nar. 1847 - zemř. 1933 v Chodově u Karlových Varů.
Národnost německá. Lékař. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Byl synem prof. zoologie pražské univerzity, dvorního rady PhDr. Friedricha Steina. Po středoškolských studiích se věnoval studiu lékařství a v roce 1870 byl promován doktorem mediciny. Působil pak jako lékař železniční nemocenské pokladny a po mnoho let jako obvodní lékař v Chodově u Karlových Varů. V Chodově žil až do své smrti a je na tamním místním hřbitově pochován.

V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry prováděl v pražském okolí, na Karlovarsku - zvláště v okolí Chodova, sbíral na Šumavě i na jiných místech v Čechách. Údaje o významných druzích českých motýlů ze své sbírky poskytl Dr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929). V berlínském časopise Entomologische Nachrichten uveřejnil několik lepidopterologických prací, např.: "Erstes Verzeichnis der im nördlichen Böhmen im geflügelten Zustande überwinternden Lepidopteren" (Ent. Nachr., 5/1879), "Massenhaftes Auftreten von Vanessa cardui" (Ent. Nachr., 5/1879), "Lange Puppenruhe" (Ent. Nachr., 5/1879). Napsal a publikoval také pojednání o listových vosách (Pilatkovití - Tenthredinidae) a jejich biologii. Od poloviny šedesátých let min. století publikoval občasné cestopisné a přírodovědecké články a byl v písemném styku s entomologem prof. Gustavem Kraatzem v Berlíně. Lepidopterologická sbírka dr. R. Steina byla po jeho smrti příbuznými prodána Britskému muzeu v Londýně.

STEINER Ernest
nar. - zemř.
Národnost německá. C.k. zemský úředník. Entomolog amatér. Člen německého přírodovědeckého spolku v Brně (Naturforschnden Vereines in Brünn) od roku 1862.

Žil v Brně, kde pracoval v c.k. zemském správním úřadě jako adjunkt, později jako vrchní ředitel.

Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sbíral na Moravě, převážně na různých lokalitách v okolí Brna a Uherského Hradiště. Údaje o významných druzích brouků ze svých nálezů poskytl Juliu Müllerovi pro jeho soupis moravských a slezských brouků z r. 1862. V r. 1864 Steiner sestavil a publikoval první dodatek k Müllerovu soupisu ("Erster Nachtrag zu dem von Herrn Julius Müller in der Sitzung von 10. December 1862 vorgelegten Verzeichnisse der bis jetzt in Mähren und Öst.-Schlesien aufgefundenen Coleopteren". Verh. naturf. Ver. Brünn, 3, 1864, p.203-208). V letech 1871-1872 měl písemný styk s kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni Johannem Angelo Ferrarim. Entomolog Adolf Walter z Rajhradu ke Steinerově poctě pojmenoval aberaci slunéčka Propylaea 14-punctata L. a. steineri Walter.

STEINICH Karel
nar. 11.II.1855 v Chrudimi - zemř. 2.I.1924 v Praze.
Národnost česká. Učitel. Přírodovědec, botanik, zoolog, astronom, přírodovědecký publicista.

Po studiích na učitelském ústavu v Kutné Hoře byl v tomto městě jmenován cvičným učitelem obecné školy. V r. 1876 byl přeložen do Prahy, kde učil na mnohých školách, až byl r. 1891 ustanoven ředitelem měšťanské školy.

Vedle snahy o řádné plnění všech povinností při pedagogické práci a o dobré vedení svěřené školy, nacházel vždy ještě čas na oblíbenou činnost přírodovědeckou. Byl literárně činný a napsal "Obrázky z říše rostlinné", "České ryby" a psal též články z oboru pedagogiky a vydával různé praktické spisy pro učitelstvo. Obliba mikroskopování jej přivedla k zájmu o studium rozsivek (Diatomaceae), o nichž napsal též několik pojednání. Jeho přírodovědecké příspěvky byly uveřejňovány v časopise "Vesmír" a v "Archivu pro přírodovědecký výzkum Čech". V pozdějším věku se jeho zájem soustředil na astronomii a speciálně na astronomický zeměpis. Z tohoto oboru napsal příručku "Počátky zeměpisu astronomického".

Pro entomologii má význam jeho popularizační spis "Ze života hmyzu" a pak jeho práce "Motýlové-Lepidoptera. Analytický klíč, část I., II., III. Motýlové denní a večerní. Motýlové noční a to přástevníci, Můry, píďalky a drobnušky". Vyšlo tiskem a nákladem J. Otty v Praze r. 1883, 1884 a 1885.

Biografie:
Anonym: Karel Steinich +. Vesmír, 2, 1924, p.24.
Anonym: Úmrtí - Ředitel Karel Steinich, Příroda, 17, 1924, p.46, Brno.

STEJSKAL Jaroslav V.
nar. 15.XII.1878 v Blatné - zemř. 24.IV.1945 v Brně-Husovicích.
Národnost česká. Novinář, redaktor, politik, spisovatel. Přírodovědec, entomolog, včelař. Člen Č. spol. ent. od roku 1914. Člen a funkcionář Přírodovědeckého klubu v Brně, jednatel entomologické sekce Přírodovědeckého klubu v Brně, kustod entomologických sbírek Zemského muzea v Brně. V letech 1921-1930 z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po vychození školy v Blatné v Čechách se vyučil kupeckým příručím a ve dvaceti letech šel hledat svou existenci. Odešel do Prahy, odkud cestoval přes Německo do Švýcarska a všude si v různých příležitostných zaměstnáních zajišťoval své živobytí. Po návratu z cest vykonal vojenskou službu a ve stáří 25 let se dostal do Brna, kde se usadil a začal pracovat jako úředník okresní nemocenské pokladny. Později pracoval jako redaktor různých novin a časopisů, po řadu let jako odpovědný redaktor vedl časopis Příroda, do níž psal různé články, zvláště entomologické. Byl též velmi aktivně činný v politickém životě a v různé organizační spolkové činnosti. V r. 1911 byl zvolen poslancem c.k. říšské rady a po první světové válce zastával funkci člena Národního shromáždění ČSR. Byl členem městského zastupitelstva v Brně a působil jako tajemník Zemské hospodářské rady v Brně. Aktivně též pracoval v různých společenských, kulturních a přírodovědeckých organizacích, jako v Dělnické akademii, kterou vybudoval, v Klubu přírodovědeckém, v Zemské komisi pro přírodovědný výzkum Moravy a ve Svazu na ochranu přírody a domoviny. J.V. Stejskal byl mužem, který ve své individualitě soustředil synthesu mnohostranných zájmů politických, společenských, kulturních a přírodovědeckých.

Od mládí miloval přírodu, její krásy a taje, proto velkou část svého života a svých sil zasvětil přírodovědeckému bádání, cestování a popularizaci přírodovědy. Velkou energii věnoval koleopterologickému výzkumu a vynikl jako znalec mravenců, jejich hostů a ekologie. Společně s brněnskými entomology J. Fleischerem, K. Mazurou a Vl. Zoufalem se v roce 1923 zúčastnil čtyřtýdenní III. sběratelské exkurze na býv. Podkarpatskou Rus. Na Moravě sbíral na četných lokalitách v okolí Brna, na Pouzdřanské stepi, Pavlovských kopcích, v okolí Čejče, prováděl výzkum Radhoště a hadcové stepi u Mohelna. Dále sbíral v pořící řek Oslavy a Jihlávky. V zahraničí pak v Dalmacii. V r. 1927 byl povolán za kustoda nově zřízeného entomologického oddělení Zemského muzea v Brně, kde působil až do své smrti. Úpravy a ošetření muzejních entomologických sbírek podle vzorů jiných středoevropských muzeí byly jeho zásluhou a péčí dány do vzorného pořádku. J.V. Stejskal řídil ústřední výměnnou stanici českých koleopterologů při Klubu přírodovědeckém v Brně, přednášel o preparaci hmyzu ve vánočním kursu pro brněnské učitele a kursy o poznávání a metodách sběru hmyzu pořádal pro lesní personál z Pozořic i z jiných polesí.

Publikoval řadu entomologických prací faunistických, práce o lesních hmyzích škůdcích a instrukční příspěvky s radami pro sběratele hmyzu. Pro příklad možno uvést: "Příspěvky k poznání moravských mravenců a myrmekophilů" (Výr. zpr. Komise pro přírodověd. výzk. Moravy a Slezska č. VIII.), "Brouci na mrtvých včelách v Husovicích" (Sbor. Klubu přír. v Brně, 1, 1914), "Další příspěvek k výzkumu broukové fauny Radhoště" (Věst. Klubu přírodověd. v Prostějově, 17, 1920), "Třetí entomologický zájezd do Podkarpatské Rusi" (Sbor. Klubu přír. v Brně, 6, 1923), "Střevlíci zemí českých rodu Carabus L." (Sbor. Klubu přír. v Brně, 7, 1924), "Mravenci jako hosté ve včelíně" (Příroda, 15, 1922), "Lesohlod temný - Hylotrupes bajulus L. postrachem Německa" (Příroda, 32, 1939), "Cerambyx cerdo L." (Příroda, 31, 1938), "Vliv teploty na vývoj lesohloda - Hylotrupes bajulus L." (Příroda, 33, 1940), "Na lovu Gaurotes excellens" (Entomolog. listy, 4, 1941). Do přílohy

"Praktický rádce pro sběratele hmyzu", kterou ve Sborníku Klubu přírodovědeckého v Brně ve volných lhůtách vydávala entomologická sekce Klubu, zpracoval několik instrukčních příspěvků. Jsou to: "Stručný návod ke sbírání, usmrcování a konservování brouků" (1920), "Různé metody prosívácí a třídící používané k lovu terricolní fauny" (1921), "Preparace brouků a úprava sbírek" (1923). Údaje o významných nálezech ze své koleopterologické sbírky poskytl JUDr. L. Heyrovskému pro jeho práci "Seznam brouků Republiky Československé - 1. Cerambycidae - Tesaříci" z r. 1930. Vedle své aktivní činnosti entomologické se J.V. Stejskal věnoval také chovu včel. Včelín s úly měl na zahradě svého rodinného domku v Husovicích u Brna.

K poctě J.V. Stejskala byla pojmenována aberace mandelinky Chrysochloa polymorpha Kr. a. stejskali Fleisch. (cit.: A. Fleischer v "Přehledu brouků ČSR", p. 359). Stejskalova entomologická sbírka zástupců řádů Dermaptera, Blattidea, Mantidea, Orthoptera a Phasmoptera v celkovém rozsahu 1117 exemplářů je uložena v entomologickém oddělení Moravského muzea v Brně.

Biografie:

Valoušek B.: Jaroslav V. Stejskal. Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně, 27, 1946, p.62-64.
Maláč A.: Za + J.V. Stejkalem. Entomologické listy, 10, 1947, p.64.

STENZEL Karl, Ing.

nar. 19.IX.1852 v Jeseníku - zemř.

Národnost německá. Státní úředník. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Moravy uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Opavě. Byl stavební inženýr a pracoval ve státní správě jako c.k. stavební rada. V entomologii se věnoval sběru motýlů (Lepidoptera) ve Slezsku, zvláště v okolí Opavy.

STERNECK - DAUDLEBSKY Jacob Maria Alfred von, JUDr.

nar. 29.IX.1868 v Praze - zemř. 15.I.1941 v Karlových Varech.

Národnost německá. Státní úředník. Entomolog - lepidopterolog. Členem Č. spol. ent. od roku 1913, v r. 1928 uveden v seznamu členů Entomologischen Vereines Karlsbad. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Pocházel z rodiny pražského velkoobchodníka Alfreda Sternecka - Daudlebského. Od mládí měl velmi vřelý vztah k přírodě a později jako středoškolský student si nejvíce oblíbil studium přírodních věd. Když se jeho zájem vyhranil, měl v úmyslu zvolit si obor přírodních věd i za své životní povolání. Na naléhání otce však po ukončení středoškolských studií své rozhodnutí změnil a věnoval se studiu práv. Po získání doktorátu vstoupil do správní státní služby, kde pracoval v různých úředních funkcích. Úředním dekretem z 25.6.1892 byl ustanoven jako c.k. místodržitelský konceptní praktikant. 25.9.1893 se oženil s chotí Hermínou, roz. Klímovou (nar. 13.4.1872 v Brně) a pak působil jako okresní komisař v Chebu a poté byl správním úředníkem v Děčíně, kde se 15.10.1896 narodil jeho syn Alfréd. Po přeložení do Prahy zastával až do r. 1915 místo c.k. místodržitelského tajemníka a v letech 1916-1918 působil jako c.k. okresní hejtman v Trutnově. V roce 1919 nastoupil jako okresní hejtman do Karlových Varů a v r. 1923 zde byl jmenován správním radou. Tuto funkci v lázeňském městě vykonával až do roku 1932. Své úřední povinnosti plnil vzorně a vynikal ve svém jednání nestranností, citem a velkým osobním taktem. V r. 1933 zanechal svého zaměstnání a v 65 letech věku odešel do výslužby. Potom až do konce svého života žil a bydlel v Karlových Varech-Drahovicích ve vile Löffler.

V mládí získaná láska k přírodě jej neopustila ani při výkonu jeho povolání státního úředníka. Nejprve se zajímal o studium botaniky a z tohoto oboru napsal 14 původních botanických prací. Nejvíce se věnoval studiu druhů roku kokrhel - Rhinanthus L. (syn.: Alectorolophus, čeleď: krtičníkovité - Scrophulariaceae). V r. 1901 pak shrnul své poznatky o tomto rostlinném rodu do spisu "Monografie der Gattung Alectorolophus" (Abh. k.k. zool. - bot. Gesellsch., Wien, 1901). Rostliny sbíral v pražském okolí, v okolí Chebu, Trutnova a v Krkonoších. Založil velký herbář obsahující přes 25000 druhů

rostlin, který je uložen v dokladové sbírce katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze (mezinár. označ. PRC).

Zájem o botaniku nebyl však Sterneckovou trvalou a hlavní celoživotní přírodovědeckou zálibou. Zvítězilo u něho nadšení pro entomologii, především láska k motýlům (Lepidoptera) a tomuto oboru se pak od r. 1904 výhradně věnoval až do konce svého života. Jako aktivní člen Č. spol. ent. v r. 1916 spolu s jinými entomology doplnil ze svých přebytků motýlů chybějící druhy v lepidopterologické sbírce Dr. K. Preise, kterou odkazem získala Č. spol. ent. do svého fondu entomologických sbírek. Od r. 1906 až do svého odchodu na odpočinek také velmi obětavě a nezištně pomáhal zoologickému oddělení Nár. muzea v Praze. Zasloužil se zde především o systematické srovnání rozsáhlých muzejních sběrů palearktických Lepidopter. Počátkem třicátých let se jako znalec a odborník podílel na posouzení a finančním ohodnocení rozsáhlé lepidopterologické sbírky po zesnulém MUDr. Richardu von Steinovi z Chodova u Karlových Varů před jejím prodejem do zahraničí.

Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Prahy, na Chebsku a Trutnovsku, v Krkonoších, v Českém lese, na Šumavě, v Českém Středohoří a nejvíce na Karlovarsku. JUDr. J. Sterneck se svým velikým zájmem, hlubokým studiem a aktivní sběratelskou činností záhy stal předním odborníkem v oboru lepidopterologie a od r. 1909 začal publikovat významné vědecké příspěvky. Jeho prvou prací byla studie o motýlech Chebska pod názvem "Verzeichnis der Macrolepidopteren des Egerlandes" (Lehr. u. Lernmittelrundschau, 5/1909) a druhá práce pojednávala o motýlech pražského okolí "Ein Beitrag zur Schmetterlingsfauna Prags" (Lotos, 57/1909). Své práce uveřejňoval většinou v německých a rakokuských entomologických časopisech, ale některé také v Časopise České spol. ent., např.: "Nová aberace píďalky Acidalia marginepunctata Göze" (s prof. R. Hartmanem, Čas. Č. spol. ent., 12/1915), "Žluté vřetenušky české" (Čas. Č. spol. ent., 13/1916), "Palimpsestis or ab. albingensis Warnecke zdomácnělá v Čechách" (Čas. Čs. spol. ent., 31/1934), "České druhy rodu Toxocampa Guén. - Lep." (Čas. Čs. spol. ent., 34/1937).

Pro českou entomologii byla Sterneckova činnost velmi významná také tím, že zpracoval a vydal obsažné faunistické dílo o českých motýlech ve dvou svazcích pod názvem "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens". I. díl Macrolepidoptera, 1929 Karlsbad, II. díl (spolu s dr. F. Zimmermannem) Microlepidoptera, 1933 Karlsbad. Ke zpracování tohoto díla se řadu let pilně a svědomitě připravoval a koncipoval je s velkým vědeckým přehledem. Vedle bohatých materiálů své vlastní rozsáhlé sbírky, použil i dokladový materiál velké řady různých českých a německých sběratelů motýlů. Prohlédl a odbornou revizí zkontroloval více než 100 lepidopterologických sbírek z Čech a prostudoval přes 500 literárních pramenů o českých motýlech. Význam "Prodromu" spočívá dodnes v jeho pečlivosti, velkém vědeckém přehledu a důkladném zachycení stavu fauny motýlů té doby na území Čech.

Zcela samostatným úsekem Sterneckovy vědecké činnosti byly jeho obsáhlé práce o palearktických píďalkách (Geometridae), jejichž podkladem byly bohaté sběry německého cestovatele Waltera Stötznera z východní Asie. Těmito studiemi se Sterneck zařadil též mezi evropské významné lepidopterology. Sterneckova lepidopterologická sbírka obsahovala v r. 1929 kol 5800 druhů a forem palearktických motýlů ve více než 22000 exemplářích a do konce jeho života byla ještě dále rozšiřována. Po Sterneckově smrti převzalo jeho sbírku Přírodovědecké muzeum ve Vídni (Naturhist. Mus. Wien) (cit.: H. Sachtleben: Nachträge zu "Walther Horn - Ilse Kahle: Über entomologische Sammlungen" . In: Beiträge zur Entomologie, 11, 1961, p.481-540, Sterneck J., p.530).

Biografie:

Reisser H.: Verzeichnis aller wissenschaftlichen Veröffentlichungen von Dr. Jakob v. Sterneck. Zeitschrift des Wienner Entomologen-Vereins, 26, 1941, p. 267-271.

Günther K.: Jakob v. Sterneck. Deutsche entomologische Zeitschrift, Iris, 55, 1941, p. 134-135.

Obenberger J.: JUDr. J.V. Sterneck +. Časopis Č. spol. ent., 38, 1941, p. 28-33.

Hour M.: Jacob Sterneck. Lázeňský časopis Karlovy Vary, č. 9, 1988, p. 17.

Hour M.: 120 let od narození Jakoba Sternecka. Arnika. Informační a metodický list CHKO Slavkovský les., 4. 20(40), 1988, p. 321.

Bibliografie:

Časopis České společnosti entomologické, 38, 1941, p. 29-33.

Freund L.: Die Literatur über die Insekten Böhmens (Sterneck J., p. 22). Zeitschrift des österreichischen Entomologen-Vereines, Wien. (Sonder-Abdruck).

Sterneck J.: Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. (Práce J.V. Sternecka, p.. 12, 18 - 20, 22, 255). Karlsbad, 1929.

STINGL Anton

nar. 12.IX.1874 - zemř. 8.XI.1941 v Karlových Varech.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1897 je uveden v seznamu členů německého entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Entommologischen Vereines für Karlsbad und Umgebung) a v roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Po studiích působil jako učitel obecné školy v Jenišově na Karlovarsku a od roku 1906 byl znám jako učitel kupecké pokračovací školy v Karlových Varech.

V entomologii se zajímal o studium motýlů (Lepidoptera) a lepidopterologický průzkum a sběry prováděl převážně na Karlovarsku.

STOLIČKA (Stoliczka) Ferdinand, PhDr.

nar. 7.VII.1838 v Zámečku u Kroměříže - zemř. 19.VI.1874 v Murghí, Himaláje.

Národnost česká. Přírodovědec, cestovatel, geolog, paleontolog, zoolog.

Byl synem nadlesního na kroměřížském arcibiskupském panství. Prošel německými školami a vystudoval na německém gymnáziu v Kroměříži, kde v roce 1857 s vyznamenáním maturoval. Po maturitě odešel do Vídně studovat přírodní vědy na filozofické fakultě vídeňské univerzity. Věnoval se studiu geologie a v roce 1861 dosáhl doktorátu filozofie. V letech 1861-1863 pracoval ve službách říšského geologického ústavu ve Vídni jako mapující geolog. V r. 1863 přijal místo paleontologa ve Východoindickém státním geologickém ústavu (Geological Survey of India). Ve službách tohoto ústavu procestoval a prostudoval celou Přední a Zadní Indii, hlavně oblasti Himaláje, dále Nikobary, Andamany, východní Turkestán, Pamír a Karakorum. Svou prvou výzkumnou cestu do Himaláje konal v roce 1864 a další výpravy uskutečnil r. 1865, 1871 a 1873. PhDr. Ferdinand Stolička měl světový význam pro geologický, geografický, paleontologický a zoologický výzkum indických oblastí. Při svých geologicko - paleontologických výzkumech prováděl Stolička též zoologické sběry, především malakozoologické a entomologické. Sběry přírodnin shromažďoval jednak pro vlastní sbírku, jednak pro kalkatské muzeum. Část sběrů poslal vídeňskému přírodovědeckému muzeu a obohatil též zoologické sbírky kroměřížského gymnázia. V r. 1871 měl písemný styk s entomologem prof. Gustavem Kraatzem v Berlíně. Ze Stoličkových prací je nejvýznamější čtyřdílné kompendium "Palelontologia Indica", zvláště části o křídové fauně v jižní Indii "Cretaceous Fauna of Southern India".

Sbírka hmyzu dr. F. Stoličky z jeho cest do západní Indie, Tibetu, Pamiru a Tian-Shanu je uložena v Indickém muzeu v Kalkatě (cit.: Horn W., Kahle I..: Über Ent. Sammlungen, Teil II., 1936, p.. 270, Berlin-Dahlem). Část Stoličkovy entomologické sbírky z pozůstalosti přešla v polovině třicátých let dvacátéh století do Ent. odd. Národ. muzea v Praze (cit.: Štěpánek O.: 150 let zoologie Nár. muz. v Praze (p. 103). Časopis Nár. muz., Odd. přír., p. 138-139, 1969-1970).

Biografie:

Anonym: Krajan náš p. Stolička z Kroměříže. Vesmír. 1, 1871-1872, p.27.

Anonym: Úmrtí - dr. Ferdinand Stolička. Vesmír, 3, 1874, p.252.

Kunský J.: Čeští cestovatelé. II. díl (Stolička F., p. 26-33). Orbis - Praha, 1961.

Naučný geologický slovník, II. díl N.-Ž (Stolička F., p.783). Nakl. ČSAV, Praha, 1961.

STOPFKUCHEN Wenzl

nar. - zemř.

Národnost německá. Učitel. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil v obci Víska u Doupova v Čechách, kde pracoval jako učitel a správce školy. V entomologii se věnoval sběru motýlů (Lepidoptera).

STRAŇÁK František, Doc., PhDr.

nar. 6.XII.1875 v Boskovicích - zemř. 15.II.1957 v Praze.

Národnost česká. Přednosta fytopatologického ústavu, vědecký pracovník, organizátor čs. ochrany rostlin. Přírodovědec, botanik, fytopatolog, entomolog.

Studoval gymnázium v Litomyšli, kde v roce 1896 maturoval. Studium přírodních věd na filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze ukončil doktorátem z botaniky v r. 1909. Jako botanik se stal známý svým odvážným průzkumem květeny tehdy ještě nedostupné propasti Macochy a Sloupských jeskyní (1906-1907). Brzy po univerzitních studiích se věnoval fytopatologii, kterou učinil svým životním povoláním. Stal se asistentem prof. Stoklasy a po r. 1909 převzal správu fytopatologického oddělení Výzkumné stanice hospodářsko-fysiologické při českém odboru Zemědělské rady v Praze, které vedl až do jeho postátnění v roce 1919, kdy se stal přednostou nového fytopatologického ústavu Státních výzkumných ústavů zemědělských v Praze. V r. 1917 se stal soukromým docentem na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze. Přednášel doporučený předmět "ochranná opatření a obranné prostředky proti chorobám a škůdcům kulturních rostlin". Po smrti prof. dr. Frant. Bubáka ve škol. roce 1926-1927 se dočasně stal vedoucím fytopatologického ústavu VŠZLI a zároveň v té době suploval přednášky ze zemědělské fytopatologie. Své znalosti a schopnosti mohl doc. Fr. Straňák v pedagogické práci uplatnit jen částečně, protože jej plně vytěžovala práce ve Výzkumném ústavu fytopatologickém, který od skromných počátků postupně vybudoval a pozvedl jej na úroveň v té době srovnatelnou se světovým měřítkem. Byl též prvým aktivním organizátorem praktické rostlinolékařské služby pro české zemědělství. Ústav pro ochranu rostlin (dříve Fytopatologický ústav) doc. Fr. Straňák vedl až do 1.3.1939, kdy byl penzionován.

Doc. Fr. Straňák byl především fytopatologem, ale vzhledem k tomu, že do oboru fytopatologie byla v dřívější době zahrnována i užitá zemědělská enmtomologie, především boj a ochrana proti hmyzím škůdcům zemědělských plodin, zabýval se též řadou otázek entomologických. Odborné články a praktické návody na ochranná opatření proti hmyzím škůdcům uveřejňoval v různých časopisech i v denním tisku. Např. "Katastrofální pohromy na pšenici v Čechách a na Moravě, způsobené zelenuškou žlutopásou - Chlorops taeniopus Meigen." (Časový spisek č. 25, 1910, Praha), "Nesmírné množství škvorů v zahradách zelinářských a květinářských" (Zemědělské zprávy č. 13, 1911), "Moucha buráková na řepě" (Zemědělské zprávy č. 15, 1911), "K otázce hubení mšic na cukrovce" (Venkov-Národ. hospod. č. 166, 1911), "Příspěvek k poznání fytopathologického významu třásněnek" (Zemědělský archiv, 3, 1912, Praha), "Poškození žita larvami hrbáčee osenního - Zabrus gibbus Fb." (Zemědělské listy, 1913), "Květilka zelná - Anthomyia brassicae Bouché na kapustovitých rostlinách" (Venkov, 1913), "Velké množství červců na ovocných stromech" /(Venkov, 1913), "Hubení píďalky zimní" (Ovoc. rozhledy, 4, 1912), "Obaleč pupenový" (Ovoc. rozhledy, 5, 1913), "K rozsáhlým škodám na řepě cukrové způsobeným larvami tiplic" (Venkov, 1913), "Rozsáhlé poškození ovsů a ječmenů drátovci" (Venkov-Nár. hospod., č. 111, 1915), "Veliké škody způsobené na ozimých pšenicích larvami muchnic" (Venkov, 1916), "Housenkami ohrožená úroda ovocných stromů" (Ovoc. rozhledy, 9, 1916), "K výskytu mandelinky bramborové v Evropě" (Zpr. výzk. úst. č. 16, 1925, Praha), "Příspěvek k biologii mnišky" (Českoslov. Les, 1, 1921), "Boj proti housenkám můry gamma" (Ochrana rostlin, 1928) a mnohé jiné práce.

Doc. Straňák jako přesný realista ve vědě nepodceňoval ani práci popularizační, publikační a přednáškovou, ani práci v nejrůznějších veřejných institucích. Byl právem považován za jednoho z prvých zakladatelů systematické ochrany rostlin své vlasti.

Biografie:

Anonym: Doc. Dr. František Straňák padesátníkem. Ochrana rostlin, 5, 1925, p. 81-82.
Kulturní adresář ČSR, II. roč. (Straňák F., p. 514). Praha, 1936.
Blattný C.: Doc. Dr. Frant. Straňák zemřel. Čs. mikrobiol., 2, 1957, p.. 127-128.
Blattný C.: Zemřel Doc. Dr. F. Straňák. Za vysokou úrodu, 5, č.7, 1957, p. 158.
Koleška Zd.: Entomologie v historii pražské vysoké školy zemědělské (Straňák F., p. 187). Sborník Vys. školy zeměď. v Praze, Fak. agronom, Řada A, 1975, p.173-199.

Bibliografie:

Ochrana rostlin, r. 19-20, 1946-1947, p. 141-146.

STRÁNSKÝ Antonín

nar. 1793 ve Velké Řetové - zemř. 1858 v Hradci Králové.
Národnost česká. Theolog, pedagog, publicista.

Byl rektorem biskupského semináře a jako kněz a duchovní se zabýval otázkami výchovy mládeže. Měl blízký vztah k přírodě a ve svých českých výchovných spisech zaměřoval pozornost též na poznatky a úkazy z přírodovědy. V roce 1844 napsal práci "Příroda co škola i rozum i srdce vzdělávající" (In: Přítel mládeže, 19, č.1, 1844, p. 164-173). Mimo jiných otázek se v této uvedené práci zabýval mravenci (Formicidae, Hym.) a prvými poznatky z jejich života.

STRASCHIL Adolf junior

nar. 1901 - zemř.
Národnost německá. Entomolog amatér. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Ve dvacátých letech 20. stol. žil a pracovně působil v Jablonci nad Nisou. V r. 1930 se přestěhoval do Arnultovic u Boru U České Lípy.

V entomologii se věnoval sběru motýlů (Lepidoptera). Zajímal se speciálně o Makrolepidoptera a sbíral druhy z palearktické oblasti i exoty. Lepidopterologické sběry prováděl na lokalitách v severních Čechách.

STRASILLA August

nar. 27.III.1846 v Opavě - zemř.
Národnost německá. Živnostník. Entomolog amatér. V roce 1905 je ze Slezska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Opavě, kde byl majitelem tiskárny s technikou kamenotisku. Později v období prvé ČSR (1921-1930) byl uváděn jako opavský průmyslník. V entomologii se zaměřil na sběratelství a studium motýlů (Lepidoptera), jejichž sběry a průzkum prováděl ve Slezsku a na Moravě.

STRAUB Antonín, Ing.

nar. 17.X.1859 v Praze - zemř. 18.VIII.1939 v Říčanech u Prahy.
Národnost česká. Stavební inženýr, stavitel, architekt. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. byl od roku 1907. V letech 1926-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Po absolvování střední školy studoval stavební obor na vysoké škole technické v Praze. Po studiích pracoval 15 let jako stavební inženýr v Poldině huti na Kladně. Vynikl zejména v oboru stavby mostů a mostních konstrukcí (stavěl např. most přes řeku Radbuzu v Mantově u Stodu v západních Čechách). Později působil jako architekt a stavitel v Praze. Byl též aktivně činný veřejně a společensky, zejména

jako člen a funkcionář spolků Lumír, Sokol a Malostranská Beseda. Po 25 let byl organizačně činný jako člen ředitelské správní rady Malostranské záložny v Praze.

V entomologii si oblíbil studium a sběratelství motýlů (Lepidoptera). Sbírku sestavil téměř výhradně z exemplářů, které si sám vypěstoval z housenek a které nachytal při sběratelských vycházkách. Nejvíce sbíral v pražském okolí, hlavně na Říčansku, kde měl vilku a trávil tam letní dovolené a jiné chvíle odpočinku. Dále sbíral v okolí Poděbrad, u Velkého Oseka, v okolí Zbečna na Křivoklátsku, na Jáchymovsku i na jiných lokalitách. Byl dlouholetým aktivním účastníkem pražských přátelských schůzek členů Čs. spol. entomologické, do jejíž organizační práce se zapojil jako funkcionář výboru. V letech 1914-1923 zastával funkci člena revizní komise. Svou lepidopterologickou sbírku v r. 1939 odkázal Československé společnosti entomologické v Praze.

Biografie:
Heyrovský L.: Za inž. Antonínem Straubem. Časopis Č. spol. ent., 36. 1939, p. 75-76.

STREINZ Václav Matěj Antonín, Med.Dr.

nar. 14.IX.1792 v Třeboni - zemř. 15.IV.1876 ve Štýrském Hradci.
Národnost německá. Lékař, krajský fyzik. Přírodovědec, botanik, zoolog.

Od roku 1811 studoval medicinu v Praze. V r. 1814 se stal asistentem katedry chemie a v r. 1815 přešel jako asistent do Stavovského očního ústavu a ústavu slepců. V r. 1817 získal doktorát a stal se asistentem kliniky a krátce na to též ordinářem ústavu hluchoněmých a nalezince. V r. 1818 byl jmenován krajským lékařem bydžovského kraje v Jičíně a v r. 1819 kraje berounského v Praze. V r. 1828 se stal vládním radou a zdravotnickým referentem u zemské vlády v Linci a ředitelem chirurgického studia ve Štýrském Hradci. V r. 1852 odešel na odpočinek, byl však dále činný v oboru přírodních věd. Zabýval se botanikou, studoval rostliny a zakládal herbář. Botanické vycházky a sběry konal v okolí Jindřichova Hradce, na Berounsku, v Krkonoších a v okolí Sušice na Šumavě. Shromáždil cca 7000 herbářových položek rostlin. Při svém botanickém průzkumu si všímal též výskytu hmyzu, především brouků (Coleoptera). V roce 1828 napsal německou vlastivědnou práci o názvu "Úplný nástin místopisu berounského kraje v Království českém", která byla uvedena ve III. dílu kompendia "Úplný nástin statistického místopisu Království českého". V této práci o Berounsku uvedl na str. 51-60 seznam zjištěných brouků (Coleoptera) tohoto regionu. V němčině má spis název: "Vollständiger Umriss einer Topografie des berauner Kreises im Königr. Böhmen". Teil III. Jos. Ed. Ponfikel: Vollständiger Umriss einer statistischen Topographie des Könnigr. Böhmen. Prag, 1828.

Biografie:
Wurzbach C.: Biographische Lexicon, 40, 1880, p.20-22.
Maiwald V.: Jahresbericht Gymnasium Braunau (Broumov), 1902, p.162-163.
Navrátil M.: Almanach českých lékařů (Streinz V., p. 301). Praha, 1913.

STROHAL Jakub (= Jakob), PhMr.

nar. 1787 na Moravě - zemř. 11.VI.1870 v Kobeřicích u Prostějova.
Národnost česká. Lékárník, cukrovarník, statkář. Včelař a včelařský publicista. Od roku 1848 poslanec v zemském moravském sněmu.

Původním povoláním byl lékárník. V roce 1827 založil cukrovar ve Velké Bystřici u Olomouce, který po určitou dobu organizačně vedl. Později získal zemědělské hospodářství v Nebovicích u Brna, kde hospodařil a včelařil.

Jako aktivní včelař a organizátor moravského včelařství byl zakladatelem včelařského odboru Hospodářské společnosti v Brně a v letech 1856-1862 správcem prvního spolkového včelína. V oboru včelařství byl též literárně činný. Napsal: "Návod k rozumnému včelařství. Ku potřebě skumného a výkonného učení ve včelních školách". (vyd. Včelařský odbor c.k. Moravsko-slezské společnosti hospodářské v Brně, 1861), "Zpráva o výsledku hospodářství včelařského Moravsko-slezského spolku

včelařského v r. 1860" (In: Výroč. zpráva včelař. odboru c.k. Morav.-slez. spolku zveleb. orby, znalosti přírody a vlasti, 1861).

Biografie:
Adamec Fr.: Jubilejní památník včelařů moravských (Strohal J., p. 77-78). Brno 1904.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie I., Bd.4. (Strohal J., p. 1199). Berlin- Dahlem, 1929.

STUCHLÝ Richard, Ing.
nar. 30.V.1915 v Plzni - zemř. 10.V.1989 v Litomyšli.
Národnost česká. Lesnický inženýr, ekonomický pracovník Státních lesů. Entomolog amatér.

V letech 1927-1934 absolvoval středoškolské studium na reálném gymnáziu v Jihlavě a v Litomyšli. V období let 1935-1939 studoval lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně. Závěr studia mu přerušilo německé uzavření českých vysokých škol v r. 1939, proto studium dokončil až po roce 1945, kdy získal titul lesnického inženýra. Od svého vstupu do praxe až do důchodového věku pracoval jako zaměstnanec Státních lesů. Dlouhou řadu let byl ve funkci vedoucího ekonomicko-plánovacího oddělení ředitelství SL v Lanškrouně. Entomologii se věnoval hlavně v mladém věku, kdy pod vlivem a odborným vedením svého strýce prof. Antonína Růžičky začal sbírat a studovat motýly (Lepidoptera). Sběry prováděl převážně na lokalitách v okolí Jihlavy a Litomyšle. V pozdějším věku se entomologií již nezabýval.

STUSSINER Josef Alois
nar. 22.XI.1850 v Lublani - zemř. 6.X.1917 v Lublani.
Národnost slovinská. Poštovní úředník. Entomolog amatélr. Člen entomologické sekce Fysiokratické společnosti v Praze. V roce 1905 uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Po vychození základní školy absolvoval reálku v Lublani. Vzhledem k tomu, že finanční a sociální poměry jeho rodičů nebyly příznivé a nemohli mu umožnit vysokoškolské vzdělání, začal své životní povolání jako poštovní úředník. Nejprve byl poštovním praktikantem na poštovním úřadě v Rudolfswartu a později jako poštovní úředník v Lublani. V roce 1872 byl přeložen do Čech, kde v Praze až do roku 1877 zastával funkci c.k. pooštovního oficiála. V roce 1877 se vrátil zpět do Lublaně, byl jmenován poštovním kontrolorem a později vrchním poštovním správcem. V roce 1907 odešel do výslužby.

Od mládí měl zájem o přírodu, který se později zaměřil na zájem o entomologii. Prováděl fenologická pozorování, která započal již na střední škole. Začal se věnovat studiu brouků (Coleoptera), jejichž sběry prováděl v okolí Lublaně i na jiných místech Slovinska. V r. 1869 podnikl obtížný výstup na horu Triglav (2863 m) v Julských Alpách. Sbíral a studoval slepé brouky z jeskyní v Krajině a přednášel o nich v lublaňském muzejním spolku.

Pro českou entomologii je zajímavé období Stussinerova služebního pobytu v Praze. Záhy zorganizoval založení Klubu pražských entomologů (schůzky byly v Platýzu na Ferdinandově třídě v Praze), který se po zcela krátkém samostatném působení připojil do entomologické sekce Fysiokratické společnosti. V entomolog. sekci Stussiner velmi často přednášel o výsledku svých průzkumů krajinské broučí fauny. Aktivně spolupracoval s předními pražskými entomology té doby, především s MUDr. Ant. Fleischerem, se kterým často společně sbíral v pražském okolí, hlavně na Závisti u Zbraslavi a v Davli. Sbírali zde v hnízdech mravence Tetramorium ceaspitum typické druhy Pselaphidů, Staphylinidů a Scydmaeidů vyskytujících se na těchto lokalitách.

Po svém návratu do vlasti dále pokračoval v entomologickém průzkumu lublaňského okolí, kde v té době získával nové druhy, patřící k fauně slepých brouků. V té době uveřejnil práci "Coleopterologische Streifzüge in Istrien" (Deutsche Ent. Ztschr., 1881) a další pojednání o slepé broučí fauně uvedl ve sborníku Verhandlungen der Zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien (1880). Ve spolupráci s orthopterologem, dvorním radou Brunnerem von Wattenwylem podnikl společnou sběratelskou

orthopterologickou cestu do balkánských zemí a v roce 1881 uskutečnil samostatnou několikatýdenní entomologickou exkurzi do Kalabrie, kde získal mnoho vědeckého materiálu. Stussiner věnoval při svých exkurzích též zvláštní pozornost pavoukům, z nichž pařížskému arachnologovi Eugenu Simonovi předložil k určení řadu nových druhů. Další entomologické cesty podnikl do Dalmacie, Bosny, Hercegoviny a Černé Hory, kde získal pro svou sbírku a pro vědu mnohé významné druhy hmyzu. V letecxh 1870-1881 měl Stussiner písemný styk s entomologem prof. Gustavem Kraatzem v Berlíně, v letech 1873-1875 s kustodem c.k. zoologického kabinetu ve Vídni Johannem Angelo Ferrarim a v letech 1874-1882 byl v písemném styku s entomologem prof. dr. Lucas von Heydenem z Frankfurtu n. Moh. Ke Stussinerově poctě bylo jeho jménem různými autory pojmenováno 25 druhů Coleopter, Arachnidů a Mollusků. Sbírku zástupců Coleoptera, Diptera, Hemiptera, Orthopotera a Neuroptera (speciálně z Jugoslávie) zdědila Stussinerova sestra, která ji v roce 1926 předala do Slovinského národního muzea v Lublani. (Cit.: Horn W., Kahle I.: Über ent. Sammlungen, Teil II., 1936, p. 272, Berlin-Dahlem).

Biografie:
Reitter E.: Josef Stussiner - Posmrtná vzpomínka. Wiener Entomologische Zeitung, 37, 1918, p. 120-122.

Bibliografie:
Index Litteraturae Entomologicae. Serie II., Bd.4 (Stussiner J.A., p.225). DDR.

SUKDOL Václav senior, PhDr.
nar. 2.VIII.1882 Úsilné u Čes. Budějovic - zemř. 2.IV.1951 v Písku.
Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog amatér.

Žil v jihočeském Písku, kde byl po řadu let středoškolským profesorem na státní reálce Adolfa Heyduka. Dnem 30.4.1939 odešel do výslužby. Za jeho dlouholeté, vynikající a velmi úspěšné působení ve školské službě a za jeho aktivní a kvalitní pedagogickou práci mu ministr školství a národní osvěty při jeho odchodu na odpočinek vyslovil zvláštní dík a uznání.

V entomologii si prof. Sukdol oblíbil sběr a studium brouků (Coleoptera). Sbíral v jižních Čechách, především v písecké okolí a na Šumavě u Lenory. Jezdil na sběratelské cesty i na Slovensko, odkud poskytl údaje o významných nálezech brouků prof. Janu Roubalovi pro jeho "Katalog". Ze své sbírky poskytl též údaje o nálezech čs. Histeridů pro práci K. Láblera z r. 1933.

SUKDOL Václav junior
nar. 30.XI.1911 v Litovli - zemř. 1938 v Písku.
Národnost česká. Studující práv. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1925. V roce 1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Syn středoškolského profesora PhDr. V. Sukdola. Po středoškolském studiu v letech 1923-1931 na gymnáziu v Písku, odešel ve třicátých letech studovat práva na právnickou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Pro předčasné úmrtí v mladém věku právnická studia nedokončil.

V entomologii se věnoval jako jeho otec sběru a studiu brouků (Coleoptera). Sběratelské exkurze podnikal společně se svým otcem. Přispěl údaji ze své sbírky MUDr. L. Heyrovskému pro jeho "Seznam tesaříků" z r. 1930.

SÜSSNER Adalbert
nar. 25.III.1867 Buškovice, okr. Podbořany - zemř.
Národnost německá. Zahradník. Entomolog amatér. Člen Entomologen-Klub Teplitz-Schönau od roku 1894. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Teplicích-Šanově (Teplice lázně v Čechách), kde získal domovské právo 5.3.1913. Pracoval jako městský zahradník.

Byl jedním z prvých členů Entomologického klubu v Teplicích od roku 1894 a od roku 1916 zastával funkci místopředsedy Klubu. Zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). Sběratelskou činnost prováděl v okolí Teplic, v Českém středohoří a v řadě oblastí severních Čech.

SÜSSNER Ludwig

nar. 4.V.1900 Teplice-Šanov - zemř. 7.VI.1984 Marbach (SRN).

Národnost německá. Zahradník. Entomolog amatér. Člen Entomologen-Klub Teplitz-Schönau od roku 1923. V letech 1926-1930 je uveden z ČSR v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Syn entomologa Adalberta Süssnera v Teplicích-Šanově. Vyučil se zahradnickému povolání a později stejně jako jeho otec pracoval u městské zahradnické správy lázeňských zahrad a sadů města Teplic. Po roce 1945 přesídlil do Spolkové republiky Německo.

Byl členem teplického entomologického klubu a zabýval se sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera).

Biografie:

Anonym: Nekrolog - Süssner Ludwig. Mitteilungen Entomologischen Vereins Stuttgart, 19, 1984, p. 64-65.

SVOBODA František

nar. - zemř.

Národnost česká. Plynárenský úředník. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od roku 1912. V letech 1921-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Praze a pracoval jako úředník (vážný) obecní plynárny na Smíchově.

V entomologii se zabýval sběrem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera). V r. 1911 sbíral u Rožmitálu, Březnice a Milína, v r. 1912 na Křivoklátsku. Další sběry aktivně prováděl v širokém pražském okolí a ve středních Čechách. Doklady o výskytu významných druhů motýlů ze své sbírky poskytl JUDr. J. Sterneckovi pro jeho "Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens" (1929), kde jsou uvedeny pod značkou "Sv".

SVOBODA Jan

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. Členem České spol. ent. byl v letech 1904-1912 a členem Československé spol. ent. znovu v letech 1925-1931. V období 1926-1930 je za ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Od počátku dvacátého století působil řadu let jako učitel obecné školy v obci Větrný Jeníkov u Humpolce ve východních Čechách. V letech 1925 až 1931 učil na škole v obci Lípa u Německého Brodu.

Byl členem České entomologické společnosti Klapálkovy éry od roku 1904 a věnoval se sběru a studiu brouků (Coleoptera). Sběry prováděl v okolí Větrného Jeníkova a Mladé Bříště na Humpolecku, v okolí Humpolce a jinde. V roce 1905 zjistil ve Větrném Jeníkově více exemplářů v Čechách vzácného brouka Calopus serraticornis L. (Oedemeridae, Col.), o čemž v Časopise Č. spol. ent., 3, 1906 publikoval svůj příspěvek o názvu "Calopus serraticornis". V r. 1913 prováděl sběry v okolí Bíliny, Příbrami a v širším okolí Prahy, v r. 1915 sbíral na Jílovišti, v Příbrami a v Milíně. Údaje o osudu jeho sbírky nejsou známy.

SVOBODA Jan

nar. 1842 - zemř. 1927.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Včelař a včelařský publicista.

Působil jako středoškolský profesor v Brně. Věnoval se aktivně včelařství a vykonával funkci t.zv. kočovného učitele včelařství na Moravě. Po řadu let zastával funkci správce spolkového včelína Moravského včelařského spolku. Různé články z problematiky praktického včelaření uveřejňoval jako dopisovatel v odborných časopisech "Včela brněnská" a "Včela moravská".

SVOBODA Jaroslav, Prof., Ing., Dr.techn.

nar.2.V.1900 v Kutné Hoře - zemř. 7.V.1971 v Praze.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, člen korespondent ČSAV, člen ČAZ, člen předsednictva Českého svazu včelařů. Ředitel Výzkumného ústavu včelařského ČAZ, přední badatel vědního oboru včelařství. Od

r. 1953 laureát státní ceny, od r. 1964 nositel vyznamenání "Zasloužilý včelařský pracovník" a v r. 1965 mu byl udělen Řád práce.

Studium vyšší reálky ukončil maturitou a pak studoval odbor chemicko-technologického inženýrství ČVUT v Praze. Vykonal II. státní zkoušku s vyznamenáním a věnoval se dvouletému studiu potravní expertizy. V roce 1930 byl prohlášen doktorem technických věd a v roce 1947 se habilitoval pro chov včel na Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství ČVUT v Praze. Od r. 1924 pracoval jako výzkumný pracovník a chemik ve Výzkumném ústavu včelařském v Dole u Libčic n. Vlt. a v období let 1943-1971 byl ředitelem tohoto výzkumného ústavu.

Ve včelařském výzkumu našel široké uplatnění pro své tvůrčí schopnosti. Houževnatou prací vyrostl v přední kapacitu včelařské vědy, vyzvedl ústav na uznávanou autoritu domácí i mezinárodní a vydatně spolupůsobil při snahách včelařů, aby se včelařství z předmětu pouhého zájmu stalo význačným odvětvím národního hospodářství. Svou badatelskoku činnost zaměřil hlavně na chemii a technologii včelích produktů, na prevenci a léčení včelích chorob, nákaz a otrav. Zde všude zasáhl hluboko do vývoje, především sestrojením léčebného přípravku BEF proti roztočové nákaze včel. Metoda správného použití přípravku BEF byla četně popularizována tiskem a rozhlasem. Za vědeckého vedení dr. J. Svobody byl natočen vědecko-populární film "Včely budou žít", který propagoval úspěšný boj proti roztočům přípravkem BEF. Svobodova vědecká erudice však obsáhla i mnohé jiné oblasti a přinesla různé průkopnické novinky do včelařské ekonomiky, pastevních problémů, pracovních postupů i do dalších otázek včelařského provozu. Vědecké práce začal publikovat od roku 1924 a za dlouhé období vědecko-výzkumné činnosti jeho literární dílo obsahuje 86 samostatných vědeckých prací, kol 250 prací populárně vědeckých, 4 patenty a účast na pěti vědeckých včelařských filmech. Souhrn svých poznatků a vědomostí uložil prof. J. Svoboda do rozsáhlých monografických statí v kolektivních dílech "Včelařská encyklopedie" (SZN, 1953), "Včelařství" (NČSAV, 1955) a "Nemoci a škůdci včely medonosné" (SZN, 1969). Zároveň s vědeckou a popularizační činností rozvíjel i své úsilí organizační ve složkách Československého a Českého svazu včelařů i ve včelařských institucích mezinárodních (např. byl generálním sekretářem Ústředí včelařů socialistických zemí, předsedou a později místopředsedou mezinárodního sdružení včelařských svazů Apimondia, členem komise pro potírání včelích nemocí při Mezinárodním ústavu epizootickém v Paříži). Bohatá byla též Svobodova činnost redakční, zvláště pro časopis "Včelařství" a sborník "Vědecké práce VÚVČ" a možno sem i zahrnout jeho spolupráci se slovenskou včelařskou organizací a s odborným časopisem Včelár.

Prof. J. Svoboda byl nejen reprezentativní osobností československého včelařství, ale též činným podílníkem na jeho rozvoji.

Biografie:

Anonym (V.S.): Doc. Ing. Dr. Jaroslav Svoboda padesátníkem. Zemědělský pokrok, 17, č.4, 1950, p.66.

Anonym: Včelařství - Naše vítězství nad roztočovou nákazou včel (dr. J. Svoboda). Za socialistické zemědělství, 8, č.11-12, 1958, p. 1040-1044.

Bulánek F.D.: K šedesátým pátým narozeninám člena korespondenta ČSAV Jaroslava Svobody. Věstník výzk. ústavu zeměď., 12, 1965, p. 177-178.

Bulánek F.D.: Doc. inž. dr. Jaroslav Svoboda, člen korespondent Československé akademie věd. Nástin biografie a bibliografie. Vědecké zprávy Výzk. ústavu včelařského v Dole, 4, 1965, p. 209-224.

Bulánek F.D.: K sedmdesátým narozeninám prof. dr. Jaroslava Svobody. Věstník Čs. akademie zemědělské, 17, 1970, p. 185-186.

Bulánek F.D.: Sedmdesátka včelařského vědce (Jar. Svoboda). Vesmír, 49, 1970, p. 185.

Bulánek F.D.: Sedmdesátiny prof. dr. J. Svobody. Včelař. 23, 1970, p. 104.

Bulánek F.D.: Za prof. ing. dr. Jaroslavem Svobodou, řádným členem ČAZ a členem korespondentem ČSAV. Věstník Čs. akademie zemědělské, 18, 1971, p. 292-293.

Bulánek F.D.: Odešel hospodář (Dr. Jar. Svoboda). Včelař, 24, 1971, p.158.

fab. (=Bulánek F.D.): Za prof. Svobodou. Zemědělské noviny z 11.5.1971, p. 5.

Anonym: Prof. ing. dr. J. Svoboda, člen korespondent ČSAV zemřel. Lidová Demokracie, r.27, č.110 z 11.5.1971.

Klečka A.: Člen korespondent ČSAV Jaroslav Svoboda (2.5.1900 - 7.5.1971). Věstník ČSAV, 80, 1971, p.388-390.

Anonym (Sgl.): Dr. Ing. Jaroslav Svoboda zemřel. Krásné město Kutná Hora, 2, 1971, p.31-32.

Čižnárik J.: Významní světoví včelári. Prof. J. Svoboda. Včelár, 5O, č.8, 1976, 2 str. obálky.

Anonym (-VÚVČ-): Deset let od úmrtí profesora Svobody. Včelařství, 34, č.5, 1981, p. 118.

Milla J.: Včelársky naučný slovník (Svoboda J., p. 217-218). Príroda-Bratislava, 1971.

Bibliografie:

Bulánek F.D.: Doc. inž. dr. Jaroslav Svoboda, člen korespondent Československé akademie věd. Nástin biografie a bibliografie. Vědecké zprávy Výzkumného ústavu včelařského v Dole, 4, 1965, p. 209-224.

SVOBODA Karel, Doc., PhDr., DrSc.

nar. 8.I.1914 v Brandýse n. Lab. - zemř. 23.V.1986 v Praze.

Národnost česká. Vysokoškolský učitel, filolog. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. od roku 1971.

Jako vysokoškolský učitel - docent pro výuku českého jazyka pracoval na filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera) a věnoval se též fotografování hmyzu, hlavně motýlů.

SVOBODA Rudolf, JUDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Právník, advokátní úředník. Entomolog amatér. V roce 1905 je z Čech uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Žil a působil v Litomyšli, kde pracoval jako advokátní koncipient. V entomologii se zabýval studiem hmyzu stejnokřídlého (Homoptera) a sběry prováděl na lokalitách ve východních Čechách.

SVOZIL Adolf, MUDr.

nar. 12.V.1907 - zemř. 21.II.1979 v Přerově.

Národnost česká. Lékař. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. - moravsko-slezského odboru v Brně byl od roku 1939. Vyznamenán čestným titulem "Zasloužilý lékař".

Žil v Přerově na Moravě, kde pracovně působil jako praktický lékař.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Speciální zájem měl o čeledi krasců (Buprestidae) a tesaříků (Cerambycidae). Sbíral brouky Československa i širšího palearktu, zabýval se systematikou sledovaných čeledí i faunistickým průzkumem. Sběry prováděl v okolí Přerova i na jiných moravských lokalitách a sbíral též na Slovensku (Vysoké Tatry). Zahraniční sběratelské exkurze podnikl do SSSR (střední Asie) a na Balkán. Jeho koleopterologické sbírky byly předány do slovenských muzeí. Souhrnná sbírka Coleopter (ČSSR, SSSR, balkánské státy) o rozsahu 11400 ex. je uložena ve Středoslovenském muzeu v Banské Bystrici. Dílčí sbírku Coleoptera - Cerambycidae 140 ex. (Slovensko - Vysoké Tatry) vlastní muzeum TANAPu v Tatranské Lomnici (cit.: Okáli I.: Súpis ent. zbierok v múzeách na Slovensku. Svozil A., p.6, p.40. ÚSMG-Bratislava, 1984).

SVOZIL Ferdinand senior

nar. 27.V.1875 v Příkazích u Olomouce - zemř.

Národnost česká. Městský zaměstnanec. Entomolog amatér. V letech 1921-1926 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a působil v Olomouci. Byl městským zaměstnancem a pracoval u městské pouliční dráhy. V entomologii se zabýval sbíráním motýlů (Lepidopotera). Sběry konal v okolí Olomouce i na jiných místech Moravy.

SWISTELNICKI Friedrich

nar. - zemř.

Národnost německá. Voják z povolání. Entomolog amatér. V roce 1926 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a vojensky působil v hodnosti podplukovníka ve Znojmě na Moravě. V entomologii se věnoval sběru a studiu brouků (Coleoptera).

SYCHRA Jaroslav
nar. 19.VII.1896 - zemř.
Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od roku 1943.

Byl učitelem obecné školy v obci Čistá u Rakovníka. Po odchodu do výslužby bydlel jako důchodce v obci Osnice, pošta Jesenice u Prahy.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleopotera). Speciální zájem věnoval střevlíkům (Carabidae). Koleopterologické sběry prováděl převážně ve středních Čechách, hlavně na Rakovnicku.

SÝKORA Richard
nar. - zemř.
Národnost česká. Entomolog amatér. Členem Čs. spol. ent. byl v letech 1924-1928. V letech 1926-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Žil a pracovně působil v obci Novosedlice u Teplic-Šanova (Teplice lázně v Čechách).

V entomologii se věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera). Sběry konal v severních Čechách, hlavně na Teplicku, Ústecku a v oblasti Českého středohoří. V roce 1928 přestal být členem Československé entomologické společnosti a vstoupil za člena do Entomologického spolku IRIS v Hudcově u Teplic (Entomologischen Vereines "Iris", Hundorf und Umgebung).

SYROVÁTKA Jan
nar. 9.V.1864 v Zalužance u Dol. Břežan - zemř. 1938 v Kostelci n. Čer. lesy.
Národnost česká. Lesník. Entomolog amatér. Člen Klubu přírodovědeckého v Praze - činný od r. 1894, zakládající od r. 1897. V letech 1921-1930 je z ČSR uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Byl zaměstnán jako lesnický adjunkt na arcibiskupském velkostatku v Rožmitále pod Třemšínem a později byl hutním správcem slévárny akciové společnosti Ferrum v Rožmitále. Po odchodu do výslužby se přestěhoval do Kostelce nad Černými lesy.

V entomologii se nejprve zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera), zvláště čeledí Satyridae, Sphingidae, Noctuidae a Geometridae. Později si oblíbil tesaříky (Cerambycidae, Col.). Věnoval se také problematice ochrany lesa před škodlivým hmyzem. K jeho poctě pojmenoval J. Roubal novou aberaci drabčíka Philonthus fuscus Grav. a. syrovátkai Roub., 1913 (Staphylinidae).

SYROVÁTKA Karel
nar. 7.VIII.1900 v Rožmitále p. Třemš. - zemř. 15.VI.1955 ve Skuhrově.
Národnost česká. Lesník, lesní kontrolor. Pracovník v ochraně lesa, znalec užité lesnické entomologie, entomolog - koleopterolog. Členem Č. spol. ent. od 20.6.1916. V r. 1921 je uveden v Entomologen Adressbuch Ad. Hoffmanna, Vídeň.

Vystudoval čtyři třídy reálky v Příbrami a přešel na Vyšší lesnickou školu v Zákupech u České Lípy. Po úspěšném studiu ještě vykonal státní zkoušku pro lesní hospodáře. Začal pracoval jako lesní asistent na velkostatku v Hořovicích, později na lesních správách v Milevsku a v Kostelci n. Orlicí. Později nastoupil do funkce lesního kontrolora v lesním oddělení pozemkového úřadu a pak působil jako polesný u státní lesní správy Smečno (polesí Kopanina) a u státní lesní správy Česká Třebová (polesí Parník a polesí Skuhrov).

Vedle zájmu o problematiku ochrany lesa před škodlivými činiteli z hlediska užité lesnické entomologie, se v entomologii zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera). Sběry a faunistický průzkum brouků prováděl na Rožmitálsku, v okolí Zákup, na Českolipsku, v okolí Milevska a Hořovic, v Kopanině u Smečna, na Českomoravské vysočině, v okolí České Třebové, v okolí Skuhrova a jinde. Údaje ze své sbírky poskytl JUDr. L. Heyrovskému pro jeho "Seznam brouků Republiky československé. Cerambycidae - Tesaříci" z roku 1930. K. Syrovátka sám napsal práci o názvu "Kůrovci okolí Zákup" (Lesnická práce, 1, 1922) a ve spolupráci s Ing. Ant. Pfefferem práci "O nových českých kůrovcích"

(Čsl. Les, 4, 1924). Koleopterologická sbírka K. Syrovátky o rozsahu cca 8000 ex. převážně z Čech je uložena v Entomolog. odd. Nár. muzea v Praze.

Biografie

Naučný slovník lesnický, III. díl (Syrovátka K., p.2038). ČSAZV ve SZN Praha, 1960.

SZELÉNYI Karl, PhDr.

nar. - zemř.

Národnost maďarská. Středoškolský profesor. Entomolog amatér. V roce 1905 ze Slovenska uveden v Entomologen Adressbuch W. Junka, Berlin.

Počátkem 20. století žil v Kežmarku na Slovensku, kde pracoval jako profesor na vyšším gymnáziu. V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera) i motýlů (Lepidoptera).

SZENTIVÁNYI Martin, Prof., PhDr., ThDr.

nar. 20.X.1633 Svätý Ján (Liptovský Ján) - zemř. 29.III.1705 v Trnavě.

Národnost německá. Jezuita, univerzitní profesor, polyhistor.

Po předcích pocházel ze slovenského rodu, který se v 17. století pomaďarštil. Ve dvaceti letech vstoupil ve Vídni do jezuitského řádu a potom studoval filozofii a theologii v Trnavě a ve Vídni. V roce 1665 dosáhl hodnosti doktora filozofie a krátce poté i hodnosti doktora theologie. Od roku 1667 byl profesorem v Trnavě, Štyrském Hradci a v Mnichově. V letech 1676-1679 působil ve Vídni a pak až do konce života byl profesorem na trnavské univerzitě. Patřil k významným jezuitským polyhistorům. Napsal velké encyklopedické dílo, ve kterém shrnul dosavadní v té době známé poznatky z přírodních věd, mediciny, zeměpisu, techniky a zemědělství. Práce měla název: "Curiosa et selectiora variarum scientiarum miscellanea" (Trnava, 1689-1702). Třetí svazek této encyklopedie obsahující biologii byl rozdělen do šesti kapitol a sestaven podle Aristotelova systému. Byly to rozpravy o rostlinstvu, šelmách, ptácích a rybách. Další rozprava měla zemědělský charakter a zaměřil se v ní na škůdce zemědělských plodin, především na škodlivý hmyz. Do skupiny brouků však zařadil i hady, pavouky, červy a mouchy. Neodborně připustil a potvrdil zcestný lidový názor, že vši a blechy se rodí ze špíny. Uvedl také některé, v té době používané způsoby ničení hmyzu a možnosti využití hmyzem produkovaných látek pro léčebné účely (jako příklad uvedl včelí a hadí jed).

Szentiványiho dílo jako jedna z prvých souborných prací v oblasti přírodních věd znamenalo ve druhé polovině 17. století velký přínos pro biologickou literaturu na Slovensku.

Biografie:

Tibenský J. a kol.: Bibliografia prírodných, lekárskych a technických vied na Slovensku do roku 1850. I. Autorská časť (Szentiványi M., p. 628-630). Matica Slovenská, Martin, 1976.

Bokesová-Uherová M.: Biologická problematika v prácach Martina Szentiványiho (1633-1705), profesora na Trnavskej univerzite. Biológia, 21, 1966, p.553-557.

Encyklopédia Slovenska, V. zväzok R-Š (Szentiványi M., p. 674-675). Veda - Vyd. SAV, Bratislava, 1981.

Příloha 32. Portrétní snímky ke 14. pokračování Seznamu.

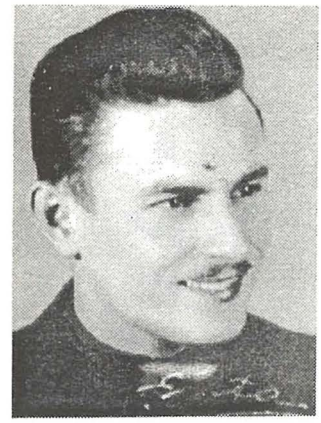
Poznámka: biografie G.A. Scopoliho již byla publikována ve 13. pokračování, snímek je zařazen dodatečně.

Giovanni Antonio Scopoli

Emil Sekera

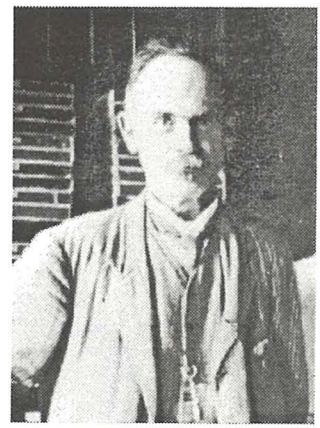
Jaroslav Sekera

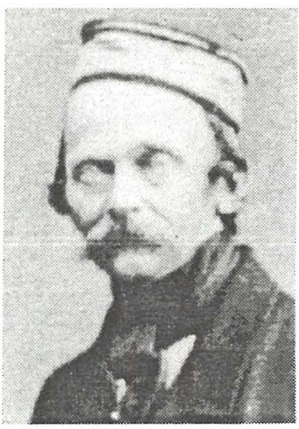
Václav Jan Sekera

Josef Serbus

Antonín Sekvens

Hermann Maxmilián Schmidt-Goebel

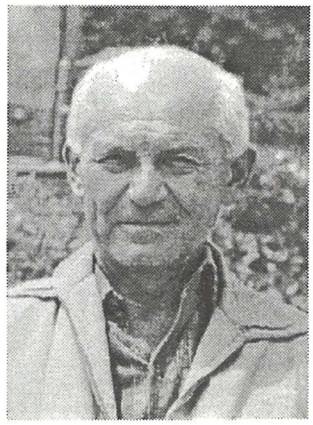
Alexandr Schneeberg

Josef Schöbel

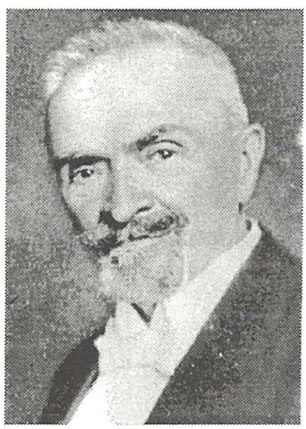
Richard Scholz

Rudolf Schwarz

Arnošt Silbernagel

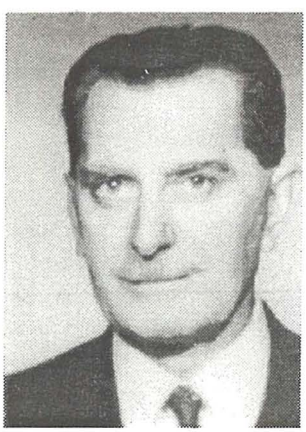
František Sitenský

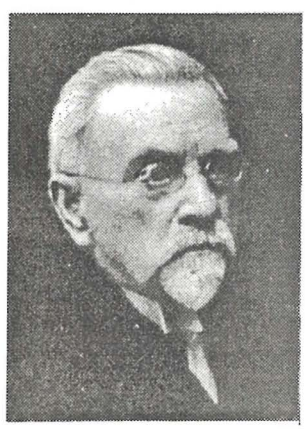
Hugo Otto Viktor Skala

Karel Skalitzký

Jan Jiří Skyva

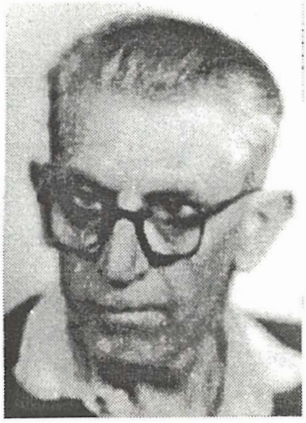
Jan Slavíček

Oldřich Smetana

Jaroslav Smolák

Antonín Sobota

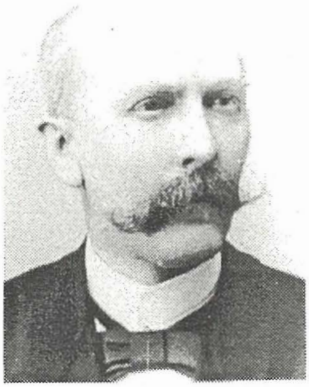
František Sokolář

Miloslav Soldát

Štěpán Soudek

Antonín Srnka

Václav Jan Staněk

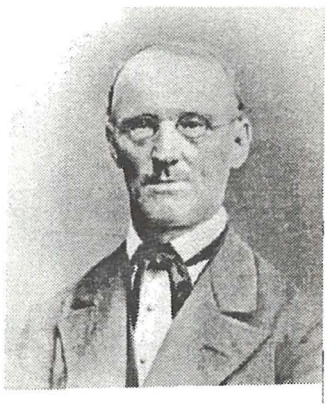
Vilém Stárka

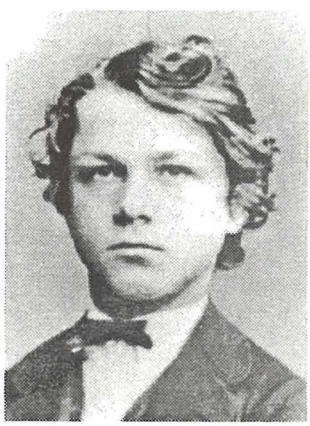
Bohumil Starý

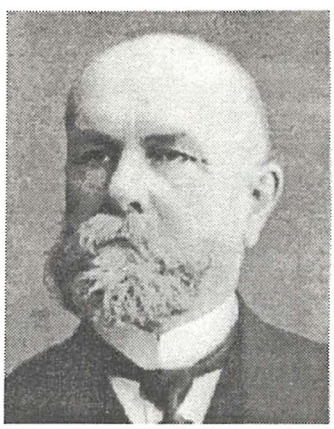
Antonín Stecker

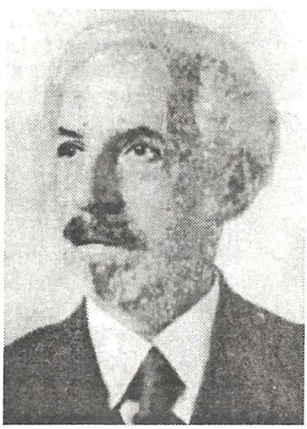
Friedrich Stein

Georg Stein

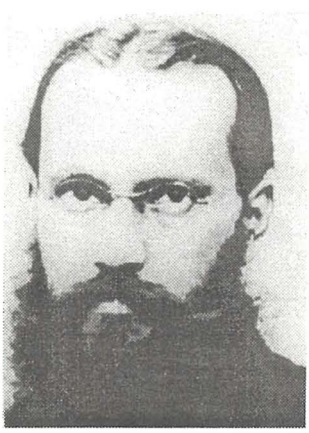
Richard Stein

Jaroslav V. Stejskal

Antonín Straub

Ferdinand Stolička

František Straňák

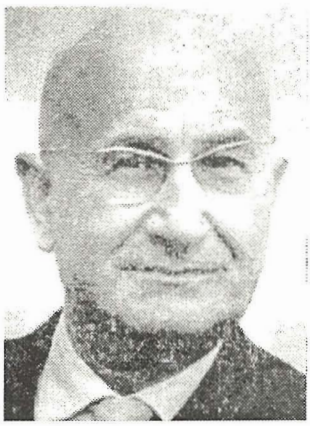
Jacob Maria Alfred von Sterneck-Daudlebsky

Richard Stuchlý

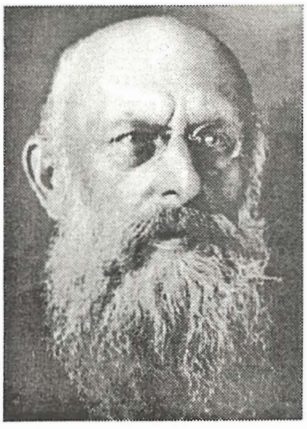
Josef Alois Stussiner

Jaroslav Svoboda

Adolf Svozil

Jan Syrovátka

Karel Syrovátka